
EEN VERZEGELDE FONTEIN

Hooglied 4 : 12

VIJFDE DEEL VAN DE STEEF

„Overgeschoten Brokken”

DOOR

D: D. RUSTIGE

HET MYSTERIE DER VERKIEZING

Voorzang: Psalm 146: 1

Lezen: Johannes 6 : 24-40

24 Toen dan de schare zag dat Jezus aldaar niet was, noch Zijn discipelen, zo gingen zij ook in de schepen, en kwamen te Kapérnaüm, zoekende Jezus.

25 En als zij Hem gevonden hadden over de zee, zeiden zij tot Hem: Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen?

26 Jezus antwoordde hun en zeide: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen gezien hebt, maar omdat gij van de broden gegeten hebt en verzadigd zijt.

27 Werkt niet om de spijs die vergaat, maar om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des mensen ulieden geven zal; want Dezen heeft God de Vader verzegeld.

28 Zij zeiden dan tot Hem: Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?

29 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft.

30 Zij zeiden dan tot Hem: Wat teken doet Gij dan, opdat wij het mogen zien en U geloven? Wat werkt Gij?

31 Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, gelijk geschreven is: Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten.

32 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel, maar Mijn Vader geeft u het ware Brood uit den hemel.

33 Want het Brood Gods is Hij Die uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft.

34 Zij zeiden dan tot Hem: Heere, geef ons altijd dit Brood.

35 En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.

36 Maar Ik heb u gezegd, dat gij Mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet.

37 Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.

38 Want Ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar den wil Desgenen Die Mij gezonden heeft.

39 En dit is de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage.

40 En dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

Votum:

O Heere, beminnenswaardig en dienenswaardig God, alleen wanneer Gij redenen neemt uit Uzelf, dan alleen zullen wij het ervaren: De rivier Gods is vol waters en de beekjes der rivier verblijden de stad Gods. Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 19e Psalm het 5e vers:

*Des HEEREN vrees is rein;
Zij opent een fontein
Van heil, dat nooit vergaat.
Zijn dierb're leer verspreidt
Een straal van billijkheid,
Daar z' all' onwaarheid haat.
Z' is 't mensdom meerder waard,
Dan 't fijnste goud op aard';
Niets kan haar glans verdoven;
Zij streeft in heilzaam zoet,
Tot streling van 't gemoed,
Den honig ver te boven.*

Zij, die het op aarde nergens kunnen vinden, die zijn van God gevonden.

Zij, die het op aarde overal tevergeefs zoeken, dat zijn Zijn gekenden, dat zijn degenen, die Hij in beide Zijn handpalmen heeft gegraveerd.

Wanneer ze naar iets grijpen en naar iets doen, dan neemt Hij het hun uit de hand!

En wanneer Hij hen kastijdt met Zijn ene hand en de roede opheft uit een Goddelijke noodzakelijkheid om hen af te brengen van alles wat geen God en wat geen Christus is, en wanneer Hij de roede dan soms bitterlijk hard doet neerdalen op Zijn volk, dan leest Hij in de andere hand de naam dergenen, die Hij van eeuwigheid heeft liefgehad.

Ge kunt het niet vatten.

Er is een verlangen en een heimwee in uw ziel naar God enge vindt de zonde schrikkelijk en afschuwelijk, en?

Ge knielt toch heimelijk nog voor uw afgoden en ge laat toch de zonde nog niet van harte los.

Ge kunt het niet verstaan, noch begrijpen en geloven, dat dát de weg is.

Wanneer het zó in uw ziel is, dan zijt ge rijk begenadigd.

Wanneer ge bang zijt dat ge met een ingebeelde Christus aanstonds voor een gesloten hemelpoort zult staan, wanneer ge bang zijt voor zelfbedrog, wanneer ge zó bang zijt dat, wanneer ge een kind van God bij u krijgt op bezoek, ge ze niet eens gelooft wanneer ze wat vertelt.

Dat ge zó bang zijt en zó aangevochten, dat ge bij tijden en ogenblikken zegt: "Nu ja, die dominee is ook maar een mens", per slot van rekening heb ik er ook niets mee te maken.

Dan zijt ge wel verbitterd, heel erg verbitterd omdat ge het niet meer kunt vinden in de weg van doen en laten, maar toch, ge zijt rijk begenadigd wanneer ge die dingen gaat leren.

Wanneer ge ooit zalig wordt dan zult ge als een rampzalige thuisgebracht worden.

God doet al uw en mijn werken mislukken, en daarom loopt ge elke dag in de war.

Ge loopt in de war met de opvoeding van uw kinderen, ge loopt in de war bij uw baas, ge loopt overal in de war. God doet het u mislukken, uw veestapel ook.

God doet het u mislukken, enkel en alleen, opdat het aanstonds zou wezen:

En wonen in Uw huis.

Die hier niet dakloos is, komt niet in de hemel.

Dat is natuurlijk weer een uitdrukking van deze kant, maar die hier niet dakloos is, die komt niet in dat eeuwig Vaderhuis.

Zijt ge nieuwsgierig naar het woord van mijn tekst?

Het is uit de 65e Psalm en daarvan het 5e vers het eerste gedeelte, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"Welgelukzalig is hij dien Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone in Uw voorhoven"

het mysterie der verkiezing

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Of wilt ge het eenvoudiger:

Gods verkiezing en 's mensen bestemming:

Naar het welbehagen, dat uit God vloeit;

Naar het welgevallen, dat in het hart vloeit;

Naar het welkomen, dat ons toevloeit.

Nu, dat hoeft ge allemaal niet te onthouden, neen.

Als ge de tekst maar onthoudt.

Proberen wij tot God te naderen

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 2e Psalm en daarvan het 3e en het 6e vers:

*Durft gij bestaan te twisten met Mijn kracht?
Zal nietig stof Mij 't hoog gezag ontwringen,
Of weerstand biên aan Mijn geduchte macht?
Ontziet Mijn toorn, verdoolde stervelin - gen.
Gij zult vergeefs Mijn rijksbestel weerstreven!
Mijn Koning is gezalfd door Mijn beleid;
Hij, door Mijn hand op Sions troon verheven,
Heerst op den berg van Mijne heiligheid.*

*Vreest 's HEEREN macht en dient Zijn Majesteit;
Juicht, bevend op 't gezicht van Zijn vermogen,
En kust den Zoon, van ouds u toegezeid,
Eer u Zijn toorn verdelg' voor aller o - gen;
U op uw' weg tot stof doe wederkeren,
Wanneer Zijn wraak, getergd door uw gedrag,
U, onverhoeds, zou door haar gloed verteren,
Tot staving van Zijn langgehoond gezag.*

De heerlijkheid Gods, die Hij aan de Zijnen openbaart, ligt niet allereerst op het terrein der natuur, ligt niet allereerst op het terrein van de algemene genade, maar ligt op het terrein van de bijzondere genade.

Wij onderscheiden algemene genade en bijzondere genade. Goed. Ik wil op die begrippen in dit morgenuur niet ingaan. Ik wil ook niet ingaan op het machtige leerstuk van het infra-lapsarisch standpunt en het supra-lapsarisch standpunt. Als ik die woorden zeg, dan begint het jullie al te duizelen. Ik wil niet twisten. Want het is het machtige leerstuk der verkiezing. Wanneer we dan vragen of de verkiezing geldt van vóór de val of dat de verkiezing geldt van ná de val. Daar is over getwist en gestreden en daar heeft men jaren, avonden en nachten over doorgemaakt: Geldt de verkiezing van vóór de val, of geldt ze van ná de val. Wilt ge er inderdaad over twisten? Dan kunt ge mij nooit thuis vinden, want ik geloof vast en zeker dat, of het nu boven-valdrijvers zijn, want zo wordt het genoemd, of benedenval-drijvers, dat God overal Zijn kinderen heeft, en dat God overal Zijn keurlingen heeft en dat het bruidsvolk van Christus niet zal roepen: Doe mij open. Neen, het bruidsvolk van Christus hoort niet bij de dwaze maagden, hoort niet bij de Heere, Heere roepers. Die zullen niet roepen: Doe mij open, want ik heb in Uw Naam geprofeteerd en ik heb in Uw Naam wonderen gedaan, ik heb in Uw Naam duivelen uitgeworpen. Dat is het keurkorps van de Heere Jezus Christus niet. Maar het zijn zij, die als ledige vaten gezocht zijn door God en gevonden zijn en in Zijn huis gebracht zijn, en die daar in de kerk Gods als een hutje in de wijngaard en een nachthut in de komkommerhof mogen vertoeven. Gelijk die vrouw, die het uitriep tegen de profeet: Mijn man was de Heere zeer vrezende. En ziet, mijn man is gestorven en nu ben ik met mijn jongens achtergebleven en nu komt de schuldeiser en nu heb ik niet om te betalen. "Nu", zegt de profeet, "wat hebt ge dan in huis?"

"Een klein beetje olie".

"Nu, dat is net genoeg, hè? Over weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten".

Een klein beetje olie, wat is dat?

Mijn God, ofschoon ik alles mis, is mij Uw Woord een zoet getuigenis. Dat is een klein beetje olie, maar ge kunt het er krek mee doen.

"Zorg dat er veel ledige vaten zijn", zegt die profeet, "en zorg er niet weinig te hebben. Doe dan de deur maar achter u dicht. En dan begint ge maar met die olie te gieten en dan giet ge al die ledige vaten vol".

Hebt ge zo wel eens in de kerk gezeten? Hebt ge zo wel eens gekropen voor God?

Ledigheid is een geschenk.

Dat is het nu dat ge leert op weg naar de hemel: Dat ge met niets bij God moogt komen, en dat ge alles achter moogt laten en dat ge niets hoeft mee te nemen.

En wat blijft er dan in uw gemoed?

Behoefteloosheid.

Zo kan het u gepredikt worden, dat ge nog zegt: "Nu heb ik niets dan behoefteloosheid over". Dat ge zó versleten zijt van het leven en zó vermoeid van uzelf en zó aangevochten en bestreden, dat ge overal een vraagteken achter zet. Ge zijt gewoon uitgekerkt, want ge kunt nergens meer kerken. Ge voegt u bij de buitenkerkelijken en bij de thuiszittende gelovigen en daar is ook de dood. En zo schiet ge er alleen over en? Het meel in de fles vermindert niet en de olie in de kruik ook niet. Zo was het bij Elia toen hij te Zarfat inwoonde bij die weduwe. De kerk is altijd een weduwe.

En wat ervaart ge dan? En wat is dan het grootste wonder? "Wel", zegt ge, "dat de olie in de kruik en het meel in de fles niet vermindert, net als bij Elia".

Neen, dat is voor mij het grootste wonder niet. Voor mij is het het grootste wonder dat ik geen zelfmoord gepleegd heb. Ik weet niet of jullie het anders hebben. Het is voor mij het grootste wonder, dat die weduwe en Elia elkaar de deur niet uitgetrapt hebben. Of kunnen jullie het zo knus met elkaar vinden? Denkt ge nu werkelijk dat die weduwe en Elia andere mensen zijn geweest?

"Ja, maar zó moet ge niet preken".

Neen, natuurlijk niet. Daarom staan wij hier ook in Niemandland.

Maar hoe is het dan op te lossen?

Nu geliefden, de heerlijkheid Gods wordt geopenbaard niet allereerst op het terrein der natuur. Het verstand laat na de grond van het ware weldoen op te merken. Ze wordt niet in de allereerste plaats geopenbaard op het gebied van algemene genade, maar Gods heerlijkheid wordt geopenbaard op het terrein van Zijn bijzondere genade, dat is het terrein van Zijn verkiezing. Nu, moeilijker leerstuk is er niet, want het is een steen des aanstoots. Vele menen zelfs dat de leer der verkiezing een belemmering is en een hindernis voor de prediking van het Evangelie. Voor ons is dat niet zo.

Want verkiezing en aanbod van genade zijn voor ons, eigenlijk gezegd, hetzelfde. Mens, erger u niet.

Maar Gods verkiezing is geen belemmering voor het Evangelie. Ganselijk niet.

"Ja", zegt ge, "maar de één aangenomen en de ander verworpen".

Daar hebt ge niets mee te maken, mensen. Denkt ge nog dat gij aangenomen wordt? Nu, dan kunt ge er van op aan dat ge niet verkoren zijt.

Maar al Gods uitverkorenen gaan een stap achteruit en die laten God ruimte en die laten God voorbijgaan en doorgaan, opdat Hij hen zou laten liggen en dat Hij een ander zou oprapen!

Dan maakt ge ruimte voor God. Ge zoudt u aan water schreeuwen als God Zijn liefdesoog op u liet vallen. We hebben God door te laten gaan. Maar wanneer ge denkt dat ge daar nog het onderwerp van zijt, van Gods verkiezing, dan zijt ge nog nooit walgelijk in uw eigen oog voor God geweest, dan zijt ge nog nooit een stank voor God geweest, noch een hellewicht, noch een Judas voor God geweest. Dan hebt ge het nog nooit ervaren. Wat? In Dewelke ik gestoken heb. En dan wordt het ervaren: Welgelukzalig, die Gij verkiest en doet naderen en doet wonen in Uw voorhoven.

Welgelukzalig wanneer Hij u verkiest. Want Hij verkiest u als schuldenaar voor de ganse wet, Hij verkiest u, zoals ge daar uitgeschud neerligt aan de kant van de weg, dat ge van de wagen van de satan zijt afgevallen. Ja, de satan verliest er ook wel eens eentje, maar dat is er nu net één die uitverkoren is. Dan moet God u vinden en dan zegt Hij: "Neen, los".

Rare praat vanmorgen? Ik hoop, dat ik zó mag preken, dat de duivel schuimbekt. Ik hoop, dat ik zó mag preken, dat er van ons niets overblijft. Ik hoop, dat ik zó mag preken, dat ik zelf verdwijn van de stoel.

Want het is alleen maar: Welgelukzalig. En dat welgelukzalig is uit God vandaan. En dat welgelukzalig van Zijn verkiezing is, dat Hij nog naar een duivelskind heeft omgezien. Dat Hij Zijn doorboorde handen en Zijn heilige armen om uw vuil, godde-loos, weglopend bestaan heenslaat en dat Hij het u dan alzo toefluistert: "Gij zijt de Mijne".

God komt Zichzelf te verklaren. Het is niet uit ons. Wij kunnen dat niet openen. Wij weten dat niet. Ge kunt met uw kennis er voor gaan staan, nu, die hoofdman, die moet vertreden worden in de poort, want anders kunt ge het voedsel van vrije genade niet krijgen.

"Hoe zal dat zijn?" zegt die hoofdman. "Neen, ik geloof het niet".

"Nu", zegt de profeet, "ge zult het zien, maar ge zult er geen kruimel van krijgen". En de hoofdman, dat is het verstand, dat nalaat de grond van het ware weldoen op te merken, die moet vertreden worden.

Johannes de Doper kon alleen maar zalig worden nu, sprinkhaneneter, we zullen uw hoofd eraf hakken. Dat kon best. We steken het Hoofd omhoog, dat is in de hemel en dat is Christus, en zullen de eerkroon dragen, door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.

En dat welbehagen staat tegenover alle overleggingen en begrippen en leerstellingen in, dat is uit God. Daar kunnen we niet bij. Dat is de ongeschapen en oeverloze liefde, die uit het hart des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes vloeit.

Wilt ge er over denken en filosoferen? Ge kunt alleen maar krankzinnig worden.

Maar wanneer ge het moogt ondervinden dat, waar het buiten ons ligt, dat welgelukzalig geheel buiten ons. Want we kunnen God alleen maar vinden en ontmoeten als Hij tot ons komt. Of denkt ge dat het van onze welwillendheid afhangt dat gij wel zoudt willen, maar dat ge zegt: "O God, moogt ik daar eens komen". Dat ge wel zoudt willen, dat ge welwillend stond tegenover de Christus, dat ge welwillend stond tegenover het welbehagen.

Weet ge wat dat is?

Dat is christelijke larie. Dat bestaat niet. Al wat christelijk is van deze dag en in onze dagen en christelijk georganiseerd is en christelijk streeft en zich christelijk noemt, weet ge wat dat is? Dat is afval van het ware christendom.

Dat is het beste bewijs van de verkoeling der tijden, en van de onverzoenlijkheid, en van de hardigheid en vijandschap. Dat is allemaal camouflage, dat is christelijke larie.

Wat is dan heerlijke, Goddelijke werkelijkheid?

Dat: Welgelukzalig, die Gij verkiest. Dat komt van Zijn kant. Want het is een eenzijdige verkiezing. "Het is om dol te worden", zegt ge.

Neen mensen, dat is nu juist tot troost. Daar kan het nu net in loslopen, in die verkiezing. Als er geen verkiezing was, dan was het een verloren zaak. Maar nu is het een Goddelijk vermaak. En nu is de kerk er onder weggezonden en weggesleten. Daarom zit ge met een maagkwaal. Daarom hebt ge longaanhoudingen. Daarom hebt ge een versletenheid en een zwak lichaam. Daarom wordt ge aan de grond gehouden, enkel en alleen omdat het in Zijn lust is om u te binden. Enkel en alleen, opdat ge het zoudt leren: Israël, de kerk, is het volk der verkiezing. Dat lag niet in dat volk en dat lag niet in de armoede van dat volk en dat lag niet in de voortreffelijkheid van dat volk, maar dat lag in de Bondsgod van dat volk.

Ge kunt er niet bij?

Gelukkig, dan kan het bij u komen.

Ge kunt er niet inkomen?

Gelukkig, dan kan het in u komen. Ik ben een beetje plat vanmorgen. Jullie zijn ook maar gewone schapen.

"Ja", zegt ge, "maar een beetje kanselstijl en kanseltaal moet er zijn".

Ja, het zal van mijn hand geëist worden. Dan zal God aanstonds zeggen: "Waar zijn ze uit Hierden? En waar zijn ze uit Harderwijk? Waar zijn ze?"

"O God!"

"Neen, Ik heb u nooit gekend, jongen".

Want daar zullen ze komen, geliefden, Gods knechten met hun zaad en zij, die Zijn Naam beminnen, die zullen daar erfelijk wonen bij God.

Welgelukzalig die Gij verkiest en die Gij dóet naderen.

Het zit niet in uw dominee, en het zit niet in uw eigen krachten en het zit niet in uw ervaring en bevinding. Denkt ge, dat ge wat ondervonden hebt? Goed, gelukkig als ge met al uw bevinding maar in de dood gegaan zijt, enkel en alleen opdat die kerk het in haar weduwstaat zal ervaren: Juda en Israël zullen niet in weduwschap gelaten worden. Ja, die waren Mozes kwijt. Die konden niet meer twisten met Mozes, noch met Aäron. Maar die kregen het te geloven, dat die geloven, ingaan in de rust. En weet ge wat nu de rust is?

Dat zijn de voorhoven Gods. En wat zijn de voorhoven Gods? Dat zijn de wonden van de Heere Jezus Christus. In Zijn wonden, in Zijn doorboorde zijde, daar zijn de voorhoven. Dat zijn de voorhoven. Want Hij is de deur. En door Deze zal ik binnentreden. Dat zijn de voorhoven en daar kunt ge nooit komen van uzelf. Maar Hij heeft Zichzelf zo laag neergelegd voor een schuldige. Hij, de Onschuldige, is zó laag gekomen. Stel het u eens voor, dat gij voor de rechtbank staat en dat de aanklacht niet anders is dan dat ge schuldig zijt, dat ge zó schuldig zijt, dat ge de dood verdiend hebt. En dat de rechter dan van zijn stoel afkomt en die komt naar u toe en die zegt: "Ga maar een beetje opzij, ik neem die schuld op mij". Nu, zo wordt ge zalig. Daarom is Hij van boven gekomen. Hij is niet als een steen naar beneden gerold. Maar Hij is als de Zoon Gods naar beneden gekomen, heilig, onnozel, afgescheiden van de zondaren.

En Hij is zó des mensen geworden. Hij is van Zijn troon gekomen. Dit gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was, Die het geen roof heeft geacht om de hemel en Zijn heerlijkheid te verlaten en, zo staat het in het Grieks, om een schooier te worden.

En weet ge wat ge dan gaat ervaren, volk? Smartelijk krijgt te ervaren als ge die dierbare Schootzoon krijgt te zien, glinsterende tussen de traliën, en Hij Zich aan uw ziel openbaart, weet ge wat ge dan gaat ervaren? Dat er geen gedaante noch heerlijkheid aan Hem was, dat ik Hem zou begeerd hebben. Zo krijgt ge uw rampzaligheid te beleven, dat ge Hem niet eens begeren kunt.

Er was geen gedaante. Zie de Mens. De Onschuldige, in de plaats van de schuldige. Geen gedaante. Zo kunt ge nu hier gezeten zijn vanmorgen, dat ge zegt: "Er gaat niets van uit". Zó koud, zó ellendig, zó ver van de Heere af, zó bedolven onder de dingen des vleses, zó neergedrukt in uw ongelukkig huwelijk, zó neergebogen onder kinderen, waar ge niet mee eggen noch ploegen kunt, zó verslagen in uw eigen verdorvenheid en zó uitgeput onder de opspuitingen van uw boezem-zonde en van uw koningszonde en zó aan de dingen van beneden en aan goed en geld en aan het stof gebonden, geliefden, zó in uw hoogte te staan, zó, dat er niets anders is dan - het is niet uit te spreken - zelfzucht, eigen bedoelingen, zelfhandhaving, niet te willen bukken, niet te kunnen bukken, niet te willen loslaten, dat we zulke vuile, vleselijke ellendelingen zijn en we kunnen niet loskomen van onze eigen vleselijkheid en vreselijkheid en toch walgen we, geliefden, van een zodanig bestaan, dat ge zegt: "O God, ofschoon ik alles mis". En dan nog dierbaarheid in de Heere Jezus zien? Mens, verbeeld u niets. Schoonheid in Christus zien?

Mens, wat verbeeldt ge uzelf?

"Ja", zegt ge, "maar die kerk roept het uit: Hij is gans begerlijk".

Ja, dat wil ik wel geloven. Toen waren de schellen van de ogen genomen. Toen heeft Hij speeksel gemaakt en toen had Hij het slijk der zonden op mijn ogen gelegd en dat moest zijn werking doen.

"Ja", zegt ge dan met die blindgeborene, "één ding weet ik, dat ik blind was en nu zie". Hij was blind en dat ziet hij, dat hij blind is.

Ja, dat is een vreemde zaak, maar Hij zal de blinden leiden in een weg, die ze niet geweten hebben. En de dwazen zullen daarop niet dwalen.

Nu, zijt ge uit genade een dwaas? Of zijt ge het krachtens geboorte?

Maar al stampt ge een dwaas met een mortier in het gestoten graan, hij zal van zijn dwaasheid niet genezen.

Dat is de bevinding van degenen, die uit genade dwaas zijn. Ge zijt het krachtens uw val in de eerste Adam. Maar wanneer ge dat uit genade zijt, dan zijt ge wedergeboren. Weet ge wat ge dan zijt? Een wedergeboren dwaas. Ja, men denkt wel dat als men wedergeboren is, dat ge dan geen dwaas meer zijt. Maar dan zijt ge een wedergeboren dief. Dan zijt ge een wedergeboren hoereerder. Denkt ge dat het overgaat? Ja, natuurlijk gaat het over.

Weet ge wanneer het over is? Wanneer we alles te boven zijn? Wanneer we boven zijn.

Maar hier gaat ge er onder gebukt en onder gebogen. En dat is nu het welgelukzalig, niet dat ge zo slecht en zo verdorven zijt en niet omdat ge zo'n vuil ellendig bestaan met u omdraagt, neen, niet omdat ge zo'n duivelskind zijt. Maar dit is het welge-ukzalig: Dat God u niet wegdoet. Dat Hij u daarin draagt, dat Hij het daarin met u uithoudt.

"Ja", zegt ge, "dan zijn we waarachtig bekeerd".

Weet ge wat een waarachtige bekering is?

Jezus Christus en Die gekruist, dat is onze rechtvaardigmaking en onze heiligmaking en onze volkomen verlossing en Hij staat aan de rechterhand des Vaders. Ge krijgt dus niets in eigen bezit noch in eigen beheer en gij krijgt helemaal niets in handen, al zit ge nog zo te bomen op gezelschap, dat is allemaal van uzelf. Ge kunt alleen Hem prijzen Die ons blijdschap geeft.

En wat is nu de waarachtige blijdschap?

Dat ge een doodgewoon ellendig mensenkind moogt zijn. Gij zijt mensen en Ik ben de Heere uw God. Verandert er dan niets? Neen, helemaal niets.

Maar wat is dan de zaligheid?

De zaligheid? Het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden. Maar niet in uzelf, neen. Ge blijft de oude perenboom. Daarom zegt de apostel: "Mij is gegeven een scherpe doorn in het vlees".

Ja, en een engel des satans om die doorn er nog maar een beetje dieper in te slaan. En dat is?

Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?

Ge komt er niet bovenuit, enkel en alleen, omdat Christus er bovenuit is en Hij alleen zal de eerkroon dragen.

Daar ligt het welgelukzalig. Dat is uit God. En gij kunt het alleen maar vinden waar God komt.

Het is niet te nemen, helemaal niet. Ge wordt uit genade zalig of ge wordt in het geheel niet zalig.

Welgelukzalig die Hij verkiest. En als God iemand verkiest, en dat is Zijn kerk, maar dan weet die mens het zelf niet, want anders zou hij daar een grond van maken!!!

Als God een mens verkiest, dan kan die mens het niet verklaren. Als God een mens verkiest, nu, dat is het volk van de enge poort en van de nauwe weg, dan gunt God u niets waar Hij niet in is. En Hij gunt u alles als Hij de Eerste is. Dat is Zijn verkiezing.

De verkiezing Gods en 's mensen bestemming gaan altijd samen. God zal Zijn mensheid en degenen, die Hij liefheeft, aan hun bestemming brengen. Ge kunt alleen door God, bij God komen. Ge kunt alleen door God, God zien. Ge kunt alleen door God, in God geloven. Denkt ge, dat ge dat krijgt? Ge krijgt niets in handen, maar dan ook niets.

Kom noordenwind en kom zuidenwind en doorwaai onze hof, zoals we hier zitten. Dan krijgt ge er zin in, dat God het uwe en het mijne met die noordenwind van Zijn ontdekking en met die onstuimige wind, die daar waait uit de hoek van Zijn hoogheid en heiligheid, komt weg te stormen en uit te zuiveren. Ge krijgt zin in ontdekking. Ge krijgt zin in de oordelen en in de gerichten Gods.

Sion zal door recht verlost worden. En dan ligt ge uren te wenen: "O Heere toch". Ja, God komt u als een onecht kind op te rapen. Als een onechte, dat is Zijn kerk en Hij komt ze in een rechte weg zalig te maken.

En dat is Zijn werk.

Nu moet ge niet hier zitten of ge er bij zijt vanmorgen. De kerk luistert zich bij elke waarachtige prediking er buiten. En als ge er bij ogenblikken eens ingetrokken wordt dan is het zo: Welgelukzalig is hij, die Gij dóet, hoort ge het, doet naderen. Dat is almachtige kracht van Zijn vrije genade. Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Ontfermer.

"Ja", zegt ge, "maar het wordt hoe langer hoe naarder en hoe langer hoe leger met die wind uit de hoek van Gods hoogheid". Maar het is die zuidenwind uit die evangelische hoek. Eerst komt die wind uit de hoek van de wet om alles weg te stormen en schuldig te maken. Maar dan die evangelische bediening, en dan is het: Hij is tot Zijn notenhof gekomen, kinderen Gods in ons midden, tot Zijn notenhof. Die noten worden niet geplukt, maar die worden er af geslagen. Hebt ge wel eens een noten-boom gehad? Nu, die gaat ge niet plukken, die slaat ge er af. En zo wordt de kerk bediend: Ik ben tot Mijn notenhof afgegaan, om ze daar in de weg van beproeving en in de weg van kastijding het welgelukzalig te doen leren om ze te doen naderen. Want we worden geperst en gedreven door de roede om u te brengen onder de band des verbonds. Dat is nu de kastijding, die allen deelachtig zijn geworden. Al Gods kinderen zijn er zo onderdoor gegaan en die hebben onder de roede geroepen: "O God, ga maar door, want Heere, ik voel nog geen pijn".

Neen, weet ge wie de pijn gedragen heeft?

De Borg. Hij heeft de klappen opgevangen, Hij heeft Zijn rug gegeven tot een brug toen het wraakzwaard van Gods heiligheid en recht toesloeg. Die engel sloeg Jeruzalem. Maar o God, wees Gij mijn Borg. En toen heeft de Heere Jezus de klappen opgevangen en heeft Hij het wraakzwaard van Zijn Vader omhelsd. En zo zijn Zijn handen doorboord en Zijn voeten doorgraven. Kent ge iets van dat welgelukzalig, van die voorhoven des Heeren? Dat is dat dierbare Lam. Zijn voeten doorgraven en Zijn handen doorboord en Zijn zijde doorstoken.

Dat zijn de voorhoven des Heeren. Leer mij o Heere, Uw lijden recht betrachten, in deze zee verzinken mijn gedachten.

Doet naderen. Daar zijt gij geen baas over. Dan schreeuwt ge tot God en ge weet het zelf niet. Dan werpt ge u voor Gods aangezicht neer en ge kunt er niet komen. Dan maakt God u een kruiper. Zie, dat is Zijn almachtige genade.

Op het onverwachtst, het is jaren geleden, werd ik geroepen onder Amsterdam. Hoe lang het geleden is? Nu, ik was nog in Leerdam. Dus het is al zeker vijf en twintig jaar geleden. Toen kwam ik daar en daar lag een oude man op sterven. Ik was er nooit geweest in die plaats en ik kende die man ook niet. Ja, komt u binnen. Ze hadden geschreven of ik komen wilde. Ik had toch een abonnement op de Nederlandse Spoorwegen, dus vooruit maar. Nu, daar lag die man. Hij had kanker en moest sterven. Hij zegt: "Hoe komt het, dat u mij kent?"

Ik zeg: "Ik ken u niet, ik zie u voor het eerst".

Hij zegt: "Maar hoe kent u mij dan? Heeft een ander wat verteld over mij?"

Ik zeg: "Een ander heeft over u nooit iets verteld en ik heb u nooit gezien. Maar praat u zich eens uit".

Hij zegt: "Ik heb één keer onder u gekerkt, dat was in Hilversum, maar zelf woonde ik in Weesp. Toen zei u wat en dat had ik ondervonden".

Ik zeg: "Nu man, zeg het dan". Hij zegt: "Ik was nog een knul van vijf, zes en twintig jaar uit de boerenstand, het was in het voorjaar en ik was met de kruiwagen mest aan het kruien en daar rijd ik de mesthoop af. Ik was een gewoon mens. Ik was wel overtuigd. En daar rijd ik met die kruiwagen de mesthoop op en daar komt met kracht in mijn ziel:

Een stroom van ongerechtigheden, Had de overhand op mij,
Maar ons weerspannig overtreden, Verzoent en zuivert Gij".

Hij zegt: "Ik was mest op mest geworden. Ik knielde op de mesthoop neer, als mest op mest. Zo kwam God over en paste het toe: Een stroom van ongerechtigheden. En dat kwam u nu te verklaren en daarom moet ge mij toch gekend hebben". Ik zeg: "Ik kom bij je liggen in de bedstee, want je bent een kameraad van mij".

Kennen jullie daar wat van? Want dat zal het toch zijn:

Hier scheen ons het water te overstromen,
Daar werden wij bedreigd door 't vuur.

Dat is dan wel schijn, maar dat zien we niet als zodanig, en het is wel bedreiging, maar dat ziet ge alleen als ge er achter staat.

Hij zal ons nimmer om doen komen. Waarom niet?

Omdat ge onder dat welgelukzalig besloten ligt. En als ge onder dat welgelukzalig besloten ligt, dat kunt ge hieraan weten: Dan wordt ge een schuldenaar voor de ganse wet, dan hebt ge tegen al Gods geboden zwaarlijk gezondigd. Dat is een vrucht van uw verkiezing. En dan krijgt ge uitgangen in de eenzaamheid. En dan is dat ongelukkig zijn van u, dat is een dierbaar kleinood. Want dat ongelukkig zijn en dat voor God liggen kruipen en dat als een veroordeelde over de aarde gaan, in dat alles zit zoveel zoetigheid en er zit zoveel honing in en er zit zoveel beminnenswaardigheid in, omdat Hij Zich daarin verklaart, dat ge bij ogenblikken neer gaat zitten met de handen in uw schoot en dat er niets anders overblijft dan dat uw tranen vrij vloeien als de laatste tolken van getrouwe tederheid, en dat de beminnenswaardigheid van die Persoon, Die ge nog nooit hebt ontmoet, zo veel uitstraalt en Die met Zijn welgevallen in uw hart komt. En dat welgevallen is, niet omdat ge zondaar zijt, niet omdat ge enige gerechtigheid hebt, neen. Maar waarom heeft Hij een welgevallen en straalt Hij uit Zijn welbehagen Zijn welgevallen in uw hart?

Dat komt omdat Hij u van de Vader gekregen heeft. Er is niets van u bij. Maar de Vader, Die ze Mij gegeven heeft. Ze waren Uwe.

Daar ligt de grond en dan houdt ge vanzelf wel uw mond! Welgelukzalig, die Hij verkiest, dat is de Vader, en die Hij doet naderen tot de Zoon. Dat is gerechtigheid.

En dan de weerklank op de bergen: Heere Jezus, kom haastiglijk, ja kom haastiglijk.

Die Gij Mij gegeven hebt. Nu moet ge het goed vatten, dat de Heere Jezus hier Zelf de eeuwige verkiezing Zijns Vaders predikt. Hoort ge het? Dat predikt Christus Zelf. We zijn verkoren, maar we zijn niet in Israël verkoren, al was Israël het volk der verkiezing. Maar de verkiezing Gods ligt in Christus. Die Gij verkiest. Die de Vader Mij gegeven heeft. En nu het aanbod van genade?

Komt allen tot Mij, Die vermoeid en belast zijt dat ge het niet kunt geloven. Het is Gods verkiezing en 's mensen bestemming. En zo is de verkiezing het Evangelie.

Ja, ge kunt u er aan ergeren. Het is een steen des aanstoets. Maar niet voor een door en door verdorven zondaar!!!

En hoe wordt ge dan zalig?

En hij ging tot haar in. Zó wordt ge zalig. Zo heeft Boaz Ruth genomen en hij nam haar tot zijn vrouw in de weg van recht en gerechtigheid. Want hij had de losprijs betaald. "Gij zijt de lossen", had zij gezegd. Dan krijgt ge al gezicht op de Heere Jezus en op Zijn gerechtigheid voordat ge Hem hebt aangeraakt en voor Hij u heeft gemijnd. Neen, Hij heeft u gemijnd van eeuwigheid.

Doet naderen. En nu kunt ge vanavond naar uw bed gaan en ge kunt met zoveel beschuldiging naar bed gaan en er kan u zoveel in het aangezicht vliegen, want wat is een mens? Zuiniger als een mens is er niet. Neen. God belijden en heimelijk voor uw afgoden knielen. Maar vraag eens of de Heere de weg baant, en zelf aan het werk zijn.

Nu, we gaan maar naar bed. Neen, we lezen vanavond niet. Doe dat Boek maar dicht. Dan zal je eerst een andere man moeten worden. Ja, en jij zal een andere vrouw moeten worden. Neen, we lezen niet en we bidden niet. We gaan zó naar bed. De één ligt er al vroeger in dan de ander. En? Ge kunt toch wel bidden en knieën buigen onder het dek, hè?

Maar, die Hij doet naderen. Dan komt ge er wel weer uit, hoor. Die Hij doet naderen. Zijt ge dan nooit op de deel neergeknield of zijt ge nooit eens in uw keuken neergeknield? Neen? Nog nooit? Nu, dan moet ge het maar eens afkijken, hoor. Want dat is er noodzakelijk aan verbonden.

Zo goed als de ellende ende narigheid en alles wat u overkomt en wat ge u tenslotte zelf hebt aangedaan, een noodzakelijk kwaad is om op uw knieën te komen. Dat gebruikt de Heere. Dan worden we geperst. Dan gaan we onder de roede door. Want Hij wil ons brengen onder de band des verbonds. Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen, zij prijzen U gestadiglijk. Dat is het werk van vrije genade.

Daarom is er alle hoop voor jullie. Gods goedheid duurt de ganze dag. Zijn verkiezing staat niet in de weg. Ja, kijk eens, het is er één uit een geslacht en twee uit een stad, en er zijn er al twee uit ons geslacht zalig en dus, zegt ge, is het voor mij niet.

Maar zo is het niet. Als God mij kan oprapen, dan kan Hij de hele wereld oprapen. Zoveel ruimte is er wel in God!

Moeders in ons midden, als ge nu kinderen hebt die lastig zijn, want het ene kind is anders dan het andere, kinderen die dwingen, kinderen die telkens wat anders willen, kinderen die u ringeloren; ge kunt het eigenlijk niet toestemmen en ge kunt het eigenlijk niet doen, en het zal niet gebeuren - dat hebt ge al tien keer gezegd - maar dat kind wil het toch hebben, wat doet ge dan?

Nu, vooruit dan maar. Voelt ge het dan niet, moeders in ons midden, dat het toch zo echt is wanneer ze u ringeloren?

"Ja", zegt ge, "maar nu moet ge toch niet te dwaas worden". Neen geliefden, ik sta hier als een dwaas, en het Evangelie van Christus is een dwaasheid. Ja, dan laat ge u gewoon ringeloren. En dan hebt ge al tien keer "neen" gezegd en dan komen ze maar weer.

Bij wie dan zult gij God vergelijken en wat voor gelijkenis zult gij aan Hem trekken?

Neen, ik zeg het niet. Maar de Joden zeiden: "God heeft al die moeders gemaakt op aarde om Hem een handje te helpen". Nu, als gij er dan ook maar bij moogt wezen, dan zijt ge zalig in het kinderen baren.

Gods uitverkorene onder uw hart dragen, dat is zalig in het kinderen baren. Het gaat er niet om of ge een kindje krijgt. Neen, daar gaat het niet over. Maar om die kerk te baren. God moet aan Zijn getal komen. Welgelukzalig, die Gij doet naderen uit de baarmoeder der eeuwigheid, door de baarmoeder van de tijd, opdat de sluizen van Gods welbehagen zouden kunnen opengaan. En dat is? Dan heeft Hij een gewillig volk op de dag van Zijn heirkrachten, en dan zijn ze gewillig zondaar en dan gaan ze gewillig in zichzelf voor God verloren. Dan hebben ze geen zaligheid op het oog en geen hemelleven, maar dan hebben ze de Heere op het oog, want Hij heeft Zich aan u uitgelaten. En wanneer Hij Zich dan uitlaat, dan kunt ge nooit meer tot bedaren komen dan alleen in Hem.

De liefde komt tot bedaren in de beminde. Anders heb ik het verkeerd geleerd. Maar dat doet niets ter zake. Als ik in mijn vrienden en als ik in jullie niet kan uitrusten, ja, dat gebeurt wel eens, ja, dan kom ik wel eens op bezoek en dan zeg ik: "Nu, ik ben echt even uitgerust". Niet omdat ze mij een kop koffie gegeven hebben of omdat ze mij een dot geld in mijn handen gestopt hebben. Daar gaat het niet over. Maar uitgerust bij die vriend of bij die vriendin.

Welgelukzalig die Gij doet naderen. Kom, ga met ons en doe als wij. Omdat God zo doet en omdat God zo is en omdat Hij de Onveranderlijke is. Welgelukzalig die Hij verkiest. Hij gaat nooit terug. Wat Hij verloor gaat binnen. Dat is de vastigheid van het genadeverbond.

Zo veranderlijk als gij zijt en ik, zo onveranderlijk is Hij, anders waart gij, o kinderen Jakobs, al lang verteerd.

Ik kom in dit morgenuur niet klaar met dit onderwerp, dat voelt ge wel. Het is geen onderwerp waar ge aan kunt beginnen, over Gods verkiezing en 's mensen bestemming. Hoe durft iemand er over te preken?

Nochtans heb ik met al mijn kracht Die Godsregering overdacht,

Die Godsregering, die verkiezing, die vertroosting.

Maar het was een stuk, dat in mijn oog te wonderlijk was, en veel te hoog.

Te hoog? Ja, omdat het zo laag kwam!

Ge kon er niet bij omdat het zo hoog was. Ge kon er niet bij omdat het zo laag was. Willen jullie daar vandaag eens over denken? De overdenking van Hem zal zoet zijn. Hij gaat niet terug in Zijn liefde.

En wanneer ge dan geen weg van lijden hebt en ge hebt geen weg van aanvechting en droefenis, noch van verwarring en martelaarschap, en geen weg van kastijding en ge ervaart die haat niet, dan hebt ge alle reden om te wantrouwen of ge wel op de weg des geloofs zijt, of ge het geloofsleven wel hebt, het ware leven. Want daar is het lijden en de verguizing en de verachting en het martelaarschap aan verbonden.

Geloof ge het niet? Kunt ge het niet geloven?

Nu, dan wil ik het u wel zeggen: Jullie kunt niet eens ongelovig zijn als ge wilt. Ge doet wel alsof. Maar het welgelukzalig ligt in God en het welgevallen wordt in uw hart uitgedrukt, en almachtige genade fluistert het u toe: En de hoop beschaamt niet overmits de liefde Gods in het hart is uitgestort.

Mijn kruik is leeg. Halleluja.

Amen.

O Heere, U zij de dank dat Gij het ons nog vèrgund hebt een ogenblik hier neer te zitten in Uw huis. Ja, dat was welgelukzalig, wanneer Gij ons doet neerzitten in Uw huis. Ja, dan hoort deze schuur er ook nog bij. Dan hebt Gij het ons nog gegeven. Maar dat is het grote: Wanneer Gij ons doet naderen tot Uw kruis en in Uw voorhoven. Daar te mogen wonen eeuwiglijk en altoos.

Wil U dat volk op en over de weg helpen en geef hun bedachtzaamheid dat zij zullen verstaan, dat het van U alleen komt en van U alleen maar komen kan, maar dat het ook van U gekomen is.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 65e Psalm en daarvan het 2e vers:

*Een stroom van ongerechtigheden
Had d' overhand op mij;
Maar ons weerspannig overtreden
Verzoent en zuivert Gij.
Welzalig, dien Gij hebt verkoren,
Dien G' uit al 't aards gedruis
Doet naad'ren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.*

Laat ik u nog even mogen herinneren dat wij aanstaande woensdagmiddag hier dankstond hopen te houden voor het gewas. Ja, er is in Hierden nog heel wat gegroeid. Ja, dat is heel wat anders dan in andere streken. Zou het soms kunnen zijn omdat het huis van Obed-Edom nog gezegend werd omdat de ark er was? Dat laten we aan zijn plaats.

Dankstond voor het gewas voor hetgeen er gegroeid is en dankstond voor het gewas voor hetgeen er niet gegroeid is. God stelt u in de gelegenheid om met uw dankoffers voor God te komen, dat zijn een verbroken hart en een verslagen geest. Het zit niet in geld en goed. Ik begeer geen wortel die gegroeid is, geen aardappel. Maar God zal ons zegenen. Het is hier een paradijs als ge naar andere streken van ons land kijkt.

Dankstond voor het gewas en dankstond voor de droogte. We hopen elkaar woensdag in de gunst Gods, want er is niets te maken, 's middags om half drie hier te ontmoeten. En laat het in uw gemoed zijn: Kom ga met ons, en doe als wij. We kunnen nu nog samenkomen. God geeft ons nog een plaats. Het was toch vanmorgen ook nat van de dauw?

Neen, dat zeg ik niet uit de hoogte vandaan. Maar die er een druppeltje vanmorgen van gehad heeft, die zal zeggen: "Geef ons altijd van dat brood".

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn aanschijn aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

**EN ZAL GOD DAN GEEN RECHT DOEN ZIJN UITVERKORENEN,
DIE DAG EN NACHT TOT HEM ROEPEN?**

Voorzang: Psalm 33 : 10

Lezen: Lukas 18 : 1-8

1 En Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende dat men altijd bidden moet en niet vertragen;

2 Zeggende: Er was een zeker rechter in een stad, die God niet vreesde en geen mens ontzag.

3 En er was een zekere weduwe in dezelve stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijn wederpartij.

4 En hij wilde voor een langen tijd niet; maar daarna zeide hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees en geen mens ontzie,

5 Nochtans omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome en mij het hoofd breke.

6 En de Heere zeide: Hoort wat de onrechtvaardige rechter zegt.

7 Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen?

8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?

Votum:

Onze hulp en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren, Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en nooit verwijt, Die geeft het werk Zijner handen, opdat wij zouden verstaan: De Heere is zo getrouw als sterk, Hij zal Zijn werk nooit laten varen. Genade, barmhartigheid worde u geschonken van God de Vader, en van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 86e Psalm en daarvan het 4e vers:

*'k Ben gewoon, in bange dagen,
Mijn benauwdheid U te klagen;
Gij toch, Die d' ellenden ziet,
Hooft mij, en verstoot mij niet.
HEER, wat goôn de heid'nen roemen,
Niemand is bij U te noemen;
Daden, als Uw grote daân,
Trefte men nergens elders aan.*

Waar geen gebed is, daar is ook geen geboorte uit God.

We kunnen nu wel naar huis gaan, want het is net genoeg. Genade werkt op God aan. Genade doet God aankleven. En wanneer ge geen gebedsleven hebt, dan zijt ge ook niet uit God geboren.

Kan het u verontrusten?

Het doet u niets. We leven in het einde der dagen. De grote verkoeling en de liefdeloosheid is er. Wat kan ons gebeuren? Zo koud, zo ver van de Heere af, zo belangeloos.

Maar genade werkt op God aan. Genade vloeit uit God en keert weer tot God.

En niets kan u verontrusten? Niets. Het doet u niets.

Er mag misschien nog een, enkeling hier onder zitten, misschien nog een enkele zuchter, misschien één, die nog wel eens kruipen mag voor het aangezicht des Heeren. En dat zou nog niet weinig zijn.

Maar hieraan zijt ge te kennen: Zoals God u in het verborgene ziet.

Niet zoals wij u zien, niet zoals wij elkaar zien. Maar zoals God u ziet, als een arme, naakt uitgestroopte bidder aan de troon der genade. Men hoort der vromen tent weergalmen. Goed.

Er is een kind door een auto, die dwars over de weg kwam, uit het leven weggerukt. Op het gillen is de moeder naar buiten gekomen. Ze hebben het kind in de eenvoudige arbeiderswoning neergelegd.

Luister eens aan het tentlinnen van die eenvoudige behuizing. Durft ge het? Maar dan moet ge luisteren. Dan gaat het over de zaak, die verstaan wordt. Verschrikkelijk is de toestand. O God, hoe is het mogelijk. Luister, leg uw oor tegen het tentlinnen van de ziel van die moeder, dan hoort ge het:

In de grootste smarten, Blijven onze harten, In de Heere gerust.

Dat is geestelijk leven. Dat is een leven op God aan. Dat is het: Gij hoort het gebed en tot U zal alle vlees komen.

Ook dáár is een kind weggerukt, aan de andere kant van de stad. Vreselijk verminkt is het de woning binnengedragen. Het was er één van de zeven. Het andere was een enig kind. Het is verschrikkelijk. Hoe kan God zo'n ongeluk toelaten? Leg uw oor ook daar te luisteren, dan hoort ge het: Er is geen God. Daar spreken ze van God: Er is geen God, er is enkel noodlot. Als God er was, dan kon Hij dit niet gedogen. Als God liefde was, dan was dit anders.

Het woord van onze tekst - ik wil alleen dit nog even zeggen, dat de duivel op het ogenblik geweldig los is in ons midden. Die verstand van kermen heeft, die verzoek ik om met mij te kermen, want er wordt mij geen plek gegund op het ogenblik op de stoel, is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte, bij Lukas, en daarvan het 18e hoofdstuk het 7e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

*“Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen,
hoewel Hij lankmoedig is over hen”*

de weduwkerk

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Haar nood;
Haar geroep;
Haar Rechter.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 35e Psalm en daarvan het 1e en het 11e vers:

*Twist met mijn twisters, Hemelheer;
Ga mijn bestrijd'ren toch te keer;
Wil spies, rondas en schild gebruiken,
Om hun gevreesd geweld te fnuiken;
Belet hun d' optocht, treed vooruit;
Zo worden z' in hun loop gestuit.
Vertroost mijn ziel in haar geweest,
En zeg haar "Ik Ben uw heil alleen".*

*O HEER, Gij ziet het; zwijg niet stil;
Uw recht beslisse mijn geschil;
Ontwaak, treed toe tot mijn bescherming;
Mijn God, betoon mij Uw ontferming;
Doe mij, o hoogste Majesteit,
Eens recht naar Uw gerechtigheid;
En laat die wreden, dag aan dag,
Niet juichen om mijn droef geklag.*

Jezus brengt ons met deze gelijkenis in een kleine stad. Daar is geen gerechtshof of een rechtskollege. Maar in die kleine stad treffen wij iedere morgen weer hetzelfde tafereel aan. En ook nu staan ze weer tegenover elkaar. Het is de rechter van die kleine stad en een weduwe, die uit haar eenvoudige behuizing zich iedere morgen naar die rechter begeeft met de smeekbede, dat hij toch recht over haar zou doen en recht zou spreken. Ook nu staan ze weer tegenover elkaar: Een rechter, nors en grimmig. Jezus tekent ons die man, een man, die niemand ontzag en die God niet vreesde; een man, die deed naar zijn eigen inzichten en naar zijn eigen gevoelens. Hij rekende nergens mee, noch met God, noch met Zijn gebod. En daar tegenover die rechter staat een weduwe, met het verzoek, dat hij haar toch recht zal doen. Wát zij vraagt, ligt in die paar woorden. Zij is een berooide weduwe. Misschien geldt het wel een boedelscheiding. Wie weet het?

In ieder geval, zij heeft bij het sterfbed van haar man gezeten. Hij is heengegaan en nu is zij berooid achtergebleven. Er moet nog het één en ander opgelost worden. Als die rechter het nu maar wilde, dan zou het wel geschieden. Tenslotte wordt die rechter het geval zó zat: "Ze zou mij het hoofd breken". In ieder geval heeft hij uitspraak gedaan.

Nu komt Jezus het zó voor te stellen, dat Hij door deze gelijkenis Zijn discipelen wil leren, en u en mij leren, want dat woord heeft zijn draagwijdte nog door de eeuwen heen tot op deze huidige dag, dat zij altoos moeten bidden. Maar Jezus bedoelde het zo, dat ge onder alle omstandigheden en in elk bijzonder geval en bij deze en gene nood en behoefte, dat ge telkens, gedurig en altijd zou opzien en het aangezicht des Heeren zoeken. Opdat wij aldus zouden bidden.

Nu is dit het wonderlijke: Een wedergeboren mens is een biddend mens.

Waar God Zijn genade gaf, dat gaat vragen om genade, dat is werkzaam en vraagt om licht en om waarheid zonder toedoen van het schepsel. Genade brengt zijn eigen vrucht mee. Dat kan een ziel niet zien, omdat hij blind is. Dat kan de ziel niet horen, omdat hij doof is. En de onvatbaarheid van een mensenkind is zo groot, dat hij niet anders weet te zeggen dan: O God. In dat "o God" en in dat "och Heere" ligt eigenlijk gezegd alles in. God luistert of er nood bij u is, en dan is er ook nood. Want Hij luistert alleen maar naar Zijn eigen werken.

Een luisterend God heeft een biddend volk.

Die dingen kunnen u verhaald worden en ik tracht het zo veel mogelijk bij uw aandacht te brengen, maar alleen wanneer er spijs uitgaat van de eter en wanneer er zoetheid uitgaat van de sterke, dan alleen zult gij het verstaan, dat er honing uit de leeuw is. Dan moogt ge met Simson afwijken van de weg om het aas te bezien, waar hij die leeuw de vorige week heeft verscheurd en dat skelet in het kreupelhout heeft geworpen. Hij gaat zien wat er van dat geraamte van die leeuw is geworden. En ziet, hij zag daar een honingraat en een bijenzwerm. Toen heeft hij zich niet beraden, maar hij nam van die honing en hij at. En hij gaf ook aan zijn ouders, maar hij zei niet vanwaar het was.

Die dingen zijn Gods kinderen niet vreemd.

Wanneer ge vorige week een verdriet hebt gehad en een smartelijke en bittere ervaring hebt opgedaan vanwege uw eigen zwakheid, hoe makkelijk ge struikelde op de weg, hoe makkelijk of ge de zonde deed, hoe of ge verrast werd door het kwade, en dat toen dat tere leven tussen de Heere en uw ziel niet alleen overschaduwd werd, maar dat het als het ware gedempt werd door driften en hartstochten. En werd uw ziel door het kwade licht verrast, dat dan zelfs de verzuchting niet meer bij u gevonden werd: Ai, laat het mij toch nimmer overheren. En ge waart maar geslagen en in het donker en geplaagd en ge ging weer henen.

Wanneer ge dan na enige dagen verwaardigd wordt om af te wijken van de weg en het aas te bezien, wanneer ge dan verwaardigd wordt om op die plaats, en in uzelf diep ongelukkig, neer te knielen voor de hoge God, zie, dan is het roepen en het gebed aanwezig ondanks uzelf. En wanneer er dan zoveel vertedering en vernedering in uw hart wordt gewerkt, dat er niet alleen een traan komt, maar dat er een droefheid opkomt in uw gemoed, een droefheid náár God, een droefheid in de richting van God, naar God heen met uw zondig bestaan, met uw vuil bestaan, met uw zonden en met uw dwaasheid en blindheid en zwakheid naar God heen. En dan? Wanneer ge dan in het skelet van uw zonden ziet en de ruïne van satan en hetgeen u overkomen is in de ure der verzoeking, wanneer ge zo onstuimig waart en de vlammen er uitsloegen, wanneer ge niet anders had dan schaamte en schande, wanneer ge geen gebed meer had, wanneer ge geen geloof meer had, wanneer er niet anders dan vertwijfeling in uw gemoed overblijft: Zou er wel ooit de hand der genade aan mijn ziel gelegd zijn? Wat is het toch geweest? Is het alleen maar opvoeding geweest?

Zijn het nu alleen maar gemoedsindrukken geweest?

En dan, wanneer ge daar dan die honing ziet en die honing wordt u gegeven een ogenblik op de tong, zie, wat is er dan? Dan gaat er spijze uit van de eter.

Dan heeft die zonde eerst uw geneugten opgevreten, dan heeft die zonde uw vrede verteerd, dan heeft die zonde uw gemoed verscheurd, dan heeft die zonde u neergeworpen, dan heeft die zonde uw tafel verwoest, dan is door die zonde alles verduisterd en weggetoverd. En nu, op diezelfde plaats:

Het is de Heere, Die 't recht der armen Der verdrukten gelden doet.

Dan heeft die zonde alles verscheurd en weggevreten, en toch, daarin is de honing.

Ge gevoelt wel, dat ik hier een taal spreek, die de godsdienst niet slikken kan, en die ook uw verstand niet neemt. Want al die dingen zijn alleen maar in de weg van ontbloting en ontdekking en ontgronding. Dan is die geschiedenis voor ons in dit morgenuur geen verhaaltje, neen, maar dan staat ge elke morgen met die rechter op, mensen. Dan staat ge iedere morgen met uzelf op.

"Ja", zegt ge, "maar dat staat er niet".

Onderwijs ons, opdat wij mogen zien de wonderen van Uw wet. Die onrechtvaardige rechter is een kostelijk beeld en Jezus heeft het ons nagelaten. Maar wanneer we het gaan beleven in de weg, die God met ons gaat door het kreupelhout - zijt ge wel eens gegaan door het kreupelhout? Er wordt wel eens gezegd: "De Heere komt altijd in een rechte weg".

Ja, houdt het maar vast, net zo lang tot ge het niet meer vasthouden kunt. God komt altijd in een kromme weg en God komt altijd in een weg dat ge als het ware met uw vuisten tegen de hemel staat. Of niet?

Die op het vredespad, dat is de Christus, die op het vredespad Zijn voeten richt. En het vredespad dat is het zonde pad. Want alleen op het zonde pad kan Hij Zijnvrede maar laten. Daarom zijt ge zo diep ongelukkig.

Het is alsof ge hoe langer hoe blinder wordt en hoe langer hoe dommer wordt. Het is alsof het hoe langer hoe verder van de huize Jakobs en van de huize Israëls afgaat.

En Hij verhaalde hun een gelijkenis. Die vrouw komt bij die rechter. Die man vreest God niet en die ontziet geen mens en die jaagt die vrouw weg: "Ach mens, schiet alstublieft op". Hij is één en al grimmigheid en onredelijkheid. "Wat heb ik aan die last? Weg er mee!"

Maar die vrouw komt terug en die rechter komt ook terug. En zo vraagt Christus: "Zou God dan Zijn uitverkorenen geen recht doen wanneer ze dag en nacht tot Hem zuchten?"

Dat is niet omdat ge dag en nacht vraagt dat ge verhooring krijgt.

Neen, die kant gaan we niet op, hoor.

Niet omdat ge dag en nacht vraagt, niet omdat ge vroeg opstaat en laat naar bed gaat, neen, dat is het niet, daarom krijgt ge geen verhooring. Niet omdat ge altijd bidt en altijd zucht en worstelt, daarom krijgt ge geen verhooring. Neen geliefden.

Ik heb vroeger jaren in mijn jeugd een boekje gelezen: De trappen des geestelijken levens van vader Brakel. En die man schreef daar, hoe hij 's morgens al om drie uur, half vier opstond om zich af te zonderen tot het gebed, en zo een ingetogen leven leidde. Nu, ik heb dat ook geprobeerd. Als vader Brakel dat kan, dan zal ik het ook proberen. Ik heb dat boekje van me afgeflirt en ik heb er nooit meer naar omgekeken. Want ik kom in dat stuk niet voor. Ik kwam ook in het stuk niet voor. Maar omdat ik in het stuk voor wilde komen, daarom werd ik nijdig.

Neen, geliefden, niet omdat we veel bidden en niet omdat we altijd bidden, niet omdat we dag en nacht bidden en niet omdat we er altijd mee bezig zijn, neen, ook niet omdat we vroeg opstaan en laat naar bed gaan, neen. Dr Heere leert ons dat we altijd zouden bidden.

Maar we krijgen geen verhooring omdat we altijd bidden en we krijgen geen verhooring omdat we dag en nacht bidden. Neen.

We krijgen verhooring omdat God God is, en omdat God zulk een God is. De verhooring ligt in het hart Gods. God is recht, dus zal Hij door onderwijzing, dat het bij u en mij niet is, door onderwijzing hen, die dwalen, brengen in het rechte spoor.

Want uw hemelse Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft. Uw hemelse Vader weet, dat ge geen gebedsleven hebt en dat ge geesteloos zijt. Uw hemelse Vader weet, dat gij niet bidden kunt en dat ge met allerlei kwalen bezet zijt. Uw hemelse Vader weet, dat ge brood nodig hebt en dat ge aan brood niet genoeg hebt. Hij weet, dat ge schoentjes nodig hebt voor de kinderen, maar Hij weet ook, dat dat toch eigenlijk het voornaamste niet is.

Uw hemelse Vader weet, dat gij biddeloos, geesteloos, harteloos, moedeloos zijt. Hij weet, dat ge zelfs uw gedachten niet bij God kunt bepalen, dat ge zo afzwerft, en Hij weet, dat wanneer Hij u alles geeft, brood en deksel, voedsel, kleding, warmte, een goed salaris, gezondheid, dat al die dingen nog tekort zijn, dat een mens bij die dingen niet zou leven.

Ik ga dus het gewone leven niet voorbij, alsof we overgeestelijk zouden zijn, neen, in zulke hoge sferen leeft deze man nog niet. Hij kan ook het noodzakelijkste niet missen. Toch is het: Leert en onderwijst dan dat ge dagelijks zoudt uitgaan op de voetstappen der schapen, opdat gij zoudt leren waar de kudde leert.

Dit is waar. Het is een onrechtvaardige rechter. En de onrechtvaardige toestanden struikelen op de straat. Wanneer we de vrouw van Potifar zien in lust en in rust in haar weelderig paleis, waar ze zich dekt met de mantel, die zij van Jozef afgerukt heeft. Wanneer we haar dan in weelde in haar paleis zien, dan zien we Jozef in de kerker. Dat is nóg zo! Wanneer we daar Agrippa zien in zijn pracht en praal en in zijn tooi op zijn troon, dan zien we daar tegenover Paulus als de arme gevangene van onze Heere Jezus Christus. Zo gaat het door. Die onrechtvaardige rechter leeft nog. Maar om ons nu niet te verhangen daaraan, of dat we ons in uiterlijke dingen zouden verliezen, waar Jezus toch het innerlijke bedoelt, dat wij altijd zouden bidden, dat wij Hem altijd zouden aankleven, dat wij Hem altijd zouden nodig hebben, dat we altijd zouden worstelen en lijdende zijn aan de troon der genade, dan voelt ge toch wel, dat het een diepere zin moet hebben, die onrechtvaardige rechter. Dan gaat het toch niet over de uiterlijkheden en over de bombast aan de buitenkant?

Neen geliefden, laat alles maar aan de grond, jullie weten het veel te goed. Maar die weduwe wist het niet meer, ze wist het ten slotte helemaal niet meer. Dit ene bleef over: Ze ging iedere dag opnieuw naar die rechter. En dat was nu een rechter, die niemand ontzag. En wanneer ge er nu niet ingezet wordt door almachtige genade, dan zult ge deze waarheid nooit verstaan. Dan zal het wel waar zijn: Zou God geen recht doen Zijn uit-verkorenen die dag en nacht tot Hem roepen? Zeker, dat zal zeker waar zijn. En die waarheid kan ook door Gods lieve Geest in uw ziel zijn afgedrukt, dat het tenslotte toch zal zijn:

De Allerhoogste maakt het goed, Na het zure geeft Hij 't zoet.

Zodat ge uiteindelijk toch moogt zien en geloven, dat er nog een andere tijd voor u komt. Maar wanneer ge het leven van een weduwe gaat leren kennen, dan wordt het heel anders. De weg van een weduwe is de weg van het wonder. En anders is zij nog nooit een ware weduwe geweest. Die weduwe heeft gezeten aan het sterfbed van haar man, die weduwe is eenzaam en berooid en verlaten. God is liefde. De liefde neemt. De liefde neemt het beste. God is liefde, God neemt uw gezondheid. God is liefde, God maakt u eenzaam en komt u af te breken. God is liefde, God maakt u arm. God is liefde, Hij maakt u ledig en zet u in het zwart. God is liefde. Omdat God in Zijn liefde van u het voornaamste en het beste neemt. God máákt u eenzaam en verschoven, God zet u in de uiterste verlatenheid. En nu kunt ge dat beluisteren, maar dat kan alleen een weduwe beleven! Ge kunt wel over de dingen praten en ge kunt misschien wel tegen uw kinderen zeggen: "Jullie begrijpen de dominee niet, maar ik begrijp de dominee alleen".

Want zulke mensen heb ik hier ook zitten. Maar zo is het niet. Wanneer we weduwe zijn en wanneer Hij ons eenzaam gemaakt heeft en ons in de uiterste verlatenheid gezet heeft, wanneer we daar alles van ons zagen gaan en waar we ook hem of haar zagen gaan. Daar heel in de verte vaart dat schip. Het wordt steeds kleiner en kleiner, die stip daar aan de horizon. De horizon gaat open en we zien niet anders dan een klein wit zeil van het schip van hem of haar, die van ons weg is genomen. Nog een wenk, nog een laatste groet. Met die laatste groet nog een opdracht van degene, die heenging. Een opdracht. En bij die opdracht een onderwijzing van de Heilige Geest. Wat?

Zalig hij, die in dit leven Jakobs God ter hulpe heeft.

Dag vrouw. Dag moeder. Dag vader. Ze ging heen.

Het leven en de weg van een weduwe en van een wees is de weg van het wonder. Het doet u niets. Maar het doet u alleen maar wat als ge het krijgt te beleven.

Maar die weduwe in deze gelijkenis kan het er niet mee eens worden. Ze kan niet onder God bukken. Ze kan niet stil zijn. Haar vlees en haar natuur komt in de benen. Ze is wel in haar verlies ingeleid, maar ze is het met het verlies nog niet kwijt.

Eigenaardig is het, dat de ware gelovige die dingen leert zo-maar, alsof het niets betekent, en toch zijn het zulke grote dingen.

Ge kunt bijvoorbeeld een zaak aan God overgeven en ge kunt een zaak aan God kwijtraken.

En nu kunt ge soms een zaak onder tranen aan de Heere overgeven, werkelijk, dat ge het eens moogt klagen en uit moogt dragen en dat ge het eens in de hand des Heeren moogt stellen, dat ge zegt: "En nu mocht ik het eens overgeven. En het heeft in mijn ziel gezongen: Het ga zo 't wil, zwijg Gode stil". En? Ge zat de volgende week weer met diezelfde zaak te wroeten. Het duurde soms niet eens een dag. Wat is dat dan?

Ge hebt de zaak wel overgegeven, maar de Heere heeft de zaak niet overgenomen. En zo kunnen we dierbaar praten over "een zaak overgeven", maar in de praktijk is het, dat hij nog niet overgenomen is.

Wat heeft dat met die onrechtvaardige rechter te maken?

Een man, die God niet vreesde en geen mens ontzag?

Mensen, dat zijn we zelf! Zoek nu die onrechtvaardige rechter niet buiten uw hart en buiten uw gemoedsleven. Dat zijn we zelf, omdat we de wegen des Heeren niet goed kunnen keuren. En dan hebt ge last van die onrechtvaardige rechter, omdat het nieuwe leven verdrukt wordt.

Die onrechtvaardige rechter treedt iedere morgen op. Ge vreest God niet, ge hebt voor geen mens ontzag, ge zijt één en al verdorvenheid, ge zijt één en al dwars en verkeerd. Doe mij recht. Ge bedoelt: Geef mij mijn zin. Neen, helemaal niet.

De Heere is recht in al Zijn weg en werk,

En Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk.

En wanneer dan die onrechtvaardige rechter innerlijk wordt ontdekt en ge krijgt er innerlijk mee te doen, dan is het zuchten van het nieuwe leven onder de heerschappij van die onrechtvaardige rechter bij ogenblikken, dat ge tot bloedens toe krijgt te strijden om een zaak te aanvaarden, die ge in de grond der zaak niet kunt aanvaarden en niet wilt aanvaarden.

Daarom hebt ge het soms zo vreemd bij ogenblikken. Daarom kunt ge geen verslag uitbrengen van de dingen van uw eigen gemoedsleven. Het ene is nog tegenstrijdiger dan het andere.

Wilt ge het met uw verstand klaarmaken?

Alles wat ge met uw verstand klaarmaakt, dat is een misverstand. Als twee mensen verstandelijk overeenkomen met elkaar te trouwen: en dat doen we zus en doen we zo. En? Dat is een misverstand, zo'n huwelijk. Daar kunt ge gerust van op aan. Maar wanneer er geestverwanten in het huwelijk treden, dan gaat het door, geliefden. Het is niet goed, dat de mens alleen zij. Kent ge die rechter? Die wil u van het voorwerp van uw liefde scheiden. Het is niet goed, dat de mens alleen zij. Zo heeft God het ingesteld: Man en vrouw schiep Hij ze. Als ge dan een eigenwijze vader of moeder wilt zien, die zeggen: Het gaat niet door, want ik wil het niet. Dat bestaat niet voor God. Dat is in strijd met de ordeningen Gods en dat is in strijd met de kerk, ziende op Christus en de gemeente; man en vrouw schiep Hij ze. Moet er dan een onrechtvaardige rechter zijn om ze bij elkaar vandaan te houden? Man en vrouw schiep Hij ze. Waar zijn jullie vandaan gekomen? Is uw vader met uw moeder getrouwd? Of zijn jullie met ruzie uit de grond gekomen? Zo is het toch niet? Man en vrouw. Wat hebt gij daar tegen in te brengen? God zal u breken in het aanbreken van de morgenstond. Ja, die onrechtvaardige rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag, die zegt: "Ik heb daar niet mee te maken. Ga heen en word warm". Dan hebben we het niet over de wijsheid van Salomo of over de liefde van de apostel Johannes en niet over het geduld van Job, maar een heel klein beetje hebben we het over die onrechtvaardige rechter, die Gallio was: En hij trok zich geen van deze dingen aan.

Maar nu komt God. Zal Hij geen recht doen Zijn uitverkorenen? En waaraan kunt ge weten, dat ge uitverkoren bent? Geef daar dan ook antwoord op.

Hieraan: En de tollenaar van verre staande, durfde zelfs de ogen niet op te heffen. Dat is een uitverkorene. Die staan van verre. Die staan daar in zelfveroordeling en zelfverfoeiing.

En zal de Heere Zijn uitverkorenen dan geen recht doen? Wanneer ge geen cent hebt om te betalen, arm kind van God. Wanneer er niet anders dan zonden en schuld is, wanneer er niet anders dan dwaasheid is, en blindheid en onverstand, wanneer er niet anders is, dat ge altijd uw geld verkeerd uitgeeft en uw leven verknoeid hebt, zou de Heere dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die zulke halzen zijn, die van verre moeten blijven staan met de tollenaar, die de drempel van het huis Gods niet over durfde?

Waarom niet?

Omdat daar de eerste Adam ligt, omdat daar de erfschuld ligt omdat daar de erfzonde ligt. Daarom.

Daar durven ze niet over, want daar moeten ze door almachtige genade er vóór blijven staan.

Maar iedere morgen staat die onrechtvaardige rechter op.

En iedere morgen schuld en iedere morgen smart en narigheid en vergruizing, en iedere morgen is het weer bij die weduwe: Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot. Dat zijn de Godsdaden in het rijk van een mensenkind, die zich met hand en voet tegen God verzet.

Weet ge wat wij goed doen kunnen?

Net als de apostel Paulus. Het is u hard de verzenen tegen de prikkelen te slaan. Dat kunnen we goed. Maar de Heere neemt het niet weg. Waarom niet?

Omdat de Heere een liefdesbetrekking heeft: Zou de Heere geen recht doen Zijn uitverkorenen?

Waarom weet ik, dat ik uitverkoren ben?

Dat ik het voor mijn eigen besef niet ben. Dat ik voor mezelf een verknoeid leven heb.

Waarom weet ik, dat ik uitverkoren ben?

Dat ik stik onder de schuld en onder de narigheid, geestelijk en stoffelijk, van alle kant.

Wanneer ik het kon bepreken, als ik het kon zien, maar dat kan ik niet. Maar God zal het zien en zoeken: Indien gij één van deze kleinen ergert, het ware u nutter dat een molensteen aan uw hals gehangen werd en dat ge in de diepte der zee met uw ouderlijke wijsheid verzonken waart. Zou Ik het beloven en niet doen, zegt de Heere? Spreken en het niet bestendig maken? Zou Hij, Die het oor geplant heeft, niet horen? En Hij, Die de tong gemaakt heeft, zou Hij niet spreken?

Inderdaad, geliefden. Maar het blijft voor de kerk een vermoeide zaak en een vermoeiend werk om iedere morgen maar weer met die onrechtvaardige rechter op te staan. En wanneer die onrechtvaardige rechter dan zo grimmig en zo hard is, ja, die onrechtvaardige rechter aan uw eigen tafel, en in uw eigen huwelijksbed. Zoek het maar niet te ver weg.

Maar God geve u genade, dat ge u niet langer kunt verharderen.

We leven in het laatste der tijden, de verharding gaat door, ook in ons midden. De verharding gaat door, ook in onze harten. De verkoeling gaat door. Waarom?

Omdat de geldgierigheid de wortel van alle kwaad is.

Wat is geld en goed?

Toch speelt het een belangrijke rol. Omdat wij onszelf niet voor God kunnen klein krijgen en niet kunnen vernederen. Dat is het. En zou de Heere daar niet over opstaan? Zou de Heere u daar niet uit verlossen en uit redden? Zou Hij geen recht doen? En wanneer ge niet had om te betalen, dan schold Hij u alles kwijt. Nu, daar zoudt ge toch failliet voor willen gaan hè? Als er niets is, zo rechtvaardig, dat is nu de gerechtigheid, die bij God geldt, zo rechtvaardig! Dat is een heel andere gerechtigheid dan in de wereld. Want als er nu niets is om te betalen, als er niets is, geen gebed, geen liefde, geen geloof, geen hoop, geen verwachting, als er niets anders is dan dat ge opgescheept zit met die onrechtvaardige rechter, en dat zijt ge zelf, dat ge u niet wilt schikken onder de wegen des Heeren en dat ge u toch wèl wilt schikken onder de wegen des Heeren. Dat is ook zo'n para-dox. Willen en niet willen. Tegen de wegen en de werken Gods te liggen en er onuitsprekelijk naar te verlangen. Dat het is: Och, mocht ik in die heilige gebouwen, de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog, Zijn lieflijkheeden en schone dienst aanschouwen.

Als ik het wonder vatten wil, staat mijn verstand vol eerbied stil.

Weet ge wat we nu vanmorgen hebben?

Een stuk verwarring.

Weet ge waarom de duivel los was, dat hij zelfs het votum uit mijn mond sloeg vanmorgen?

Dat is omdat de hel los is. Weet ge waarom dat nu is?

Omdat ik jullie dingen moest zeggen, die jullie helemaal niet aanstaan.

Omdat ik dingen moest zeggen, die mezelf helemaal niet aanstaan.

Maar God geve u genade en mij verootmoediging om die onrechtvaardige rechter te leren kennen. Niet om hem te aanbidden of hem nodig te hebben, maar om hem eens nodig te krijgen. En dan brengt die onrechtvaardige rechter mij bij de rechtvaardige Rechter.

Wanneer ge nu die onrechtvaardige rechter niet kent in uw gemoed, dan zult ge nooit doorgang en nooit uittocht en nooit ingang hebben bij:

De Heere is recht in al Zijn weg en werk,

Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk.

Die onrechtvaardige rechter, die God niet vreest en geen mens ontziet, die dwars door alles heengaat, die dwars tegen uw weduwschap, dat is, tegen de wille Gods ingaat, die ons noodzaakt om altijd te bidden, die ons noodzaakt altijd te roepen: O God; die ons dag en nacht wakker houdt enkel en alleen opdat wij het zouden verstaan: Hij hoort het gebed, tot Hem zal alle vlees komen.

De wet is geestelijk, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonden.

Waar zijn we dan mee opgescheept?

Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van die onrechtvaardige rechter, die altijd de wegen en de werken Gods maar afkeurt, opdat gij altijd zoudt bidden.

En als ge nu altijd bidt, dan neemt ge uzelf waar als een biddeloze en geesteloze. Ge kunt alleen maar met uw biddeloosheid bidden. Ge kunt alleen maar met uw geesteloosheid geestelijk zijn. Ge kunt alleen maar met uw doofheid horen, en met uw blindheid zien. Wanneer ge de verharding en de verstoktheid van uw gemoed waarneemt, dat is een geschenk. Dat kunt ge niet geloven, enkel en alleen, opdat ge het zoudt verstaan: Wat Ik nu doe, weet ge niet, maar gij zult het na deze verstaan. Hoe blind zijn we. Hoe blind ben ik op de stoel. Hoe blind zijt gij onder de stoel. Mogen we ons dan met al onze blindheid tot God wenden? Inderdaad. En?

De rijke man sloeg zijn ogen op in de hel. Bent ge daar niet bang voor, rijke man in ons midden?

Hoort ge het, rijke man? Zijt ge er niet bang voor dat ge uw ogen op zult slaan in de hel?

Vader Abraham, zend Lazarus. Nu wil hij nog commanderen over die bedelaar die bij hem op de stoep zat. Zend Lazarus, dat hij een klein beetje water aan zijn vinger doet, dan kan ik nog een beetje lessing krijgen.

Er zijn mensen die nu al in de verdoemenis liggen en ze kennen de hel niet.

Ze hebben Mozes en de profeten.

Ja, maar als er één uit de doden opstond, die het hun zou vertellen?

Neen, als ze Mozes en de profeten niet horen, dan zullen ze iemand die uit de doden opstaat ook niet horen.

Wat moet ik nu brengen vanmorgen? Horen jullie het dan niet? Uit de doden opgestaan hoor, dank zij de genade die er in Christus Jezus is. Houd dan in gedachtenis. Laat ge het u gezeggen? Dat zal wat zijn! Mozes en de profeten, die hebben jullie hier ook beluisterd. En indien ze die niet horen?

Maar Ik, die Vorst, met zoveel macht bedeed, zal Mijne stem op 't wereldrond doen horen.

Daar hebt ge de Koning van de kerk. Daar wacht Sion op.

Daarom is het: Gord Uw zwaard aan uw heup, o Held, en rijd voorspoedig op het woord Uwer waarheid. Dan gaat ge het ervaren: dag en nacht te roepen tot God. Dan gaat ge het verstaan: Zal Ik dan Mijn uitverkorenen niet horen?

God brengt het recht voor Zijn kind uit Zijn eigen gemoed op. Want ze worden niet verhoord omdat ze dag en nacht bidden of dat ze zoveel misbaar maken. Neen. Ze worden verhoord omdat God recht is in al Zijn weg en werk. Ze worden gehoord en verhoord omdat Hij de God des eeds en de God des verbonds is. Ze worden gehoord, waarom?

En zie, uw tijd was de tijd der minne. Nu kan en nu mag ik dat misschien niet zo haarfijn uitpluizen, maar wanneer die tijd der minne er is dan zal men ook van u spreken. Hebben ze wel eens van jullie gesproken? Hebben ze wel eens van u gesproken omdat de tijd der minne er was voor U?

Kijk, dan wordt het toch geestelijk verstaan, hè: Wij hebben nog een kleine zuster die nog geen borsten heeft. Wat zullen wij onze zuster doen, wanneer men van haar spreken zal? Wanneer die behoefte naar de Man over haar komen zal. Wilt ge dat tegenhouden?

Kijk, dat is nu het zieleleven - niet het zielige leven, neen - dat bij de Almachtige bekend is. Zou Ik dan niet recht doen, Ik? aan die man en vrouw?

Zou Ik niet recht doen die de behoefte geschapen heb, zou Ik de vervulling niet geven? Zou Ik geen recht doen? Ik, die de nood geschapen heb, zou Ik de redding niet geven?

Zal Ik geen recht doen? Zal Hij dan ergens voor blijven staan? Neen, geliefden, Hij zal recht doen.

En ge krijgt alleen maar recht als ge schuld hebt.

Daarom is het: Ik sloeg, eer ik werd verdrukt het dwaalspoor in, maar nu geleerd, houd ik Uw woord en wetten.

Ik schei er uit met preken. Of ik de volgende week weer begin, weet ik niet, maar voor vandaag schei ik er uit. Want de Rechter der ganse aarde zal recht doen.

Neem die boodschap nu eens mee naar huis. Neen, maar ik bid van God of de boodschap jullie eens mag meenemen aan de troon der genade.

Amen.

O Heere, zo is het alleen bij U bekend wat hier neerzit en wat er gesproken werd en wat er beluisterd werd. Dat die onrechtvaardige rechter nog niet gedood is, maar dat hij met ons opstaat en met ons vernacht, het is U volmaakt bekend, Heere, totdat het laatste oordeel komen zal, wanneer ook die onrechtvaardige rechter voor die troon gesteld zal worden, totdat wij het aanstonds van U zouden vernemen: Over weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten.
Amen.

Onze slotzang zij uit de 99e Psalm en daarvan het 2e en het 7e vers:

*God, die helpt in nood,
Is in Sion groot;
Aller volken macht
Niets bij Hem geacht;
Buigt u dan in 't stof,
En verheft met lof
't Heilig Opperwezen;
Wilt het eeuwig vrezen.*

*Gij, met hen begaan,
Hebt hun wens voldaan;
HEER, die naar Uw woord,
Hun gebed verhoort,
Gij, Gij waart hun lot,
Hun vergevend God;
Schoon z' ook om hun zonden,
Straffen ondervonden.*

De Heere zegene u en de Heere behoede u,
De Heere doe Zijn aanschijn aan u lichten en zij u genadig,
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.
Amen.

DAARTOE GING VAN U EEN NAAM UIT ONDER DE HEIDENEN

Voorzang: Ps. 25 : 9

Lezen: Ezechiël 16 : 1-21

1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:

2 Mensenkind, maak Jeruzalem haar gruwelen bekend,

3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE tot Jeruzalem: Uw handelingen en uw geboorten zijn uit het land der Kanaänieten; uw vader was een Amoriet, en uw moeder een Hethitische.

4 En aangaande uw geboorten: ten dage als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewassen toen Ik u aanschouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in windelen gewonden.

5 Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uw ziel, ten dage toen gij geboren waart.

6 Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef.

7 Ik heb u tot tienduizend, als het gewas des velds, gemaakt; en gij zijt gegroeid en groot geworden en zijt gekomen tot grote sierlijkheid; uw borsten zijn vast geworden en uw haar is gewassen, doch gij waart naakt en bloot.

8 Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit en dekke uw naaktheid; ja, Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE, en gij werdt Mijne.

9 Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie.

10 Ik bekleedde u ook met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u met fijn linnen en bedekte u met zijde.

11 Ook versierde Ik u met sieraad, en deed armingen aan uw handen en een keten aan uw hals.

12 Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht, en oorkingen aan uw oren, en een kroon der heerlijkheid op uw hoofd.

13 Zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw kleding was fijn linnen en zijde en gestikt werk; gij at meelbloem en honing en olie; en gij waart gans zeer schoon en waart voorspoedig, dat gij een koninkrijk werdt.

14 Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE.

15 Maar gij hebt vertrouwd op uw schoonheid en hebt gehoereerd vanwege uw naam, ja, hebt uw hoererijen uitgestort aan een ieder die voorbijging; voor hem was zij.

16 En gij hebt van uw klederen genomen, en u gemaakt geplekte hoogten en hebt daarop gehoereerd; zulks is niet gekomen en zal niet geschieden.

17 Daartoe hebt gij genomen de vaten uws sieraads van Mijn goud en van Mijn zilver, dat Ik u gegeven had, en gij hebt u mansbeelden gemaakt; en gij hebt met dezelve gehoereerd.

18 En gij hebt uw gestikte klederen genomen en hebt ze bedekt; en gij hebt Mijn olie en Mijn reukwerk voor hun aangezichten gesteld.

19 En Mijn brood, hetwelk Ik u gaf, meelbloem en olie en honing, waarmede Ik u spijsde, dat hebt gij ook voor hun aangezichten gesteld tot een lieflijken reuk; zo is het geschied, spreekt de Heere HEERE.

20 Verder hebt gij uw zonen en uw dochteren, die gij Mij gebaard hadt, genomen en hebt hen denzelven geofferd om te verteren; is het wat kleins van uw hoererijen,

21 Dat gij Mijn kinderen geslacht hebt, en hebt hen overgegeven, als gij dezelve voor hen door het vuur hebt doen gaan?

Votum:

O Heere, wees ons genadig.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 70e Psalm het 3e vers:

*Ik ben nooddruftig, arm en naakt;
O God, mijn Helper uit ellenden!
Haast U tot mij; wil bijstand zenden;
Uw komst is 't, die mijn heil volmaakt.*

Al wat eeuwig leven heeft, schijnt verloren, is één en al nietigheid, is niet in tel, heeft zichzelf ook niet in rekening. Dat is een verschoven en een veracht en een vereenzaamd volk.

Al wat eeuwig leven heeft, al wat eeuwig leven leeft, is niet anders dan verlorenheid in zichzelf.

Dat is een volk dat het leven gekregen heeft, dat uit de baar-moeder der eeuwigheid en des dageraads is opgekomen.

Daarom is het de grootheid en de goedheid Gods, wanneer ge als een blind mens over de aarde gaat, als een dove, als een melaatse, als een gekrenkte, als één, die het spoor bijster is, waar niets anders waargenomen wordt dan de dood en de ledigheid. Dat zijn roerselen en de waarachtige verschijnselen van een mens, die zijn godsdienst als een walgelijk iets heeft leren wegwerpen.

God heeft geen voorname kinderen in zichzelf.

God heeft een volk, dat niet in tel is, en een volk, dat zichzelf ook niet meer telt. Daarom lopen ze meestal op de rand van de krankzinnigheid. Ze zijn vaak zo verbijsterd, dat ze niet weten of ze waken of dromen. Zulke hachelijke mensen ontmoet ge niet zoveel, hoor, heus niet. Ge kunt echt wel eens een dwarsstraat verder gaan, voordat ge een werkelijk godvrezend mens ontmoet. Godsdienstige mensen ontmoet ge huis aan huis. Maar iemand, die nu als een dwaas en als een onnut, en als één die zijn verstand verloren heeft over de aarde gaat, die ontmoet ge zoveel niet meer.

Dat is een mens die geen kritiek meer heeft op een ander. Die bemoeit zich ook niet meer met een andermans doen.

Want die nog kritiek heeft op een ander, die ziet zijn eigen dwaasheid niet. Dan zeggen ze: Ja, die man, dat is een eigenaardig mens, ge weet ook niet wat ge er aan hebt. Die vrouw is ook al van streek. Waarom?

Omdat ze niet wandelen in uw gareel, daarom. Omdat ze niet zijn naar uw opvattingen, daarom. Omdat ze niet denken en handelen en gekleed gaan zoals gij. Daarom!

Maar dat ge zelf dwaas doet in uw beslotenheid en in uw schuchterheid, en in uw teruggetrokkenheid, en in uw excentriciteit, zeker net zo dwaas als iemand die luidruchtig en baldadig is. Maar daar hebt ge geen erg in.

Maar waar gaat het nu over?

Gaat het nu over die manen over die vrouw? Gaat het nu over dat mens of die jongen? Of gaat het over die kinderen? Of over die meisjes of over die familie? Of gaat het over die samenkomst?

Waar gaat het nu eigenlijk over?

Al wat waarachtig geestelijk leven is, dat is niet in tel. Maar dan zijt ge ook echt niet in tel. Dan telt ge uzelf niet meer en ge wordt ook niet meer geteld.

En waarom niet?

Daar moet toch een antwoord op komen? Nu dat antwoord komt vanmorgen.

En dat antwoord is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte. En nu luistert iedereen maar voor zichzelf. En een ieder kijkt maar op zichzelf.

Het gaat er maar over, of God uw hart verklaart. Het gaat er maar over of ge eeuwig geestelijk leven hebt. En als dat waarachtig waar is, dan komt God u uw weg te verklaren. We worden in de weg van ontdekking en in de weg van versterving zo arm en zo geheel ontbloot en zo stil en gelaten, dat we nu eens meer kunnen vertellen hoe of God ons heeft bekeerd..

Zolang ge dat nog vertellen kunt, zijt ge niet arm en nooddruftig en naakt en bloot.

Zolang ge nog met uw bevinding kunt komen, dan is het nog niet zo aan de zelfkant van het leven.

Maar wanneer ge dat helemaal niet meer kunt, wanneer ge het zelfs betwijfelt, wanneer ge zegt: Zou er ooit wel een aasje geestelijk leven bij mij geweest zijn? Ik leef alleen maar voor mijn kinderen. Ik leef alleen maar voor de rommel.

Wanneer er nu nog zo'n ongelukkig mens hier neerzit, die zichzelf niets meer verbeeldt en die toch zegt: bij mij is het niet anders dan verbeelding. Dat is ook raar, maar zo is het dan toch maar.

Iemand die zich niets verbeeldt, die zegt: Ik geloof dat dat geestelijk leven van mij niets anders is dan verbeelding.

Waar gaat het nu over?

Jaren geleden, toen was ik nog zoveel jonger en dan verklaarde ik, ja, hoe of God mijn ziel gered had, en hoe Hij van vrijheid gesproken had, en hoe ja, ook over de zonde en zo. Toen kwam er een oude vrouw naar mij toe en zei: Ik moet je eens even alleen hebben. Nu dat was goed.

Ze zei: Nu moet ge niet meer preken hoe laag of het met je afgelopen is, dat is helemaal niet nodig. Dat geeft maar aanleiding tot geroddel.

Ik heb die raad opgevolgd en ik heb die raad weer naast mij neergelegd. En ik wist er op slot geen raad meer mee. Toen ben ik aan het klagen gegaan, aan God gaan klagen en gezegd: Ik weet het niet meer. De één wil dat ik zo preek en de ander dat ik zo preek. Dan moet ge in de rechtvaardigmaking komen en dan in de heiligmaking, en dan in het doorleiden van de stukken, en dan hoe God u geleid heeft van Sittim af tot Gifgal toe. Als ge daar niet inkomt dan zijt ge daar nog nooit in geweest. Ik zeg en dan een bekeringsgeschiedenis. Ik weet het niet meer. Toen kwam God zo tot mij: Ik zal de busboom en de beuk en de eikenboom tot versiering van Mijn heiligdom toebrengen. Toen liet de Heere mij zien, dat ik er zelf niets aan hoefde te doen en dat God wel Zelf mijn bekering zou vertellen.

Dat is echt als de Heere dat eens gaat doen.

Of ge dan ook nog te licht bevonden wordt of te zwaar, dat weet ik niet. Maar als God uw bekeringsgeschiedenis nu eens gaat vertellen, dat is echt. Maar, dan kon het wel eens zó licht zijn, dat het jullie niet beviel, hè? Want dan moet er dit gekend worden, en dat, en dat, neen maar, in de vierschaar Gods gerechtvaardigd en in de vierschaar der consciëntie vrijgesproken. Ik zal het jullie allemaal wel vertellen.

Ik ben er niet vreemd aan, aan die zaken. Daarom mag ik er vrijuit uit spreken. Ik ben door dat kreupelhout wel heengegaan.

Maar blijf alstublieft met uw handen van een ander af. Neem dat nu maar van mij aan. Want daarmee haalt ge een duisternis in uw ziel en het zijn allemaal ophouders op de weg des levens, omdat wij niet voor God verloren willen gaan.

Maar God getuigt van Zijn volk.

Gelijk een bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn.

Maar, dan moet ge ook een God hebben, hè.

Als de Bruidegom niet over u vrolijk is, dan hebt ge geen God. Dan hebt ge wel een brok godsdienst, en dan komt ge hier wel knus bij elkaar, maar wat betekent dat dan eigenlijk, mensen? Het gaat er maar over, of God wat van u zegt. Niet of ge jubileert. Welnee. Niet of ge veel van de mensen krijgt. Neen. Het valt toch altijd tegen. Ge krijgt nooit genoeg. Maar daar gaat het niet over. En of ze u nu al van voren of van achteren omhelzen, dat doet niet ter zake. Dat sluit de gemeenschap der heiligen niet uit. Helemaal niet.

Zijt ge zonder liefde? Dan zijt ge zonder God.

Liefde? Dat is een schreeuwend gebrek.

Maar als de hemel nu eens zegt wie of ge zijt.

Niets anders dan een getuigenis van beneden.

Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen. Niet onder het volk en niet onder het volkje.

Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid, want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere Heere.

Kijk, dan neemt de hemel het eens voor Zijn kerk op.

En nu gaat het er niet om of ge een naam hebt onder het volk, en of ze bij u op visite komen, of ze u prijzen en goedkeuren en als Meintje nu haar weg nog eens mag vertellen vanmiddag, of als Arie nog eens uit mag komen. Allemaal kostelijk, geliefden. Maar het gaat er maar over of we bij God bekend zijn. Daar gaat het over.

Ge kunt bekend zijn in de kerk. Ge kunt bekend zijn onder Gods lievelingen en een rechtvaardig mens zijn, maar het gaat er maar over.... Hij was al 84 jaar en hij had de kerke Gods bijna 50 jaar gediend, eerst als diaken en toen als ouderling. Het was een sieraad. Ook in de classis en ook in de kerk van Nederland. Een man, voortreffelijk van naam en van daden, en een man die leiding gaf op dat terrein.

En toen werd hij dodelijk ziek, en dat liep af en toen zegt zijn dochter tegen hem: Vader nu zijt ge er haast, waar ge altijd van getuigd hebt. En hij slaat het dek wild terug en hij zegt: Kind zwijg er van, want je vader heeft het wel besproken, maar niet beleefd.

Zou dat ook nog kunnen?

Maar waar nu werkelijk geestelijk leven is, daar is dát niet. Want die zijn veel te bang. Die worden door God vóór de streep gehouden.

Het woord van onze tekst is uit het u voorgelezen schriftgedeelte, Ezechiël 16 het 14e vers:

“Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE”

Als vondeling opgeraapt. Als kind bijzonder verzorgd. Met eeuwige luister, onvergankelijk.

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Proberen wij tot God te naderen.

Uit de 44e Psalm en daarvan het 8e en het 12e vers:

*Gij doet ons tot een spreekwoord strekken
Den heid'nen, waar G' ons heen doet trekken;
En 't volk, dat ons te snood berooft,
Schudt over ons, afkerig, 't hoofd.
Mijn schande stelt men vals in 't licht,
Z' is nimmer uit mijn oog geweken;
De schaamte dekt mijn aangezicht,
Zodat ik 't hoofd niet op durf steken.*

*Maar wij, om Uwentwil verdreven,
Verliezen, al den dag, het leven;
Wij worden slechts van hen geacht
Als schapen, voor het mes gebracht.
Waak op, o HEER, waarom toch zoudt
Gij slapen, en de smart vergroten?
Ontwaak, toon dat G' ons nog aanschouwt,
En ons niet eeuwig wilt verstoten.*

De dichter-profeet schildert ons in kleurrijke en aangrijpende taal de afkomst, de geboorte en de geschiedenis van Israël. Ezechiël is een prediker bij de gratie Gods. Hij heeft het zelf niet gezocht of opgeworpen, maar God had hem verkoren, opdat hij de mond zou zijn bij Israël. Kort en krachtig, maar ook vaak duister en mystiek is zijn prediking.

Wanneer wij hem dan eens zien optreden onder Israël, dan vinden wij zijn kansel aan Babels wateren.

Daar is zijn kansel en daar is zijn gehoor. Onder de ballingen, onder een opstandig volk, onder een volk dat van zijn God zich heeft afgehoereerd. Nochtans heeft Ezechiël daar zijn plaats en zijn roeping.

Ezechiël moge dan een zeer begenadigd prediker geweest zijn, hij was toch in niets onderscheiden, ook niet van zijn gehoor. Want het waren altezamen mensenkinderen.

Telkens moesten èn de prediker èn zijn gehoor bij hun afkomst bepaald worden.

Israël hoefde zich niets te verbeelden. Maar Ezechiël hoefde zich ook niets te verbeelden.

Er was geen onderscheid tussen prediker en hoorder. En zo is het hier ook. Die prediker mag wat hoger staan, maar daarom kan hij ook te dieper vallen.

En zo was het met Ezechiël en zijn gehoor ook. Er was geen onderscheid. Alleen, hij stond wat hoger en daarom was het gevaar om dieper te vallen ook groter.

En wellicht heeft Ezechiël ook wel eens gemerkt, dat er onder zijn gehoor, onder zijn kudde, waar hij herder van was, dat er wel eens een broeder en zuster konden zijn, die dieper hadden ingeblikt in het zieleleven dan hij. Als we daar als prediker bovenuit gegroeid zijn, dan is dat een heel misselijk verschijnsel. Maar dat er nog een broeder of zuster zou zijn, die dieper ingeleid is en meer ziele adel en kennis en bevinding heeft, dat mogen we aannemen.

Waar zijn ze in ons midden? Waar zijn ze in onze dagen?

De dochter Mijns volks is gelijk een hutje in de wijngaard en een nachthut in de komkommerhof.

Daar liggen ze, geliefden, in ons vaderland, hier en daar in de komkommerhof. En wanneer wij dan hier mogen staan voor Gods aangezicht en de mond mogen zijn tot u, dan kunnen zij niet opgaan, maar dan liggen ze daar gebogen en gaat hun verzuchting uit. Waarom?

Omdat God ze het op hun hart heeft gebonden.

Hoe gaan jullie zondagsmorgens op? Is er ook nog een bidden, een worstelen, een vragen voor uw leraar?

Hoe zijt ge vanmorgen opgegaan?

Het is heus niet te verwonderen dat jullie met een magere ziel jaar in jaar uit hier neerzitten.

Ja, zegt ge, maar ge moet nu niet.... Het is nu pas jubileum geweest en we hebben het nogal aardig goed met u gemaakt, daar moet ge nu niet over beginnen.

Neen, geliefden, er is niets goed te maken. Want Christus heeft alles goedgeemaakt, en hetgeen uit Zijn lippen ging blijft vast en onverbroken.

En daarom is het, dat ik u vragen mag: Hoe zijt ge opgegaan? Wat is er in uw gemoed? Wat zijn de redenen? Want God van de hemel maakt Zijn kinderen Zelf klein, en Hij maakt Zijn kinderen Zelf groot.

En wanneer ge aanstonds bij mijn graf staat - we zullen hopen, dat God het nog enige jaren verhindert - dan hoeft ge heus niets te zeggen, en ge hoeft niet te zingen en te praten, maar ge hoeft ook niet meer te bidden. En wanneer ge niet voor mij bidden kunt, dat wil zeggen, door de bediening van de Heilige Geest - want er is niets te maken, het hoeft maar een woord te zijn - dan kunnen we nog samen voortgaan.

Maar dan zijn we toch in de grond van de zaak een exclusief volk. Niet omdat wij anders zijn dan andere mensen, maar omdat we van een Ander zijn.

Wat is uw enige troost beide in leven en in sterven?

Dat ik niet meer mijns, dat wil zeggen, dat ik niet meer van mezelf hoor, maar dat ik van een Ander geworden ben, mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden betaald heeft.

Zo moest Ezechiël preken. En zo zien we dan hem op de kansel staan, en hij heeft niets achter te houden, maar hij kan ook van zichzelf niets brengen. Zijn prediking is kort en krachtig: Alzo zegt de Heere Heere. En als het niet "Alzo zegt de Heere Heere" telkens weer is, dan is het niet van de Heere Heere.

Alzo zegt de Heere Heere: Maak Jeruzalem haar gruwelen bekend. Niet: Maak de wereld haar gruwelen bekend, maar maak Jeruzalem haar gruwelen bekend. En wanneer ge daar komen moogt met uw gruwelen, dan zult ge het brandaltaar doen roken van het edelste vee uit kooi en stal.

We kunnen nooit anders èn op de stoelen onder de stoel, in ons huwelijksleven en in ons persoonlijk leven, we kunnen nooit anders komen dan met gruwelen. En dan gaan we ook gruwen van onszelf. Dan gruwen we niet van een ander, neen, geliefden, maar dan hebben wij het over onszelf.

Want God komt ons bij onze afkomst te bepalen: Maak Jeruzalem haar gruwelen bekend. En de Heere Heere zegt alzo: Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethitische. En jullie geboorten zijn uit het land der Kanaänieten. God moet ons maar eens brengen bij onze afkomst, en bij onze geboorte. Wanneer ik hier langs de straten van Hierden ging, dat is al jaren geleden, dat ik uitgejouwd en uitgelachen werd, dat ze zeiden: Daar heb je die vent, die mooie, die zal Hierden eens komen bekeren. Ik kon er niets tegen zeggen natuurlijk en ik ging maar stiekem dóór. Ik zei: Och Heere, U ziet en hoort het.

En het antwoord? God heeft gezegd: Laat Simeï vloeken. Waarom?

Omdat David bij zijn afkomst gebracht zou worden.

En wanneer we daar gebracht worden, dan worden wij vloekend bij onze afkomst gebracht. Dan moet de ander, die vloekt, de maat van zijn ongerechtigheid nog volmaken.

Maar hebt ge u wel eens geschaamd voor uw afkomst?

Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethitische. Dat was uit de heidenen.

Ja, zegt ge, maar Israël was uit Abraham.

Abraham? Van de overkant van de rivier? Dat was een bedorven Syriër, dat was een afgodendienaar. Uw geboorte was uit het land der Kanaänieten. En zo zijt ge geboren en zo zijt ge voortgekomen.

Want daar, in dat land der Hethieten en Amorieten, in dat land van die afgodendienaars en der heidenen, wanneer daar een kind, een meisje geboren werd, dan was dat niet in tel. Dan werd dat kind verstoten of soms levend begraven. Dat kind werd gewoon weggeworpen. Een vader had vier zonen en twee dochters, en als hij er over sprak dan zei hij altijd: Ik heb vier kinderen. Dochters waren niet in tel. En zo was Israël bij haar geboorte, op de vlakke des velds vertreden en verworpen en verstoten. Daar lag ze. Daar lag het meisje, het kind. Vader en moeder' zeiden: sterf maar, die keken er niet naar om. En?

God kwam voorbij en zeide: Leef, ja leef in uwen bloede. Ze lag te spartelen, dat nest, te spartelen in haar bloed, in haar onreinheid. Er was niemand die haar oprapte, of die haar kwam afwassen. Er was niemand, die haar navelstreng afsneed. Er was niemand, die haar met zout kwam inwrijven - zo was dat onder Israël, en dat was symboliek van het zoutverbond, opdat ze daardoor gewijd zouden worden aan de God des eeds en de God des verbonds. Dat is allemaal niet geschied.

Zo lag daar Israël. Zo lag daar de kerk Gods. En toch was het Gods uitverkorene.

Maar God ging voorbij. En wanneer Ik aan u voorbij ging, toen zag Ik u, vertreden in uw bloed. Voorbijgaan wil zeggen: Pascha.

Is het wel eens Paasfeest bij u geweest?

God gaat voorbij op Paasfeest. Want het is een Pasen der kruisiging en het is een Pasen der Opstanding.

En wanneer Ik aan u voorbij ging, ja, toen kon God niet voorbijkomen.

En dat is juist het wonderlijke: Dat God u niet voorbij kan komen en daarom kan de zaligheid u niet voorbijgaan.

Ja, zegt ge, hoe weet ik dat?

Hoe ge dat weet? Dat zal Hij u Zelf vertellen. Want Hij zegt: Ik heb u opgeraapt. Ik heb u als vondeling opgenomen. Ik heb u als klein kind teder verzorgd en bijzonder opgevoed. Ik heb u als maagd, als bruid ondertrouwd, enge zijt groot geworden. En dat er een naam van u uitging.

En toen ging God ten tweeden male voorbij. En toen Hij ten tweeden male voorbijging: Toen breidde Ik Mijn vleugelen over u uit. Zoals een jongeling onder Israël, wanneer hij in het huwelijk treedt, dan breidt hij zijn mantel over zijn bruid uit, en dan bedekt hij haar met zijn gewaad.

Zo heeft God met Israël gedaan.

Het is een kleurrijke en schilderachtige voorstelling. Maar daar gaat het niet over. Als het Woord maar niet ledig wederkeert, als het doet wat God behaagt.

Als het ingang vindt.

En toen heeft God gedaan met de bruid zoals de bruidegom deed met zijn bruid. Hij heeft haar kostelijke klederen aangedaan. Hij heeft ze versierd. Hij heeft haar zo schoon gemaakt met Zijn beklèdingen en met Zijn giften. Zo schoon, dat Hij zegt: Dat er naam van u uitging onder de heidenen.

Niet een naam onder het volk, dat ge zo goed bekeerd zijt, ganselijk niet, geliefden.

Ik wil niet koketteren met mijn zonden, ganselijk niet, dat mag ik niet. Dat durf ik niet. Toch durf ik het wel. Wanneer ik nu hier sta op mijn 71e jaar dan zeg ik: Als God deze man kon oprapen, dan kan Hij de hele wereld oprapen. Als God deze man, als een groot schandaal, kan oprapen, dan kan Hij alle schandalen oprapen.

Dat is niet om met de zonde te koketteren, helemaal niet. Maar als God mijn armen en mijn benen niet gebroken had, en mijn hals niet gebroken had, dan kon ik nooit profijtelijk zijn voor een arm, ellendig vuil zondaar. Want dan zou ik net als al die andere leraars in Nederland iedere zondag optreden met de prediking van een vleselijke heiligmaking. Want die preken een heiligmaking in het vlees. In de weg van doe dat en laat dat. Maar hier is geen kwestie van een vleselijke heiligmaking, want een vleselijke heiligmaking in de weg van doen en laten is een vreselijke heiligmaking. En dan is het niet: Dat moet ge doen en dat moet ge laten. Neen. Dat is allemaal vogelgeschrei. Dat is allemaal de stem van de huichelaar. Dat is allemaal dat ze uw leven bezien.

Maar God komt uw dood te bezien. En omdat God mijn dood komt te bezien, daarom het eeuwige leven.

En omdat God mijn schande komt te zien, daarom: Ik zal hem genade en ere geven.

Neen, geliefden, verworpen, verworpen door eigen vlees en bloed; verworpen door de godsdienst; verworpen door al wat voornaam is, omdat het een meisje was, omdat ze ontvankelijk was, omdat er toch niets mee te beginnen was. Waardeloos!

Ik vraag niet of ge het zo hebt zien liggen, maar ik vraag, of ge het zo hebt mogen beleven?

Ge zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uw ziel, ten dage toen gij geboren waart. Uw geboorte was uit het land der Kanaänieten. Uw vader was een Amoriet en uw moeder

een Hethitische, allebei uit de heidenen vandaan. Neen, wat komt er van u in aanmerking? Hebt ge uw geboorte wel eens gezien?

Hebt ge uw afkomst wel eens gezien? Hebt ge wel eens een walging van uzelf gehad? Zijt ge wel eens in de stuipen voor God geweest? De éne stuip over de andere, omdat ge in ongerechtigheid geboren zijt. En dan moet ge niet naar de heidenen kijken, want dat doen jullie allemaal. Ge zijt alleszins godsdienstig.

En dan kunt ge wel zeggen: Ge kunt wel een beetje bedaren. Maar ik bedaar niet voor het aangezicht Gods. Ik bedaar niet, want ik moet u bij God brengen. Ik moet u bij uw afkomst bepalen. Ik moet u bij uw geboorte bepalen, bij uw onreinheid, bij uw walgelijkheid.

Zo is dat kleine ding, dat meisje, dat daar lag te spartelen in haar bloed en in haar onreinheid op de vlakke des velds.

Niemand keek er naar om. Maar God kwam voorbij. En ziet, het was het jaar van Zijn welbehagen. En ziet, het was het uurtje der minne, daar krijgt ge gebrek aan God. Hebt ge weleens gebrek aan God gekregen? Hebt ge weleens voor Hem opengestaan? Dat ge zegt: O God, ge kent mijn begeervermogen, Gij kent mijn vuile vlees. Gij kent mijn ongestalte. Gij weet dat mijn vader een Amoriet was en mijn moeder een Hethitische. O God, Gij weet de afkomst van mijn geboorte. Wilt ge nog naar een ander kijken geliefden? Wilt ge nog naar een kastelijn kijken of naar een hoer? Wilt ge daar nog eventjes bij stilstaan? Of dat wij uitnemender zijn? Israël had het alleen aan zijn God te danken, maar niets aan zichzelf, want gij waart naakt en bloot. Weet ge hoe ze deze man voorbijgaan?

Zo, met dichtgeknepen neus, zo gaan ze mij voorbij. Ze zijn bang dat ze bedwelmen.

En toch, zo zijt gij Mij een Libanon, zegt de Heere. Zijt standvastig in uw bederf. Zijt standvastig in uw staan voor Mijn aangezicht. En wanneer dan zo uw hart niet verklaard wordt, dan zijt ge buiten genade. Want uw vlees kan ik niet verklaren. Dat wil ik niet verklaren, want dan zou ik ook aan vleselijke heiligmaking gaan doen. Dan zegt ge: Dat moogt ge niet en dat moet ge laten, en daar moogt ge niet inkomen en daar niet bijkomen. En ge krijgt oefeningen, ja. Ge krijgt oefeningen, dat ge oefening hebt. Ik wil daar niet mee spotten, maar dat is het niet.

Gij waart naakt en bloot. Maar zegt de Heere: Ik bekleedde u. God nam die vondeling op en God heeft dat kind teder verzorgd. En toen ze de bruid was, heeft Hij haar ter ondertrouw geleid. Dat heeft God gedaan. Dat is geen verhaaltje, maar dat is de lijn der bevinding. En Hij bekleedde ze met fijn lijnwaad en met hemelsblauw. De voeten werden geschoeid met dassenvellen. De heerlijkste sieraden werden haar aangedaan, voorhoofd versierselen, arm versierselen. Altemaal heeft God Zijn heerlijkheden over Zijn bruid uitgespreid. En er ging van u een naam uit onder de heidenen.

Eigenlijk lag de geboorte van Israël bij de tichelovens van Egypte. Daar zijn ze als volk geboren en daar zijn ze door God als volk gelouterd. En toen zijn ze door Gods almachtige arm het diensthuis uitgeleid, door woestijn en zand. Al die zaken zijn er bij Israël geweest toen Israël een kind was, een kind in zijn volksbestaan, nog in zijn geboorte. Toen heb Ik hen uit Egypte uitgeleid en Kanaän ingeleid, de Amalekieten verslagen, de volkeren er ondergebracht.

Wonderlijke dingen zijn er gebeurd in Kanaän. Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen. Ai werd ten onder gebracht. De Gibeonieten werden geknecht. En zo zijn ze opgetogen naar de hoogte van Sion. In Jeruzalem hebben ze hun vaandels geplant. En zo heeft God Zijn schoonheid en Zijn luister en Zijn heerlijkheid op Israël gelegd, en zo is er een naam van hen uitgegaan, onder de heidenen.

En wanneer ge dat nu bevindelijk krijgt te verstaan - ik heb het niet over een bepaalde kerk, want die dingen kunt ge van mij wel cadeau krijgen.

Het gaat over "de" kerk. En wanneer het daarover gaat, daar is Christus het Hoofd van. Daar is Hij de Middelaar, de biddende, de dienende, de dankende Hogepriester. Daar fluistert Hij het Zijn volk toe:

Ik richt de tafel aan in de woestijn tegenover uw wederpartijders.

Wanneer ge dat nu gaat beleven, dan wordt ge bekleed en dan zijt ge bekleed. En als God nu Zijn volk bekleedt met Zijn goedertierenheid en trouw, met Zijn weldadigheid, met Zijn uitred-dingen, en met Zijn uitkomsten, ziet dan de wereld dat? En ziet de godsdienst dat? Ziet de wereld dat als Gods goedertierenheid en als Gods trouw?

Neen, want anders zouden zij begenadigd zijn. Als de wereld dat zou zien als Gods goedertierenheid en trouw, en als de kerkmensen het zouden zien als Gods goedertierenheid en trouw, en als de godsdienst het zo zou zien, en als uw burens het zouden zien als Gods goedertierenheid en trouw, dan zouden ze dat bij hoger licht zien en dan zouden het begenadigde mensen zijn.

Want ge kunt alleen Gods goedertierenheid en trouw en Zijn verzorgende liefde alleen maar zien, niet krachtens opvoeding, of omdat uw moeder het u geleerd heeft, ganselijk niet, maar dat kunt ge alleen maar zien als Zijn lamp zijn licht geeft. Als de Heere ons de blinde zielsogen opent.

En toch gaat er naam uit van die kerk.

En ze zien de goedertierenheid en de trouw des Heeren niet. Neen, ze zien dat niet. Maar wat zien ze wel? Het onbegrijpelijke. Ze begrijpen er niets van. Ze begrijpen niet hoe het mogelijk is. Begrijpt ge nu hoe dat volk door de wereld gaat? Begrijpt ge nu hoe die man door de wereld gaat? en die vrouw?

Zitten wij hier niet in Hierden als een onbegrepenene? Zij begrijpen er niets van, helemaal niets. Zonder buidel en zonder male gaan we door de wereld. Wij zitten daar in een huis - het is een knappe arbeiderswoning - ze zijn er wel minder. Maar ik mag daar toch zitten in de gunst Gods. Jullie betalen de rente en als er wat wezen moet, slijtage. Ik hoop tenminste dat jullie er niet mee uitscheiden, want anders moet ik het zelf doen. En schulden maken doe ik ook niet.

Het is een wonder. Wil ik een auto bestellen, dan bestel ik een auto en daar ga ik in zitten en dan heb ik nog wat te kommanderen ook. En dan moet het nog een ruime en mooie wagen zijn ook, anders ga ik er niet in. Waar ik zin in heb, dat neem ik. Wil ik dit eten of dat drinken - ik heb gelukkig ook een hulp, die het netjes klaar kan maken. Het is allemaal rijk. Ze begrijpen er niets van. Er gaat nooit een berooide ongetroost of zonder gift bij mij weg. Wat is dat?

Zonder buidel en zonder male.

Wat is dat?

Of zullen ze het niet weten dat God mij lief heeft? Als jullie niet aan mij kunnen zien, dat de Heere veel van mij houdt, dan deugt het niet. Want ze zullen bekennen, dat Ik hem liefheb. Dat zeg ik niet uit de hoogte vandaan, maar dat kan ik niet helpen dat God naar mij omgezien heeft. En dat kan ik niet helpen dat Zijn liefdesoog op mij gevallen is. En dat kan ik niet helpen dat Hij mij opgeraapt heeft op die weg, en dat Hij mij afgewassen heeft en mijn navelstreng afgesneden heeft, en dat Hij mij met zout heeft ingewreven opdat Hij in een zoutverbond met deze man zou handelen.

En nu doe ik een beroep - neen, ik doe geen beroep, ik hoef er geen beroep op te doen, want ik weet zeker, dat hier een volk is dat mij oprecht en hartelijk liefheeft. En anders kon ik niet door de tijd, menselijkerwijs gesproken.

Maar nu moeten wij bij onze afkomst bepaald worden, en bij onze geboorte, en dat wij er niets aan gedaan hebben, maar dat de Heere het alles gedaan heeft. En dat Hij ons zo heeft opgericht, en zo komt toe te spreken en zo komt te bekleden, en met zoveel dingen komt te begiftigen en zoveel schoonheid op ons komt te leggen, dat er een naam uitgaat onder de heidenen. En ze weten niet wat goedertierenheid Gods is en ze weten niet wat trouw Gods is, en wat barmhartigheid Gods is, maar ze zien toch wel, dat het een ander volk is. Ze zien wel dat het onbegrijpelijk is.

Ze kunnen er niet bij, geliefden. En ze moeten er nog afblijven ook.

Zo brengt God het Zelf naar voren.

Die kerk kan niet naar voren komen, want God zegt het Zelf: Vanwege de heerlijkheid die Ik op u gelegd heb. Dus dat zijn de grote werken Gods, die Hij op die kerk komt te leggen. En dan is het: Gij zijt Mijn. Onbegrijpelijk!

En het is een onoverwinlijk volk ook. Want op dat volk zijn boog en schild en vurige pijlen verspild. Ze denken zelf dat ze elk ogenblik ondergaan, en dat het mis is en toch: Gij zijt Mijne. Ze kunnen als het ware niet verloren gaan en ze zullen niet verloren gaan. Dat is het onbegrijpelijke.

Zelf verkeren ze ook in dat onbegrijpelijke. Begrijpen jullie nu dat het zo gaat? Begrijpt ge dat het nog is zo het is? Zo'n business in huis waar meer vloeken dan gebeden ruisen.

Ja, zegt ge, ge durft nog al wat te zeggen.

Ja, geliefden, dat durf ik, juist omdat ik van Gods wege dat mag zeggen.

Wat stelt ge u vreemd aan, gij dochter van Jerobeam?

Geloofst zeker, geliefden, als ge bij mij binnenkomt, dat ik door genade en krachtens mijn ambt dwars door u heen kijk. En daarom komen jullie niet. Er zijn hier mensen, die nog nooit in mijn huis geweest zijn en ik ben al vijftientig jaar hier. Begrijpt ge zulke dingen? Ik wel.

Is dat goed te keuren?

Neen, geliefden, dat is helemaal niet goed te keuren.

Vanwege Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd heb, ging er een naam uit van u onder de heidenen.

En nu weet Jan Publiek het beter wat er zit in Hierden dan de godsdienst. En dan weten ze het beter dan jullie met zijn allen. Want het is heus niet, dat als ge mij wat toestopt en als ge mij wat geeft dat het dan gered is. Helemaal niet, geliefden. Daar kijkt God toch dwars door heen. En dan hoeft ge nog niet eens te zeggen: Ja, dan kan je aan de gang blijven. Nu dan zult ge aan de gang blijven. En als ge niet aan de gang blijft, dat blijft ge niet aan de gang. Wat is dat?

Onbegrijpelijk.

Als ge denkt dat ik blij ben met een pakje boter, of met een kip; als ge denkt dat ik blij ben als één van jullie jonge kinderen vriendelijk tegen mij is? Het gaat toch niet om de heb? Maar het gaat over de naam en de heerlijkheid, die Ik op u gelegd heb. Daar gaat het om.

En als er dan een schuchterheid is van jullie tegenover mij - en dat is heel goed - maar dan is toch de liefde de drijfveer om te blijven aanhangen en om te blijven komen.

Dat we nog hier zitten, mensen, nu, dat is een groot wonder. En als het geen wonder is, dan is het niet van God. En vele wateren kunnen deze liefde niet blussen.

Weet ge wat er gebeurt?

We komen hoe langer hoe dichter bij elkander. Juist door alle kritiek; juist door alle heenwijzen en door alle verzet komen we hoe langer hoe dichter bij elkaar. Ze moeten maar eens wat zeggen van het voorwerp van uw liefde, dan zult ge eens zien hoe het oplaait en hoe of ge dichter op elkaar gaat.

Maar dat is geen formalisme, dat is geen kerkje spelen, neen geliefden, zo als we hier zijn, hebben we de verachting van al wat godsdienstig en van al wat kerkelijk is. En we hebben de verachting van de wereld, en we hebben de verachting van de heidenen, en we hebben de verachting van eigen familie en van eigen huisgenoten. Maar vanwege Zijn heerlijkheid. Omdat ze wel eens wat bij u waarnemen. En dan moeten ze vallen, niet omdat ge leven maakt, maar omdat er leven is.

En als ze nu nooit eens vallen voor moeder of voor vader, namelijk, voor het leven van moeder of vader, want een hard woord is ook wel eens goed.

Maar als ge nu eens met uw vrouw en met uw kinderen uw knieën moogt buigen en zeggen: Laat ons nu maar eens op onze knieën gaan, want zo'n hel als het hier is en zo benauwd als het nu is, het is niet meer om uit te houden.

En dan hoeft ge niet te bidden, neen geliefden. Gaat maar eens op uw knieën. Dan gaat er een naam uit onder de heidenen, onder de heidenen aan uw eigen tafel, in uw eigen hart. Want ach, volk, als die stad hier, in uw hart eens vol volks is, dan is er geen plek en geen plaats voor de liefde van Christus.

Wat onze ogen gezien hebben en onze handen getast hebben dat verkondigen wij u. Ik weet het nog heel goed, dat ik met die jongens hier mijn knieën boog, dat ik geen onderwijs kon geven. Dat is een beste onderwijzer, die geen onderwijs kan geven. Die heeft God nodig omdat hij God niet nodig heeft. Maar toen, toen ik hier op mijn knieën ging - die jongens zijn nu al groot. De onderwijzer kon geen onderwijs geven, geen orde houden, niets. Toen is er onderwijs gevallen onder die jongens. Dat vergeten ze nooit. Waarom niet? Vanwege de heerlijkheid en de schoonheid die Ik op u gelegd heb.

Wat is dat?

Om voor de hoge God te mogen bukken. Om klein en nederig te zijn in uw persoonlijk en in uw huwelijks- en in uw huiselijk leven. Dat ge onder een ander doorgaat, onder uw personeel doorgaat, de minste zijt onder uw personeel. En weet ge wat er dan ervaren wordt vanbinnen?

Dat het een onoverwinnelijk Koninkrijk is, volk. En dat moogt ge persoonlijk ervaren. Dan is het hier, in uw hart, een onoverwinnelijk Koninkrijk. Haar stand blijft vast al wisselen haar tonelen. De hemel blijft nog met de aardkloot staan. Is u dat niet een wonder? Dat die hemel nog met de aardkloot staan blijft alleen vanwege uw eigen vuile, goddeloze, liederlijke afzonderlijke bestaan en boezemzonden.

Ja, zegt ge, maar die dingen genoemd. Dat kan, maar het gaat er over die dingen gedaan? Dat is hier. Niet dat wij het zullen aanwijzen en niet dat wij het noemen, maar die het gedaan heeft voor God, die is met ootmoed bekleed en die wijst niet meer naar een ander, het uitsteken met de vingers is afgelopen, volk. Dan krijgen we te kermen. Zoudt ge daar dan vreemd aan zijn?

Ja, zegt ge, man, daar ben ik vreemd aan, vanwege de hardigheid van mijn hart.

Daar ben ik vreemd aan vanwege mijn biddeloosheid en geesteloosheid en dat ik het allemaal zo aan zijn plaats kan laten, want ik heb er geen arbeid mee, ik heb er geen werk mee. Zo kunt ge het bij u waarnemen, dat ge zegt vanwege de verstoktheid en vanwege het ver van de Heere af zijn.

Ge kunt uzelf daar ook niet inzetten. Maar daarom is het ook een Godsdaad, als God het eens op u legt: Vanwege Mijn schoonheid.

Dat is de Christus Gods, geheel en louter dierbaarheid en gepastheid. Wanneer Hij daar als die grote Koning, als die Kruiskoning, als die Kruisroos opbloeit en gij er in betrokken zijt: Wanneer ik op mijn legerstee aan U gedenk in stille nachten, dan peinst mijn ziel met al haar krachten, hoe Gij voorheen, hoort ge het, hebt gij nog een voorheen? Zijt ge gevonden op de vlakke des velds, vertreden in uw bloed? Of denkt ge dat ge als een principieel mens zalig wordt? Ganselijk niet. Dat is niets anders dan een vleselijk goed oppassen. Dan hebt ge het vleselijk eens recht gehouden en dan hebt ge het vleselijk eens gezegd.

Maar Gods lieve kinderen gaan als stomme honden over de wereld. Neen, zegt ge, dat is geen Evangelie. Neen? Ga tot Jozef en doe al wat hij u zegt. Is dat geen Evangelie?

Wanneer het er om gaat: En gij waart naakt en bloot, dat ge door God gevoed en dat ge door God bewaard en gekleed en beschermd wordt. Denk er om, ge moet voor uw bekering door God bewaard worden, net zo goed als na uw bekering. Voor onze bekering moeten we bewaard worden dat we bekeerd worden. Daar zet God het op in. En na uw bekering en na uw verlossing wordt ge door Gods almachtige genade bij de bekering bewaard. Want anders liep ge voor die tijd weg en ná die tijd.

Dan gaat er een naam uit onder de heidenen. Dan zeggen ze: Daar, daar in Hierden, stapel. Ge kunt ze geen van allen volgen. Ge kunt ze in de Hervormde Kerk nog volgen en Gereformeerd en Christelijk Gereformeerd; ik noem anders geen namen, want het is het sop de kool niet waard.

Dan zeggen ze: Daar, gaat ge bij die? Dan wordt ge nagewezen. En uw kinderen op school en op straat dragen al de zwaarte als ge naar die herdershut gaat, hoor! Dan hebben die kinderen er al wat van te verdragen, van die spot en van die hoon en van dat plagen, omdat er een naam uitgaat onder de heidenen. En dat is dat wij wensen te verschillen in alle opzichten met hen. (Niet twisten.)

Zijn die mensen slechter? Neen, geliefden.

Maar bij uw afkomst bepaald te worden. Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethitische. En schei nu alstublieft uit met uw bekeringsgeschiedenis en met wat ge wel eens hebt ontmoet en wat ge wel eens hebt genoten en over de uit reddingen op ziekbed of kraambed en waar dan ook. Allemaal goed en kostelijk, maar het is geen grond voor de eeuwigheid. En wanneer ge hier nog neerzit met een openstaande schuld en met een ongeredde ziel, dan heb ik niet anders dan: Haast u om uws levens wil.

We komen niet in aanmerking, ganselijk niet. Ik heb mensen gekend, die de weg der ellende en het stuk der ontdekking konden bepraten en bespreken, dat ge zegt: Als die vrouw over veertien dagen haar ziel niet gered is, dan weet ik het niet. Ze lopen nog, vijfendertig jaar al, ja. Het gaat niet of ge het kunt bepraten, neen, maar het gaat er over of ge arm en jammerlijk en ellendig en blind en naakt zijt. Niet met dat mondje. Maar dat ge het eens echt zijt, geliefden. En denkt ge dat God dan Zijn kleding terug zal houden? als gij naakt zijt? als ge één en al gebrek zijt? Denkt ge dat God dan Zijn ogenzalf terug zal houden als gij blind zijt? Neen, geliefden, jullie proberen nog veel teveel door de bril der belofte te kijken, maar hoe kunt ge door een beloofde bril kijken? Ik kan het niet. En denkt ge dat God Zijn adem inhoudt als gij jammerlijk zijt? Neen, ganselijk niet. Efraïm is Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Sinds Ik eenmaal tegen hem gesproken heb, denk Ik steeds ernstiglijk aan hem en rommelen Mijn ingewanden van barmhartigheid.

Om nu die ingewanden Gods eens te mogen prikkelen, volk, door met mijn blindheid en mijn jammer, mijn naaktheid, met mijn schuld, met mijn schande, met mijn zonden voor God te komen. Dan rommelen die ingewanden van vaderlijke en broederlijke en moederlijke toegenegenheid over de kerk.

Zoudt ge niet denken, als het waarlijk is als ge bij uw afkomst gebracht wordt en bij uw geboorte en dat ge moogt zeggen: Mijn vader was een bedorven Syriër, en dat ge met uw ellende en uw blindheid en melaatsheid en metuw etterbuilen voor God komt, dan is uw ziel vanavond nog gered. Neen, als ge er mee voor God moogt komen, dan is hij al gered. Dan is Hij in de dadelijkheid aanwezig. Ik kan niet anders dan goed van God zeggen.

Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan, aanstonds ook als ik sterven ga, dan zal mijn laatste tocht en mijn laatste gang zijn: Naar mijn Vader gaan, omdat Hij mij Zelf de vadersnaam op de lippen gelegd heeft. Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten en geven u het gewenste land? Als we ooit Vader mogen zeggen, dan legt Vader Zelf de vadersnaam op uw lippen.

Maar al dat "lieve Vader" etc. neen, dat is het niet. Ge moet een thuiskomen hebben. Ge moet geborgen zijn in Christus Jezus. Hij is die Vorst met zoveel macht bedeed en Hij

zal Zijn stem op het wereldrond doen horen. En als Hij Zijn stem nu op het wereldrond doet horen, dan wordt ge zondaar voor God, dan wordt ge nederig en klein.

Maar dat is meer dan de stem der consciëntie, dat is meer dan de stem van het onweder, dat is meer dan de stem van de volkeren en van de vijanden.

Maar we moeten er niets van hebben. We gaan liever naakt van Hem af. Ja. Het hoeft gelukkig niet dat ik jullie dat zeg. Want ik heb nog geen preek gehouden in mijn leven of ik ben er met schuld uitgekomen.

Daarom is het: Uw vader, uw moeder, uw afkomst. Wat verbeelden wij ons wel, laaghartige, hoogmoedige mensen die we zijn. Is het niet een schande dat we zo zijn, dat we bekeerd moeten worden? Waar is onze hoogte? We laten God praten. We laten Hem aan Zijn plek. En dan zouden we het nog willen zeggen hoe het bij een ander en bij onszelf zijn moet. Dan zeggen we: Ja, het is opvoeding; ja, ik heb, ik heb het altijd zo gezien. Neen, geliefden, werpt uw opvoeding voor de zwijnen. Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethitische, die hebben u verstoten, die zeiden: sterf. Maar God kwam voorbij en Die zei: Leef. Die schenkt het leven.

Hadden jullie een andere toepassing verwacht op van de week? Een andere oplossing?

Neen, ik ben zelf opnieuw in de schande ingedrukt. We blijven niet anders in onszelf dan een rauw stuk vlees, opdat zij op God zouden hopen. En dat is nu het grote, dat wij een na wandelend God hebben, en dat wij een oproepend God hebben. Hij wandelt ons na en Hij roept ons nog toe.

En dat is het juist. Niet dat wij het zeggen, maar dat God het zegt tegen Zijn arm, ingezonken, verlegen kind, iemand die van zijn eigen genadestaat niets kan geloven, iemand die denkt: Het is maar verbeelding, het is maar van mezelf. Ik heb mij er maar bijgevoegd. Neen, het is bij mij niet oprecht en waar, vanwege hetgeen ge waarneemt en vanwege hetgeen ge blijft. Maar dan zegt de Heere: Er gaat een naam van u uit, een naam een roep gaat er van u uit vanwege Mijn Naam, Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd heb. En de vrucht van uw leven?

En gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil. Nu, wilt ge oversteken? Dat is er aan verbonden. Geen roem en eer, neen, Uw gangen zo vol roem en eer, Uw gangen, dat is de Koning, dat is de Profeet, dat is de Priester, Uw gangen zo vol roem en eer, zijn aan Uw volk gebleken. Ik zal opstaan - dat is Christus - en Ik zal tot Mijn Vader gaan en Ik zal zeggen: Vader, Ik heb gezondigd. Zo komt Hij als de Borg, als de Middelaar, als het vleesgeworden Woord. En zo zult gij alleen in de Christus Gods, alleen in Zijn mantel ingehuld, alleen onder Zijn schoonheid, alleen onder Zijn versierselen, alleen onder Zijn doorboorde handen, zo zult ge, verloren zonen en verloren dochteren, voor God kunnen bestaan. Daar staat de Borg. En dan is de gelijkenis van de verloren zoon de gelijkenis van de behouden zoon.

En dan blijft die vrome kerk er naast: Ik heb nog nooit Uw gebod overtreden. Daar hebt ge hem in zijn vleselijke heiligmaking. En ik heb nog nooit een bokje gehad om met mijn vrienden vrolijk te zijn.

Maar de verloren zonen in die gemeente krijgen het Lam, Dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld. Want een lege maag en een gemest kalf passen bij elkaar. Maar omdat ge geen lege maag hebt, omdat ge wel hongert en dorst in uw belijdenis, omdat het maar beschouwende kennis is, omdat het niet oprecht waar is, daarom blijft het zolang duren.

Denkt ge dat ge eeuwig zwanger loopt? Neen, geliefden, ganselijk niet.

Ja, zegt ge, maar waarom duurt het dan zo lang?

Waarom het zo lang duurt? Ge denkt en ge meent misschien dat het u om de waarheid te doen is dat ge hier om komt? Ja, dat meent ge, dat het u daarom te doen is. Maar het is u er niet om te doen!

Maar het is God er om te doen.

En het is God er om te doen het u zo te leren, dat het bij ons niet is, en dat het er bij ons niet om te doen is, maar dat het er Hem om te doen is. Zo naakt worden wij uitgestroopt. En zo zullen wij zijn.

Maar o, als God er eens door komt te werken in uw en in ons midden, wat zal het dan zijn, wat zal het dan wezen? Want zo gauw is uw vader geen Amoriet. Neen. En zo gauw is uw moeder geen Hethitische. Neen, geliefden, keurige mensen, mochten we maar zijn als vader en moeder. Ja, zet ze nog hoog op de toren ook.

Een naam onder de heidenen vanwege uw gebrek. En denk er om dat de wereld fijn kijkt, hoor. En denk er om dat die heidenen fijn kijken. En denk er om dat die godsdienst fijn kijkt. En denk er om dat uw huisgenoten, die alleszins godsdienstig zijn, maar enkel vijandschap, het is verschrikkelijk gewoonweg. De één heeft het met zijn vrouw en de ander met haar man en met de kinderen, maar vijandig. Vijandig. - Hebben jullie daar geen last van?

Net zo'n paar duifjes die bij elkaar zitten te koeren.

Die man heeft geen heerlijkheid. Die vrouw heeft geen heerlijkheid. En die kerk heeft geen heerlijkheid in zichzelf, niets. Maar vanwege Mijn schoonheid en vanwege Mijn Naam, Die Ik op u gelegd heb.

En zó worden we zalig. Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Ontfermer.

Zo hebben wij elkaar niets aan te doen en wij hebben elkaar niets te verwijten, maar vanwege Mijn schoonheid, die Ik op u gelegd heb.

En dan gaat ge als een spot over de wereld. Dan hebben ze op de fabriek een hekel aan u. En als dat niet het geval is, dan ligt die Naam er niet op.

En dat is niet om excentriek te zijn, helemaal niet. En ge hoeft altijd niet te praten. Maar ze kunnen het niet lijden als ge zwijgt. En dat is de praktijk der godzaligheid.

En zo gauw als ge geprezen wordt, zet er dan maar een vraagteken achter, heus. Zo gauw als ge zo goed zijt met uw burens, zet er dan maar een vraagteken achter. Zo gauw als ge zo goed zijt met uw leveranciers en met al uw broers en zusters, zet er dan maar een vraagteken achter.

Ge hoeft geen ruzie of heibel te maken, neen. Maar: Eén is mijn Meester, namelijk Christus. Zie, dan komt Hij het Zelf te bevestigen en komt Hij het Zelf te doen.

Want in de grond der zaak leven we wel, maar we worden geleefd. En dan is het: Wilt toch niet stug, gelijk een paard weer-streven. Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen, wie God verlaat heeft smart op smart te vreezen.

Dus praat mij niet over godsdienst of over dit of dat. Het gaat hier over: Wat God van u zegt en wat God aan u doet.

Want we kunnen leven uit eigen goed.

En wij kunnen leven uit Jezus' bloed. Dat is de schoonheid, dat is de mildheid, dat is de heerlijkheid, dat is de luister.

Zo gaan we dan door de tijd en door de wereld. Mochten we nog jaren met elkaar in- en uitgaan.

Maar deze waarheid blijft staan.

Als God van u gaat spreken, dat is het. En als God u naar Zich toetrekt en als God zegt: Kom maar hier, Mijn kind. Dan breidt Hij Zijn vleugelen over u uit. Dan komt ge onder het gewaad van de Christus, en in Zijn mantel ingehuld, vind ik bedekking voor al mijn schuld.

Amen.

O Heere, wilt U achter ons toesluiten. Want ach, wat hebben we staan te praten in dit morgenuur. We wisten niet anders en we hadden niet anders en we konden niet anders. Maar, o Heere, dat wij met dit volk nederig en klein mochten zijn, waar Ge het toch Zelf zegt: 't Behoeftig volk in hunne noden. Dan hebben we behoefte om klein te zijn en dan hebben we behoefte aan een behoefte. Want van nature zijn we wel behoeftig, maar we zijn toch niet behoeftig naar U. Heere, wil het ons toch leren op de weg en dat we met dit volk nog mogen verkeren, in- en uit te gaan en dat Gij maar Uw schoonheid en Uw versieringen op dit volk wilt leggen. Heere, verklaar hun Zelf maar het geheim, want Uw knecht weet het niet.

Amen.

Uit de 147e Psalm en daarvan het laatste vers:

*Hij gaf aan Jacob Zijne wetten,
Deed Isrel op Zijn woorden letten;
Hij leerde z' in Zijn wegen wand'len,
Zo wou Hij met geen volken hand'len;
Die moesten Zijn getuigenissen
En Zijn verbondsgeheimen missen.
Laat dan Gods lof ten hemel rijzen;
Laat al wat adem heeft Hem prijzen!*

Gaat thans henen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u;

De Heere doe Zij aanschijn aan u lichten en zij u genadig;

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u, en geve u vrede.

Amen.

DE PERSING DER VERLATENHEID

Voorzang: Psalm 72 : 7

Lezen: Psalm 27

1 Een psalm van David.

De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens Kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?

2 Als de bozen, mijn tegenpartijen en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden om mijn vlees te eten, stieten zij zelden aan, en vielen.

3 Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen; ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zo vertrouw ik hierop.

4 Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.

5 Want Hij versteekt mij in Zijn hut ten dage des kwaads, Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent; Hij verhoogt mij op een rotssteen.

6 Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijn vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in Zijn tent offeranden des geklanks offeren; ik zal zingen, ja, psalmzingen den HEERE.

7 Hoor, HEERE, mijn stem, als ik roep; en wees mij genadig en antwoord mij.

8 Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoekt Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE.

9 Verberg Uw aangezicht niet voor mij, keer Uw knecht niet af in toorn; Gij zijt mijn Hulp geweest; begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils.

10 Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de HEERE zal mij aannemen.

11 HEERE, leer mij Uw weg, en leid mij in het rechte pad, om mijner verspieders wil.

12 Geef mij niet over in de begeerte mijner tegenpartijders; want valse getuigen zijn tegen mij opgestaan, mitsgaders die wrevel uitblaast.

13 Zo ik niet had geloofd dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan.

14 Wacht op den HEERE, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken; ja, wacht op den HEERE.

Votum:

O Heere.

Geheel ontbloot van alle ware Godskennis staan wij hier in onze ledigheid voor Uw heilig aangezicht.

Een volk, dat niet horen kan, en een man, die niet geloven kan.

Ach, dat Gij nederkwaamt, opdat wij het in dit morgenuur van Uwentwege ervaren:

Zie hier ben ik. Zie hier ben ik. Ik ben uw Heil alleen.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 63ste Psalm en daarvan het 1e vers:

*O God, Gij zijt mijn toeverlaat;
Mijn God, U zoek ik met verlangen,
Zo ras wij 't morgenlicht ontvangen,
Bij 't kriecken van den dageraad.
O HEER, mijn ziel en lichaam hijgen,
En dorsten naar U in een land,
Dat, dor en mat, van droogte brandt,
Waar niemand lafenis kan krijgen.*

Wanneer dat vreemde, wanneer dat vreemde in ons leven komt, waarvan wij niet wisten dat het bestond, dan zijn we vol en dan zijn we ledig tegelijk.

Dat vreemde in ons leven.

Wij wisten niet, dat dát bestond.

Dat is de liefde.

De liefde is een geschenk.

De liefde is een gave.

De liefde is niet te roven. Het is een bezit, wat geen mens u af kan nemen.

De liefde gaat niet voorbij.

Maar als dat komt in uw leven, niet in uw fantasie, maar als dat komt in uw leven, dan zijt ge voorgoed een gebrekkig mens. Dan zijt ge voorgoed een wenend mens. Dan zijt ge voorgoed een uitgezet mens.

Want de liefde komt om te blijven.

En wanneer dan de liefde zich onttrekt, blijft ze toch!

Wonderlijk. Het is ook alleen maar voor beleving vatbaar. Want we zijn er mee vervuld en wij zijn leeg tegelijk. Hetgeen ons vervult, maakt ons ledig, omdat er voor niets anders plaats is dan voor de liefde.

De liefde is een schreeuwend gebrek.

De liefde denkt geen kwaad.

De liefde is altijd thuis.

Maar laat ik me niet verliezen in die dingen, want het gaat tenslotte over die liefde, waarvan de bruid uitroept, wanneer ze schuchter staat tegenover het gesloten kabinet van die liefde, en zegt: "Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem, dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve luste". Wanneer ge aan die dingen denkt, dan hebt ge ze nog niet. Maar wanneer ge die dingen bezit, dan kunt ge niet meer denken.

Wat blijft er dan over?

O God, Gij zijt mijn Toeverlaat; Mijn God, U zoek ik met verlangen.

Dat gaat nooit meer over.

En omdat het nooit meer overgaat, daaraan kunt gij weten: Wij zijn van Gods geslacht.

En wanneer we dan van Gods geslacht zijn, dan staan we van verre en de Heere is zeer nabij.

Weet ge dan niet, dat de liefde de afstand kan bewaren? Waar zij de afstand wegneemt, bewaart ze tegelijk de distantie. Daarom zult ge nooit familiair met God worden. Daarom zal het altijd zijn: "Trek uw schoenen van uw voeten, want de plaats waarop gij staat is heilig land".

Wij zijn vorige week niet klaar gekomen, - we komen eigenlijk nooit klaar met de verlatingen Gods. Want we zullen wel doorgaan in het pad der verlating, enkel en alleen opdat wij zouden verstaan, dat het pad der verlating het pad der gemeenschap is. Het woord van onze tekst vindt ge your dit morgenuur in de 27ste Psalm en daarvan het 9e vers, het laatste gedeelte:

"Gij zijt mijn Hulp geweest; begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils"

De persing der verlatenheid

is leven;

is geloofsneed;

dat wil zeggen een nood om geloof; is liefdesvrucht.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort, door met elkander te zingen uit de 27ste Psalm en daarvan het 5e en het 6e vers:

*Mijn hart zegt mij, o HEER, van Uentwegen:
"Zoek door gebeên met ernst Mijn aangezicht",
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
Alleen bij U, o bron, van troost en licht!
Verberg toch niet Uw oog van mij, o HEER!
Ik ben Uw knecht, zie niet in toorne neer.
Gij waart mijn hulp in al mijn zielsverdriet.
O God mijns heils, begeef, verlaat mij niet.*

*Want, schoon ik zelfs van vader en van moeder
Verlaten ben, de HEER is goed en groot;
Hij is en blijft mijn Vader en Behoeder.
Leer mij, o God, Uw weg in allen nood;
Bestuur, om mijns verspieters wil, mijn voet
Op 't effen pad; dat 's vijands euvelmoed
Mij nimmer treff'; vervoerd door list en dwang,
Getuigt men vals tot mijnen ondergang.*

Er is in dit leven en in deze wereld maar één wezenlijke nood en dat is de nood om God en náár God. In deze vreselijke mensenwereld met al zijn ellende, heeft de ware gelovige maar één ding nodig en dat is: om nabij God te zijn, heel dicht bij de Heere.

En dat is nu tegen nature en dat is nu boven nature. Want niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door de Heilige Geest.

Er kan een zekere overtuiging zijn en ge kunt uit overwegingen en krachtens opvoeding en krachtens de nood in uw huis en de nood der tijden en wat er al niet wezen kan, gevoelig overtuigd zijn dat het zo niet verder kan gaan, maar wie zal zeggen of dat niet alleen consciëntiewerk is of opvoeding, omdat ge dat van uw moeder geleerd hebt, maar dat heeft met waarachtig zaligmakend genadewerk eigenlijk gezegd niets te maken.

Wanneer er een nood in onze ziel geboren wordt naar de levende God, dan is dat omdat Hij u heeft aangeraakt, omdat Hij uw ziel heeft aangeraakt.

En wanneer God dan in uw leven komt, Die het Zelf uit heeft geroepen: "Ik zal met Mijn hart Borg zijn voor dat volk", dan krijgt ge het te goeder ure - want het is het uur van Zijn genade en dat is het uurtje der minne en dan is het jaar van Zijn welbehagen over u geslagen - dan krijgt ge het te goeder ure te ervaren, dat uw eigen hart de last van het leven niet meer dragen kan. Dan kan uw eigenhart niet meer de last van het leven helpen dragen. En dat is omdat God Zijn hart aan u kwijt wil.

Want er zal maar één hart voor God bestaan, en dat is het hart van Zijn lieve Zoon. En in dát hart zijn alle uitverkoren harten opgenomen, opdat zij in dát hart zouden versmelten met al het hunne en opdat zij het zouden verstaan, hetgeen zij nooit kunnen vatten, en opdat zij zouden verstaan hetgeen hun zo onbegrijpelijk voorkomt, dat ge de waarachtigheid van het Godsbestaan en de welwillendheid van de Heere kunt ervaren en dat ge er toch zo bijster weinig van gelooft.

Daarom zult ge het gaan verstaan, maar ook beleven - want het is nu maar niet, dat we daar een beschouwing over hebben, want die zijn er genoeg - maar om het nu eens te beleven dat God uw en mijn hart tot bezwijken brengt.

Wanneer Christus dat doet, dan schiet Hij de scherpste pijlen af. En dat is de pijl der uitputting. En dat is de pijl der uittering. God brengt u en mij en al Zijn volk tot algehele uitputting en tot uittering, enkel en alleen opdat ge het zoudt verstaan, dat ge van al uw vastigheden en van al uw handigheden af moet zien; opdat gij het zoudt verstaan dat uw zon en uw maan ondergaan en uitgeblust worden, opdat er maar één Zon zou zijn, namelijk die Zon der gerechtigheid, en gij het zult verstaan: Ik zal Zijn lof zelfs in de nacht zingen, daar ik Hem verwacht.

Denk er om, ge kunt alleen maar wachten op het voorwerp van uw liefde. Hem verwachten, en mijn hart, wat mij moge treffen.... Zie, dan hebt ge een nood in uw hart, een wezenlijke nood, uit God vandaan.

En nu moet ge er met uw verstand maar buiten blijven vanmorgen en ge moet niet zeggen: "Er is bij mij geen plaats en mijn huishouden is er niet naar, en mijn gedrag is er niet naar en ik ben gebonden door de zonden". Dat zijn altemaal uitvluchten van ongedode hoogmoed om u in vijandschap en in heimelijk verzet tegen de hoogste liefde te stellen.

Zijt ge daar nog niet achter, dan gaat de uitputting en dan gaat de uittering door.

Want dat is het werk van de Heilige Geest, dat is een doorgaand werk; er is in het werk van de Heilige Geest geen stilstand, want wanneer gij denkt, dat er stilstand is, dan ligt ge in uw dood en in uw dorheid en in uw verstoktheid en in uw hardigheid en dan klaagt Gods lieveling: Waarom laat Gij ons van Uw wegen dwalen? Waarom verstokt Gij ons hart, dat het U niet vreze? Ziet, dan zijt ge aan het eind en dan zijt ge aan de grens gekomen. Aan de grens, waar het geheim net achter ligt.

Want God zet u in die dorheid en God zet u in die dodigheid en God zet u in die verlorenheid en God zet u in die duisternis, omdat Hij het u practicaal komt te leren: Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten.

En dat kleine ogenblik is er, omdat God licht is en omdat God enkel licht is.

We worden uit de bewogenheid en uit de gewilligheid van God drieënig zalig. God heeft ons de zaligheid uit handen genomen en Hij geeft ons niet anders dan:

En gij zult niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen.

En als ge dan niet anders hebt dan ledigheid, waar zult gij dan mee komen? Met uw zonden en met uw schuld! Met uw ellende en met uw ver van de Heere af zijn. Dáár zult ge mee komen. En ge kunt er niet mee komen.

En toch zult ge niet ledig komen.

En ge kunt er niet mee komen. En ge neemt uw verre afstand waar.

Zie en dan de beleving: Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten.

Dat was een Goddelijke noodzakelijkheid, dat lag daaraan ten grondslag om u een klein ogenblik te verlaten. Dat was een Goddelijke pedagogie. Dat was Goddelijke leiding en opvoedkunde.

Dat hoeft niet altijd zonde en schuld te zijn en allerlei narigheid en afbraak. Neen. Maar de Heere verlaat Zijn volk om weer terug te komen.

Wij hebben dan ook altijd met een komende en met een gaande Jezus te doen.

God voer op van tot Abraham te spreken. Hij was eerst tot Abraham afgedaald en toen voer God op van tot Abraham te spreken.

Hij verscheen aan Salomo twee maal, "aan dewelke Ik tweemaal verschenen ben".

"Daarom zijn de Godsontmoetingen zo zeldzaam", zegt ge.

Ik wil mij daar niet in verliezen, want er zijn sommige mensen, wanneer ge ze beluistert, alsof dat zo maar voor de hand ligt: "En toen zei de Heere, en toen sprak de Heere".

Maar neen, geliefden, zo is het niet.

Hoe is het dan wel?

Dat ge meestal moet luisteren naar een zwijgend God. En dat het in de praktijk wordt, dat ge gaat zien een God, Die Zich verborgen houdt.

Geheimen?

Dan moet ge maar zien, dat ge er achter komt. Want ge zoudt tenslotte uit mijn mond alles willen horen. Want dan zit ge mij maar leeg te hevelen. Maar ge moet het tenslotte toch zelf beleven.

Wat?

Dat ge ruimte nodig hebt voor hier en voor het hiernamaals.

Daar heeft een mens ruimte voor nodig. En die ruimte ligt in God.

Ze plachten wel eens te zeggen: God is in de ruimte. Neen, de ruimte is in God. God is enkel ruimte.

Durft gij bestaan te twisten met Mijn macht? Zal nietig stof Mij het hoogste gezag ontwringen?

Hebt ge zó op uw stoel gezeten deze week?

Zijt ge zó naar de akker gegaan deze week?

Hebt ge zó uw knieën durven buigen deze week?

Ja, geliefden, want op de bodem van ons hart stormt het zo vaak. En op de bodem van ons hart is er zoveel verzet en zoveel vijandschap tegen de wegen en tegen de werken Gods. En daarom brengt Hij u en mij tot uitputting. En dat doet Hij, wanneer Hij Zich een ogenblik onttrekt.

En wanneer Hij ons in verlating brengt, dat wil zeggen in donkerheid, in angst en in bangheid, wanneer wij ons zo omringd gevoelen van de werken der duisternis en wanneer de satan toegelaten wordt om ons met vuisten te slaan, dan is het alsof God ons overgegeven heeft, dan is het alsof alle tirannen en heersers hun gang mogen gaan.

Dan behoort ge tot de geplaagden.

Dan behoort ge tot de verstotenen.

Dan behoort ge tot degenen, die van God gekend zijn.

Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik u gekend, u alleen gekend en Ik zal al uw ongerechtigheid aan u bezoeken.

Maar wanneer ge door God gekend zijt en God u heeft willen kennen, dan zal dat ook openbaar komen. Kant dan is er in uw ziel maar één begeerte en één verlangen, namelijk dat God het zal winnen.

Kom, wie krijg ik nu vanmorgen er eens aan mijn zijde, dat ge zegt: "Heere, dat U het er eens zal winnen van mij".

Waarom?

Omdat we zo bang zijn, dat onze onmacht - dat is een schuldige onmacht - en onze onwil en ons verzet en onze dwaasheid en onze zonden, dat die het nog eens zullen winnen van de roepende en trekkende liefde Gods. Of zijn jullie daar niet bang voor? Dat uw zonden en uw onwil en uw ellendigheid het eens zullen winnen van de trekkende liefde Gods?

Welgelukzalig die die kinderlijke vreze kent.

Want dan wordt er een zodanig roepen geboren in de ziel, waarvan het begin en het einde ligt in God.

Omdat het een roepend God is, blijft Hij roepen.

Het roepen Gods gaat niet over. Maar er kan wel eens een tijd zijn van zwijgen, er kan wel eens een tijd zijn van stilzijn. Hebt ge wel eens tegenover iemand gezeten die ge liefhad en die maar bleef zwijgen. Dat kan in de praktijk van het leven. Ge kunt tegenover iemand zitten. Ik heb eens meer dan een uur tegenover iemand gezeten en toen zeiden we niets. Toen zei ze: "Ik ga de aardappels maar opzetten. We hebben elkaar toch wel begrepen, hè?"

Hebt ge zó wel eens zitten luisteren tegenover iemand, die niets zei?

Dat is de zoetste en de welluidendste welbespraaktheid.

Want de liefde is niet werkeloos. De liefde is niet gedachteloos. De liefde is wel peilloos, niet te peilen.

En wanneer ge dan zo een zwijgend God op uw weg ontmoet en een God, Die Zich verbergt, dan zult ge het ervaren, dat Zijn liefdesarmen onder Zijn zwijgen u op een zodanige wijze ondersteunen en dragen, dat de verbinding sterker wordt naarmate de Heere zwijgt. En dat de trekking sterker wordt naarmate Hij Zich verbergt.

Wat is dat? De liefde vergaat nimmermeer, maar hetzij talen, zij zullen teniet gedaan worden.

Dan komt het zwijgen in uw leven.

Weet ge dan niet, dat ge in de stilte geleid wordt?

Weet ge dan niet, dat, wanneer we aanstonds eeuwig bij God zijn, dat we dan in de zaligheid geleid worden en dat is de stilte? Dan wordt het zo wonderlijk stil: De lofzang in stilheid. En wanneer ge dan onder die bearbeiding ligt en ge gelooft het niet en ge begrijpt het niet en ge kunt er geen enkele maatstaf voor aanleggen, wat is er dan?

Hetgeen God ziet.

En wat ziet God?

De weerklank en de weerglans van Zijn verkiezende liefde. En wat is die weerklank en die weerglans van die verkiezende liefde Gods? Ik ben nooddriftig, arm en naakt, o God, mijn Helper in ellenden.

Dat is de weerglans van de verkiezende liefde Gods.

En dat is nu leven.

Dan wordt uw ziel verteerd van verlangen.

Want wanneer dat niet bij u een levendige zaak is: Mijn ziel verlangt naar God - dat is niet: Mijn ziel verlangt naar verlossing en mijn ziel verlangt naar uitredding en mijn ziel verlangt naar betere tijden, neen.

Maar mijn ziel verlangt naar God.

Gods kinderen zijn kinderen des verlangens.

Wanneer ge nu nog eens een mens ontmoet- ik ontmoet zoveel mensen niet - en wanneer ik iemand ontmoet dan zeggen ze nog niets tegen mij. En dat hoeft ook niet. Want als ik het niet van God weet, dan heb ik net zo lief dat ge zwijgt, want dan begint ge toch te liegen tegen mij. Ik moet het van God weten, wat of er in uw hart is.

En wanneer u onder deze bediening niet open en bloot gelegd wordt, dan is die bediening niet uit God. Dan is die bediening niet de bediening van de Heilige Geest, want die Geest doorzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. Maar we zijn aan de weerklank en aan de weerglans van de verkiezende liefde Gods te kennen. En dat is?

Nooddriftigen zal Hij verschonen en aan armen uit gena, Zijn hulpe ter verlossing tonen.

En dat komt uit.

Dat is een vruchtelijke bekommernis.

En dan hebt ge bij ogenblikken het geloofsgezicht, dat ge het klaar en duidelijk buiten u ziet en dat ge het geloofsbezit nog moet missen.

Zo kan er een geloofsgezicht zijn dat de zaligheid en de zaken en alles wat nodig is buiten u liggen.

En dan moogt ge soms klaar en ver zien. Dan moogt ge soms met die reiziger uit Bunyans boek die berg even beklimmen aan de kant van de weg en dat ge dan een vergezicht krijgt, een zalig vergezicht, dat ge de poorten van de Godsstad niet alleen ziet openstaan, maar dat ze u ook roepen en wenken. En dat ge sindsdien verteerd wordt van verlangen.

"En nu, een kleine tijd", zegt de Heere, "zal Ik u verlaten". "O God, verlaat mij niet".

"Ja, Mijn kind, Ik moet u verlaten".

"Waarom?"

"Omdat ge sterven moet".

"En in die verlatenheid moet ge sterven aan uzelf, mot ge al uw vastigheden verliezen".

"Waarom?"

Omdat God u naar diepere vrede wil brengen.

En daarom moet ge dat alles kwijt. In dat kleine ogenblik stuurt God het er op aan, dat uw vlees en uw hart bezwijkt, opdat Hij de Rotssteen zou zijn waarop gij zult zakken en waarop gij zult zinken.

In de weg van verlatenheid leert ge al uw vastigheden en al uw gronden finaal verliezen.

En luister nu niet naar mensen, die hun bekeringsgeschiedenis zo goed kunnen vertellen. Waar moet ge dan naar luisteren?

Naar een zwijgend God.

Want dat is een bewijs van Zijn liefde.

Daarom zijn er zoveel lieve bekommerde kinderen Gods verlegen, die zeggen: "Ik heb niets met mijn zonden te doen, en het is alsof ik hoe langer hoe harder word en hoe langer hoe kouder. En ik probeer het, maar ik heb niets met mijn schuld te doen. Ik kan er heel niet bij komen".

Hebt ge die bestrijding niet?

Wat zou dat dan zijn?

Ge zoekt een oplossing.

Dat kan dan bedekkende, schuld-bedekkende genade zijn. Schuld-bedekkende genade? Schuld-overnemende genade? Ge kunt er over denken en ge kunt er mee bezig zijn, maar ge komt hoe langer hoe meer in verwarring enge komt hoe langer hoe meer in een doolhof. En ge komt hoe langer hoe meer in een weg van verstikking.

Want het is alsof de duivel alles mag en het is alsof de duisternis u beklemmt en het is alsof ge aan de tirannie overgegeven zijt. En het wordt hoe langer hoe banger en hoe langer hoe benauwder. Ge hebt geen kracht meer om er tegen te strijden. Ge hebt geen wapens in die strijd.

Wat is het dan?

"Nu", zegt ge, "ik zal er nooit uitkomen. Nooit. Uit die toestand". Zo besloten, zo neergedrukt, zo van alles vervolgd en overwonnen, dat ge zegt: "Zou er wel wetenschap zijn bij de Allerhoogste?"

Neen, ge moet uzelf niet beklagen, helemaal niet. Ge wordt als een hoer en als een slet zalig, en als een moordenaar. En daarmee uit.

Daar komen wij niet bovenuit.

"Ja", zegt ge, "maar moet dat dan allemaal zo?"

God zegt in Zijn Woord, dat Zijn Zoon gekomen is om te verlossen al degenen die onder de wet waren. En als ge nu het oude beproefde volk vroeger eens hoorde, dan wisten ze nog wel eens te vertellen, hoe ze onder de vloek vandaan gehaald waren, onder de vloek van de wet.

God doet een afgesneden zaak.

Maar het is een groot verschil of gij afsnijdt of dat Hij afsnijdt. Want wanneer Hij een afgesneden zaak doet, dat wil zeggen een afgeronde zaak, dat wil zeggen een gepolijste zaak, dan is daar geen krasje op te zetten door de scherpste zagen van de hel niet. Dat is een afgesneden zaak. Uit u in der eeuwigheid geen vrucht. Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die zelfs geen barensood gekend hebt, geen zweem van een wee gekend hebt, omdat er niet het geringste spoor van bevruchting was. Zo onvruchtbaar. Zing vrolijk, roem Hem te allen tijd.

Hoe?

Verlaat mij niet. Dat is God grootmaken.

Verlaat mij niet, o God.

Dan bidden wij de ganse dag. Dat is een tobben, dat is een worstelen.

Die man uit de 27ste Psalm was een tobber, dat was een ongelovige in zichzelf. Die man was een twijfelaar. Die man was een strijder. Die man was een worstelaar. Die man was neerslachtig en moest alles loslaten. Die man was een bestredene.

Maar die man was ook een kind van God.

Want alleen een twijfelmoedig mens, een bekommerd mens, een verslagen mens, een neergeworpene, een verstotene, een vervolgdde, dat zijn Gods lievelingen. Want de vorsten van Juda, hoort ge het, dat is de kerk Gods, vluchtten als herten voor hun vervolgers. Dat zijn de edelen, dat zijn Gods lievelingen, dat zijn de vorsten van Juda. Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven. Als herten vluchten, waar geen weide is, waar geen water is, vanwege hun vervolgers. Kent ge dat?

Vervolgd, niet alleen in de wereld, niet alleen op straat, niet alleen door uw burens, maar vervolgd aan uw eigen tafel, vervolgd door uw eigen vlees en bloed. Vervolgd.

Van binnen vertreden en van buiten bestreden. Dat ge als een verstotene en als een gehate, als een verlatene over de wereld gaat, overgegeven. Want dan is alles tegenover u en tegenover een kind van God geoorloofd. Ze mogen alles zeggen en ze mogen alles doen. Dan vervolgen ze u.

Weet ge waarom?

Omdat ge hun godsdienst niet overneemt.

Weet ge waarom?

Omdat ge hun beleving niet overneemt.

Weet ge waarom ze u vervolgen?

Omdat ge hun goden veracht en hun praktijken veracht. Daarom vervolgen ze u. Omdat ge ze niet goed kunt keuren.

Als ge ze overal maar in kende en erkende, dan had ge heus wel vrede aan uw tafel en dan had ge ook wel vrede in uw huwelijksbed.

Maar wanneer ge door God geroepen wordt, zaligmakend, dan wordt ge door God weggeroepen. Weggeroepen van uw afgoden vandaan. Weggeroepen bij uw keuze vandaan. Weggeroepen bij uw voornemens vandaan. Weggeroepen bij uw idealen vandaan. God komt u weg te roepen: "Volg gij Mij".

Is daar de praktijk van ons leven niet arm in?

Waar zijn ze? Waar ontmoeten we ze? Waar is het gezelschap op de weg?

Wanneer er een trekken is van weerskanten, dan komen wij elkaar op het hart van de weg tegen.

Is dat te maken? Dat is niet te maken.

Mijn ziel, die naar de vrede haakt. Dat is Christus. Mijn ziel. Dat is het trekken van de Christus en dat is de liefdes-gewilligheid van de Heere Jezus.

Uw geloofsnoed - want kijk er eens, ge kunt het in het geloofs-gezicht en met het geloofs-oog zien liggen, en dat ge daar die ruimte ziet, die makkelijkheid niet alleen, maar ook die waarborg en ook die noodzakelijkheid, en dan kan er in uw ziel en in die donkere nacht der verlatenheid soms zoveel licht in het verborgene van uw hart ontstoken worden, dat ge zegt: "Het is de Heere, door Wie we aanschouwen het vrolijk licht, na bang gevaar. Bind de offerdieren dan met touwen tot aan de hoornen van het altaar".

Kunt gij er komen?

"Ach", zegt ge, "dan zijn we er al".

Ik vraag naar geen bespiegelingen.

Kunt ge er komen?

Neen. Maar ge hoeft er ook niet te komen, want Hij is er. Hij is in uw verlatenheid.

Hij is in uw ellende.

Hij is in uw narigheid.

Hij is in uw druk.

Hij is in uw krankheid.

Hij is in al uw zwarigheid.

Hij is er.

Hoe dan?

Hij is een roepend Goden Hij is een zaligend God.

En het komt alles uit Hem voort en voor wie?

Voor Zijn kerk.

Gij verdrukten, daar hebt ge het adres, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten.

Is dat uw adres? Staat dat op uw deur? Want dat is het adres van de kerk. En de brief aan die kerk? Die wordt bezorgd. Nu komt het er maar op aan of ge wel eens een brief krijgt uit de hemel. Dan komt het er maar op aan of ge wel eens een brief krijgt van uw Beminde. Dan gaat het er op aan of ge wel eens een zegel krijgt, het zegel van Zijn liefde en dat die brief van Zijn liefde bij u bezorgd wordt.

Ge hebt het adres gehoord: Door onweder voortgedrevenen, ongetroosten.

De kerk blijft, nadat ze getroost is, het ongetrooste onderwerp, want anders zou de Trooster overbodig worden. En daarom zijn zij gelukzalig ongetroost. En nu die brief: Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten; en Ik zal uw glasvensteren kristallijnen maken en uw ganse landpale van aangename stenen.

Dat is de inhoud van die brief.

Hebt ge zo'n brief wel eens ontvangen?

Dat is een brief van Gods trouw.

Dat is een brief van Zijn herinnerende en terugleidende en inleidende, vrijwillige zondaarsliefde.

"Nee", zegt ge, "ik heb nog nooit zo'n brief ontvangen". Hoe komt dat, dat ge geen brief ontvangen hebt? Omdat ge geen wond in uw ziel hebt. Want hoe zal Hij de brief bezorgen, die Brievengaarder, wanneer daar geen brievenbus is? En wat is die wond?

Dat is een wond, die naar God openstaat.

En hoe is die wond ontstaan?

Ik heb u een klein ogenblik verlaten. Toen Hij u dat ogenblik verliet, trok Hij de wond open. En zo staat de scheur naar God open. Mijn ziel verlangt naar God. Mijn ziel verlangt naar de levende God.

En wanneer gij dat verlangen niet kent, dan wordt ge door dat verlangen ook niet verteerd, en dan zult ge ook aan dat ver-langen niet sterven.

Ik wil niet hard zijn, maar ik wil wel alle valse gemoedelijkheid en alle valse godsdienst afsnijden, tot roem en eer van Hem, Die zegt: "En Ik geef hun het eeuwige leven".

Liefde is niet te maken. Liefde is niet te nemen.

Liefde is een gave. Liefde is een geschenk.

Liefde is een bezit, dat niet geroofd kan worden.

Liefde kan alleen met liefde gevoed worden.

Liefde kan alleen maar de beminde strelen.

Liefde kan alleen maar dragen.

Liefde wijkt om zich des te meerder te kunnen wegschenken. De liefde geeft ook niet druppelsgewijs, neen. De liefde breekt de hals van de nardusfles met teder geweld en zij stort de liefde uit. Verlaat mij niet, o God mijns heils.

Daar moet ge wat van gehad hebben, anders kunt ge daar niet over praten en dan weet ge er ook geen beleving van.

Gij kunt niet zeggen: Verlaat mij niet, als Hij het niet heeft waargemaakt: En Hij kusse mij met de kussingen Zijnsmonds. Waarom zijt ge dan zo ongelukkig?

Omdat ge verlangt? Omdat ge verteerd wordt door verlangen? Neen. Maar omdat het gaat om een onvervreemdbaar goed. En dat is God. Daar gaat het om. Een onvervreemdbaar Goed. Adam in de staat der rechtheid, in de weg van het werkverbond kon het niet verder brengen dan een knechtelijke gehoorzaamheid. Dat was verliesbaar.

Maar in Christus - Ik zal u Mij ondertrouwen - krijgt de kerk een onverliesbaar en een onvervreemdbaar Goed. Dat kan nooit meer geroofd worden en dat is de gerechtigheid van de Christus.

Waar hunkert en waar staat uw ziel dan naar?

Wanneer deze beleving uw beleving wordt, dan zijt ge onbekwaam voor uw werk, dan zijt ge onbekwaam voor uw huis, ja dan zijt ge een ongelukkig mens. En het is gelukkig dat het maar een kleine tijd is. Die tijd is bij God bekend. Ik heb u verlaten.

Verlaat mij niet, o God mijns heils.

Voelt ge dan niet, dat het leven geperst wordt?

Voelt ge dan niet, dat die verlating u drukt en perst?

Die verlating brengt boter voort, en die komt in de vrucht openbaar.

"En nu bezweer ik u", zegt de bruid, "dat ge de liefde niet opwekt noch wakker maakt, totdat het dezelve luste".

Nu zal God Zelf een oplossing zoeken.

En omdat God Zelf een oplossing zoekt en omdat God Zelf de oplossing is daarom hebt ge leven in en onder de verlatenheid. Hoe is dat nu mogelijk, dat iemand leven kan onder verlatenheid?

Wanneer God het leven is en wanneer Hij u dan verlaten heeft, dat ge dan toch - nu, mag ik het zeggen? Ge hebt nog nooit zoveel leven in uw ziel gehad dan juist daar, vanwege de persing. Want die verlating is tegelijkertijd een zaligmakende beproeving en het is een verbinding aan het voorwerp van uw liefde.

Leven in de verlating. Omdat Christus in de verlating is. Christus is in de verlating. Christus is daar op de hoogte van het kruis in de verlating.

Al mijn liefhebbers hebben mij bedrogen. Kent ge dat bevindeljk?

Zij hebben mij allen verlaten, roept Paulus in de voetstappen van de Christus. Maar de Heere heeft mij bijgestaan.

De liefde is nooit alleen.

Daar hangt de hoogste Liefde.

Daar hangt die geheel enige Immanuël in de verlating:

"Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Dat is de Christus.

En omdat Christus in de verlatenheid is gestorven, want Hij heeft Zich doodgeliefd in de verlatenheid. En Zijn bloed is in de aarde ingedrongen, opdat die kerk het gezegend aardrijk zou beërven. Gezegend, omdat het bloed van dat geheel-enige Lam die aarde is ingedrongen.

Gezegend, omdat het ontzielde lichaam van de Christus neergelegd is in een nieuw graf.

Gezegend aardrijk.

Zie, wat wordt er dan bij u en bij mij geboren?

Verlaat mij niet, o God. Dan is het: o God. En dan breekt het door: mijns heils.

Eerst zal het in uw zielenood zijn: O God.

Maar dan breekt het door en dan is het: Mijn God, Gij hebt mij op mijn klacht genezen, en mijn smart verzacht. Gij hebt mijn ziel, door angst beroerd, uit die verlatenheid en uit die grafkuil opgevoerd. Gij hebt het leven mij geschonken, dat is de Christus Gods.

Weet ge hoe dat komt?

Ik lag van de week daar een ogenblik in en onder - en ik kom niet met mijn bevinding en mijn beleving, maar er is geen leraar die van God geroepen is, of hij moet er mee komen, want Hij zegt: "Gij zult Mijn getuigen zijn".

Anders zouden de stenen spreken.

Ik zei: "O God, ik weet het niet meer van binnen en ik weet het ook niet meer van buiten. Ik ben versleten. Ik weet het niet meer. Verlaat mij niet".

En weet ge wat er toen gebeurde?

Toen begon het in mijn hart te roepen en werd het in mijn hart uitgeklaard: "Het bloed van Abel dat roept om wraak. Maar het bloed van Christus roept om verzoening".

En toen begon dat bloed van de Heere Jezus te roepen.

Ik zou het jullie allemaal gunnen, hoofd voor hoofd, dat ge die spraak van dat bloed eens mocht ervaren.

Dat bloed begon te roepen. Dat bloed begon zo te roepen.

Dat bloed dat bleef maar roepen om verzoening.

En wanneer dat bloed gaat roepen, dan moet de zondaar komen.

Dat bloed roept net zo lang totdat de zondaar komt.

En dat bloed bleef zo roepen, dat ik in de dadelijkheid opnieuw zondaar voor God werd.

Als het bloed roept, dat is niet het bloed van stieren of bokken, maar dat is het bloed van dat geheel enige Lam, Dat de zonde der wereld wegdraagt.

En dat Lam loopt achter uw zonden en achter uw schuld aan. Dat zoekt u.

Maar dat roepen van dat bloed, geliefden. Dan kan er alles. Dan is het zo ruim.

Mijn moeder verloor in anderhalf jaar tijd vier van haar jongens; de jongste was zeventien en de oudste zes en twintig. En ze zijn allemaal goed heengegaan, daar waren de bewijzen voor. En toen kwam er een gereformeerd mens bij mijn moeder en zei: "Zeg, vrouw Rustige, denkt ge, dat al uw kinderen zalig worden? Ge hebt het nog al makkelijk daarvoor".

"Ja", zei ze, "dat bloed is bekwaam om al mijn kinderen tot in de geslachten zalig te maken".

Het gaat toch niet van u of van mij uit of we zalig worden?

Denkt ge, dat het bij geval is, dat gij hier in dit morgenuur verkeert?

Gij zult nooit een verontschuldiging bij God kunnen brengen, want in dit morgenuur is het u bescheidenlijk uitgelegd: Dit is de weg, wandelt in dezelve. Gij kunt geen enkele verontschuldiging inbrengen, want het is het Woord en het Woord alleen. God verbreekt de verlatenheid in het paradijs.

God verbreekt de verlatenheid in de nacht des doods.

God verbreekt de verlatenheid als ik Hem weer moedwillig de rug toekeer.

God verbreekt de verlatenheid, wanneer Hij mij daarheen laat gaan. Daar is Hij God voor om weer naar mij te verlangen. Een God, Die verlaat, en een God, Die terugkomt.

En daaraan weet ge het, arme tobber in ons midden, hetzij het zuurheid is of hetzij het zoetheid is, wanneer ge in die verlatenheid verkeert, dan is dat alles uw eigen schuld. En dat gaat ge mijnen.

Maar als het aan uw ziel levendig wordt toegepast, dan zult ge het verstaan: En de snoeren zijn mij gevallen in liefelijke plaatsen.

Hoe weet ge dat?

Vanwege de trekkende liefde Gods.

Vanwege Zijn toegenegenheid en vanwege Zijn gewilligheid. Want dan wordt het weer openbaar en dan wordt het weer vanzelf, ja, dan ligt ge gedurig op uw knieën.

Buigen jullie je knieën nog wel er eens?

"Ja", zegt ge, "ge kunt evengoed wel bidden met de pet op". Daar heb ik het niet over. We kunnen wel bidden met onze pet op.

Maar hebben jullie nog een plekje, waar jullie je knieën nog geduriglijk buigt? Al is het nog zo nauw en al is het nog zo klein en al is het nog zo vuil. Maar een ziel, die door God aangeraakt is, die wil ook voor God bukken en buigen en die valt voor zijn stoel en voor zijn ledikant en op zijn deel, en al zal hij maar achter een heg wegkruipen en al zult ge met aardappelen poten aan de gang zijn, en dan kunt ge soms niet zien vanwege uw tranen.

Ik ontmoette eens jaren geleden een man en die zei: Dominee, de hemel was toch zo laag en de hemel was toch zo goed voor mij, dat ik niets anders had dan mijn tranen onder het klagten. Hij zegt: "En ik was mijn boontjes aan het zetten op Hemelvaartsdag, en ik denk, er komt niets van terecht, zo verward en zo bedroefd en zo heengetrokken en afgetrokken".

Hij zegt: "En toen die boontjes opkwamen, heb ik er versteld van gestaan zulke rechte lijnen en zo netjes als het er bij lag". Wat ik daarmede zeggen wil?

Een natte zaaitijd geeft een vette oogst.

En als jullie dat nu nog niet kennen, dan kan God het jullie nog geven.

Maar als ge verlaten zijt en het voorwerp van uw liefde vertoont zich niet en ge gaat als een weduwe, als een verlatene, als een verstotene, als één, die niet begrepen wordt over de aarde, zie, dan is dat een kleine tijd. Maar het is dan ook een tijd waarin ge schoon met alles aan een eind komt.

Verlaten. Uw vastigheden verliezen. Uw houvasten verliezen. Dan gaat het niet meer over uw uit redningen of over uw bekering. Als zoudt ge in de derde hemel zijn opgetrokken en het paradijs Gods gezien hebben met de apostel Paulus, dat kunt ge allemaal gerust terzijde laten, want dat is het niet.

Maar het is alleen: In God is al mijn heil, mijn eer.

Zoudt ge dan uw sterkte en uw lust ergens anders op bouwen? Verlatenheid is daar, waar God u brengen wil in het grote geheim en in het eeuwige leven, dat het daar juist is dat God u brengt, van alles af.

En?

Wie is zij? Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, leunende op de arm van haar Liefste? Versiert met de poeder des kruideniers?

Wie is zij, die daar opklimt?

Sullamith. Is zij niet een rij van twee heiren?

Is het niet: Zonde en Genade? Naast elkaar.

Wanneer dan uw ziel staat naar heiligmaking en ge hunkert naar de vreze Gods. En wanneer het goede zaad gezaaid is en des nachts komt de boze en hij zaait daar het andere naast. En wanneer dan zonde en genade opgroeien op de akker van uw leven, van uw persoonlijk leven en van uw huwelijksleven en van uw huiselijk leven en van uw godsdienstig leven en van uw kerkelijk leven, zonde en genade naast elkaar, gaat ge er dan iets van verstaan: In gestikte klederen zult ge tot uw Koning geleid worden?

Zullen we het dan maar uitrukken, Heere, dat onkruid? Zullen wij het dan maar uitrukken, die distelen en die doornen?

"Neen", zegt Christus, "laat het staan tot de dag des oogstes, want ge zoudt met het kwade het goede ook nog kunnen uitrukken".

Zo zal het in uw leven, in het mysterie van uw leven vaak onder de verlatingen Gods opgroeien, dat het bij u niet anders is dan een doolhof en verwarring. Maar hieraan zult gij het weten, dat het op de bodem van uw hart stormt en worstelt, en verzet en er grimmigheid en narigheid en ongeloof is en? Verlaat mij niet.

En?

Bij dat alles: Mijn ziel verlangt naar God.

Nu komen wij tot de sleutel. Nu hebben jullie mij zo leeg geheveld, dat ik het allerlaatste ook moet zeggen.

Weet ge waarom of ge verlangt naar God?

Omdat God verlangt.

Weet ge waarom of ge blijft zuchten en blijft vragen? Hoewel ge het geen vragen en geen zuchten en geen bidden kunt en durft noemen? Weet ge waarom of ge aan de gang blijft? En waarom of dat tobben 's nachts ook nog doorgaat?

Omdat God luistert.

We hebben met een luisterend God te doen. En nu luistert God net zo lang totdat ge alles gezegd hebt.

En zolang ge nog niet alles gezegd hebt, vertoeft Hij om te komen.

Het is een luisterend God.

Hij mag Zich verbergen. Hij mag zwijgen. Hij mag schijnbaar tegenheden op uw weg plaatsen, zware beproevingen en sterfbedden en allerlei ellende, maar toch, Hij luistert.

Hij luistert.

Hij neigt Zijn oor.

Hoe weet ge dat?

Kom, nog meer wilt ge dat ik zeggen ga.

Dat weet ge hieraan: Dat ge een vrije consciëntie hebt, dat ge God op de bodem van uw hart kunt laten zien: Ik kan niet anders dan het bederven, ik kan niet anders dan het verzondigen. Heere, echt, ik weet niet anders en hetgeen ik wil, dat doe ik niet; hetgeen ik niet wil, dat doe ik.

Zo voor God open te vallen en een vrije consciëntie en?

Een open toegang aan de troon der genade.

Hoe dan?

Omdat Hij luistert.

Hij neigt Zijn oor en Hij luistert. En Hij blijft net zo lang luisteren totdat gij zwijgen gaat onder de majesteit Gods. Verlaat mij niet, o God mijns heils. Rechtvaardig kunt Gij mij verlaten. Maar dan gaat het bloed roepen.

Dat wens ik jullie toe, dat dat bloed eens gaat roepen. Niet op Golgotha, maar in uw hart.

Want als we het op Golgotha zien, dan gaan we leren, dat de zaligheid en het bloed buiten ons liggen.

Wanneer God het ons dóór gaat leren, dan ligt het buiten ons op Golgotha, dan ligt het buiten ons in de hof. Dan ligt het buiten ons.

Maar het wordt in onze ziel uitgewerkt.

En wanneer het dan in de ziel wordt uitgewerkt, dan komt het bloed hier, van binnen. Dan roept het bloed van binnen om verzoening. En dan is Hij tot u gekomen.

Dan heeft Hij woning gemaakt.

Dat kunt ge nu wel in uw hersens opnemen, maar het is niet na te leven.

En weet ge waarom een heleboel mensen nu zo grimmig zijn? En zo verkeerd? Omdat ze nijdig zijn, dat ze de zaligheid niet hebben. Dan zijn ze zo maar narrig en dan zijn ze zo maar nijdig en dan zijn ze zo maar verkeerd, omdat zij het nog niet hebben.

Noem ik soms iemand bij zijn naam?

Schilder ik soms iemand zijn beeld?

Is er niet vaak zondige jaloezie in uw hart?

Is er niet een zondige na-ijver?

Maar als we de zaligheid verzondigd hebben, volk, als we de zaligheid verzondigd hebben, dan hebben wij zulke hoogtes niet meer, dan is het uitsteken van de vingers er niet.

En daarom is de verlating, opdat ge zoudt leren, dat het alles verbeurd en verzondigd is; dat God u voorbij kan gaan. Opdat ge al uw vastigheden en gronden zoudt verliezen en er niets anders zou zijn dan het roepen van het bloed van Christus, dat roept om verzoening.

En om dat bloed van Christus zult gij het ervaren: Bergen zullen wijken, ook de bergen van uw geloof, ook de bergen van uw godsdienst, ook de bergen van uw uit reddingen, ook de bergen van uw Godsvertrouwen, dat zal allemaal wijken. Ook de berg van uw rechtvaardigmaking en heiligmaking. Het zal alles wijken enkel en alleen omdat, wanneer Hij komt om de aarde te richten, want dan komt Hij terug, dat ge niet zoudt kunnen zeggen met de wereld: "Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons".

Want er zal een volk zijn, dat geen schuilplaats meer heeft, dat geen bedekking kan aanbrengen voor zichzelf. Maar het zal een volk zijn, dat uit de troon van God bediend wordt, uit de troon van God, uit de trouw van God, uit het hart van God. "O Heere, gedenk mijner", zo bidt de moordenaar aan het kruis, "gedenk mijner, wanneer Ge in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn".

En wij?

O Heere, gedenk mijner in Uw Koninkrijk. Want Hij hoeft er niet meer te komen. Hij is er.

Het is een volbracht werk. En uit een volbrachte zaak en uit een volle heerlijkheid wordt de kerk bediend, ook in een weg van verlating, ook in een weg van beproeving.

Waarom God die tegenheden mij in zulke mate zond en wat mij te duchten stond?

Dat zal Hij alleen weten, omdat Hij God is.

Nu, daar kunnen wij het toch wel mee doen, hè?

Ja, daar kunnen wij het wel mee doen.

Amen.

O Heere, wil U achter ons toesluiten met Uw dierbare bloed. Maar dat wij dan ook die stem mogen horen en dat wij het ook mogen verstaan: Ik doe het niet om uwentwil, maar Ik doe het om Mijns groten Naams wil. Daarom een klein ogenblik, daarom verlating, daarom beproeving, daarom geloofsnoed, daarom, omdat Gij, Heere, zoudt regeren in Uw kerk en in ons hart.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 118e Psalm en daarvan het 13e vers:

*Gezegend zij de grote Koning,
Die tot ons komt in 's HEEREN naam!
Wij zeeg'nen u uit 's HEEREN woning;
Wij zegenen u al te zaâm.
De HEER is God, door Wien w' aanschouwen
Het vrolijk licht, na bang gevaar;
Bindt d' offerdieren dan met touwen
Tot aan de hoornen van 't altaar.*

Laat ik u volledigheidshalve nog even meedelen, dat we a.s. woensdag over acht dagen, dat is 11 maart 's middags om half drie hier bidstond hopen te hebben. Ik deel dat even mede, misschien is er nog gelegenheid en genegenheid, dat ge zult zeggen tegen een ander: "Kom, ga met ons en doe als wij". Wij kunnen nu nog bij elkaar komen. Aanstonds dan kunnen wij niet meer. Bidden samen, danken samen zijn allemaal dingen, die zo ver van mij afliggen, maar ik ben soms zo blij, dat ik uiterlijk nog mijn knieën mag buigen.

Gaat thans henen in vrede:

De Heere zegene u en Hij behoede u,

De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

**ZEG MIJ AAN, GIJ, DIE MIJN ZIEL LIEFHEEFT, WAAR GIJ WEIDT,
WAAR GIJ DE KUDDE LEGERT IN DE MIDDAG**

Voorzang: Psalm 22 : 3

Lezen: Hooglied van Salomo, 1e hoofdstuk

1 Het Hooglied, hetwelk van Sálomo is.

2 Hij kusse mij met de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn.

3 Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw Naam is een olie die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief.

4 Trek mij, wij zullen U nalopen. De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn; de oprechten hebben U lief.

5 Ik ben zwart, doch lieflijk (gij dochteren van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Sálomo.

6 Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot een hoedster der wijngaarden. Mijn wijngaard dien ik heb, heb ik niet gehoed.

7 Zeg mij aan, Gij Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weid, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?

8 Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen, zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen.

9 Mijn vriendin, Ik vergelijk u bij de paarden in de wagens van Farao.

10 Uw wangen zijn lieflijk in de spangen, uw hals in de parelsnoeren.

11 Wij zullen u gouden spangen maken, met zilveren stipjes.

12 Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk.

13 Mijn Liefste is mij een bundelken mirre, dat tussen mijn borsten vernacht.

14 Mijn Liefste is mij een tros van cyprus in de wijngaarden van Engédi.

15 Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin; zie, gij zijt schoon, uw ogen zijn duivenogen.

16 Zie, Gij zijt schoon, mijn Liefste, ja, lieflijk; ook groent onze bedstede.

17 De balken onzer huizen zijn ceders, onze galerijen zijn cipressen.

Votum:

O Heere, één woord van Uw gezegende lippen, één blik uit Uw vriendelijk Middelaarsoog, één druk van Uw doorboorde hand, en dan zijn bergen vlak en zeeën droog.

Gij zijt een God, Die door de vlakke velden rijdt en Uw Naam is Heere der heren.

Wil U het in dit morgenuur nog eens bevestigen, hetzij voor het eerst of bij vernieuwing.

Amen.

Proberen wij te zingen uit de 43e Psalm en daarvan het 5e vers:

*Mijn ziel, hoe treurt ge dus verslagen?
Wat zijt g' onrustig in uw lot?
Berust in 's HEEREN welbehagen;
Hij doet welhaast uw heilzon dagen;
Uw hoop herleev', naar Zijn gebod;
Mijn redder is mijn God.*

Het leven van Gods kinderen ligt niet op aarde.

De blijdschap van Gods kinderen ligt niet op aarde.

Het tegoed van Gods kinderen ligt niet op aarde.

Het heil is voor ons verborgen en daarom zijn wij bang en beangst. We gaan vaak in een donkere nacht en we worden benauwd van alle zijden, zodat er schier haast niet anders overblijft dan verstandsverbijstering en wanhoop, omdat het leven van Gods kinderen buiten hen ligt. En ook de blijdschap ligt buiten u.

Zo kunt ge dan ook nooit over het leven beschikken, ik bedoel over de genade.

Ge kunt nooit blij zijn wanneer ge wilt. Ge kunt ook niet flink zijn wanneer ge wilt, noch sterk. Ge kunt niet vooruit zien, noch achteruit. Want de beleving, en dat is het leven dat buiten u ligt en dat in u wordt uitgedrukt, is: Ga ik voorwaarts, dan zie ik Hem niet; en ga ik achterwaarts, dan aanschouw ik Hem niet. Wie is dat? Dan zie ik het Leven niet.

Zie ik achterwaarts, dan zie ik ook het Leven niet. Blik ik terzijde dan zie ik ook het leven niet. Zie, dat is nu hetgeen ik hiermee bedoel te zeggen: ik ben de ganse dag in 't zwart. Nu, zegt ge, dat is dan toch ook geen aangenaam en blijmoedig en opgewekt christenleven.

Neen, dat is het ook niet. Maar vraag het eens aan Gods kind?

Juist wanneer hij dát mist, dan is het: Wat treurt gij dus verslagen?

Juist wanneer hij dat ongelukkige mist en wanneer hij in dat ongelukkige het zuchten tot zijn Verbondsgod mist, dan is hij zo neergedrukt en zo aller-ellendigst gesteld, dat hij zegt: Ik ben een verwerpene. En dan neemt ge dat zo waar dat ge nergens in kunt komen en bij kunt komen.

Dát is nu geestelijk leven. Dat houdt nu in: Uw heilzon is aanhet dagen.

Want in het gevangenisleven van Gods kind en in de benauwenissen van Gods lieveling daar hebben ze reeds het onderpand van hun bevrijding in. Want ze worden door het Leven in het leven gehouden. Misschien vindt ge het erg paradoxaal, en misschien sta ik ook wel wat te brallen in dit morgenuur. Dat kan best. Maar ze worden door het Leven dat zij niet bezitten, dat buiten hun bereik ligt, in het leven gehouden. Ze leven uit de toekomst, die ze tegenreizen en ze trekken reeds rente uit het tegoed dat voor hen is weggelegd. Met dat alles krijgen ze niets in handen, maar zijn ze moeilijke mensen voor zichzelf en voor een ander. Waarom zijn ze dat?

Omdat zij hun vreemde weg voor zichzelf niet kunnen aanvaarden en met een ander niet kunnen bespreken.

Blijft er dan niets anders over?

Ja, er blijft nog een ademtocht over. En naar die ademtocht hadden wij ons voorgesteld in dit morgenuur te luisteren. Mocht het ook uw ademtocht zijn.

Het is uithet Hooglied, hetwelk van Salomo is, en daarvan het 1e hoofdstuk het 7e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“Zeg mij aan, Gij Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag”

de verlegenheid en de ledigheid van de bruidkerk

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 143e Psalm en daarvan het 11 e en het 12e vers:

*Laat Uwe gunst mij niet begeven;
Schenk mij, om Uwes naams wil, leven.
Laat mijne ziel, die tot U schreit,
Van haar benauwdheid zijn ontheven;
Red mij om Uw gerechtigheid.*

*Laat nooit mijns vijands wens gelukken;
Roei z' allen uit, die mij doen bukken,
Om Uwe gunst, mij toegezegd;
Verdelg hen, die mijn ziel verdrukken;
Want ik, o HEER, ik ben Uw knecht.*

Het is bijna drie uur in de middag en het is onverwachts stil geworden op de heuvel Golgotha. Honderden zijn saamgevoerd uit Jeruzalem onder aanvoering van Schriftgeleerden en Farizeeën en de belagers en de benauwers van de Zoon Gods.

Ten laatste van allen heeft de Heere van de wijngaard Zijn Zoon gezonden. Zijn knechten hadden zij gedood, Zijn rentmeester evengoed. Tenslotte heeft Hij Zijn Zoon gezonden. Hem zullen zij ontzien. Ze hebben de Zoon ook niet ontzien en ze hebben Hem gegrepen, daar in Gethsémané, waar Hij gewend was het aangezicht Zijns Vaders te zoeken. Ook Judas wist die plaats. Ook de duivel weet de plaats waar gij uw knieën buigt of zoudt willen buigen en niet durft te buigen omdat hij op diezelfde plaats gereed is met zulke sterke en machtige aanvechtingen vanwege de zonde van diezelfde plaats. De Leeuw uit Juda's stam hebben zij gegrepen.

Hij heeft de pers alleen getreden. Zijn liefste discipelen, zij vielen in slaap, opdat de belofte vervuld zou worden: Hij geeft het Zijn beminden als in de slaap. Want wanneer ge niet slapende zalig wordt, dan wordt ge niet zalig.

Ja, zegt ge, maar

Ach, wij zitten zo vol met maar, doch het is: Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik u alleen gekend. En daarom zal Ik al uw ongerechtigheden aan u bezoeken. En wanneer God uw ongerechtigheden bezoekt, dan doet Hij dat niet in de allereerste plaats in het publiek of op de straten van Askelon. Maar dan krijgt ge uw slapeloze nachten.

Dan gaat gij het ervaren:

Slaap weerhield Gij van mijn ogen, Ik was getroffen, vol verdriet, Verslagen en neergebogen.

Dan laat God het wild gedierte op u los. Dan komt er zoveel op u afstormen, dat er niets meer overeind blijft, ja, dat de wanhoop nabij is en dat de spotter van verre zegt en er in uw hart gefluisterd wordt: Maak er maar een eind aan, want ge zijt toch een verwoepene. Voor die heeft Christus Zich gebogen in het stof, omdat ze zelf niet onder het recht Gods konden komen. Want dat is juist het zware. We kunnen God in Zijn recht toevallen, maar er is ook een onder vallend recht. En het is een uitzonderlijk zoete druif uit de wijngaard van Engedi, wanneer gij het recht gaat proeven en wanneer het zo zoet is aan uw gehemelte. Wanneer ge het gaat verstaan: Sion zal door recht verlost worden. Wanneer ge het in gaat halen, waar ge van nature tegen ligt, en gij de bemoeienissen Gods in een afbrekende en in een lijdensweg enigszins gaat verstaan, dat het niet zal zijn zonder verdriet en moeite. Ik bedoel dit: Ieder kind van God heeft zijn eigen Gethsémané. Maar Christus heeft Zijn Gethsémané gehad voor allen. Hij heeft alle Gethsémané's in Zijn Gethsémané op Zich genomen.

Vader, indien het mogelijk is, zo laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan.

Gij moet hen zalig maken. Zij kunnen met hun eigen Gethsémané niet onder Mij komen en niet bukken. Al moeten zij hun rampzaligheid toegeven en de bitterheid der zonde tot op de laatste druppel schier proeven, zij vermogen niets, want het is niet de mens waar Ik mee af kan rekenen. De mens was tegenover God geen partij. En God kon de zonde niet ongestraft laten. Daarom is de Zoon Gods uit de schoot Zijns Vaders opgestaan om als een heilig Kind Jezus de schuld en de straf voor Zijn ganse kerk op Zich te nemen. Dan staat God tegenover God partij. Maar dat kon niet anders dan alleen wanneer God mens werd.

En zo is de Zoon Gods Zoon des mensen geworden in onze plaats. Toen is Hij uit de schoot Zijns Vaders neergekomen en afgedaald om in de schoot en in het embryo van Maria, van de mensheid, al het onze aan te doen in een weg van vernedering, in een weg waarvan de kerk zou profeteren in deze zin, wanneer zij in droefgeestigheid en in verslagenheid wordt neergedrukt:

Bergen mogen wijken en heuvelen zullen wankelen, maar Mijn verbond en Mijn woorden niet.

Zie daar komt de Christus Gods uit op, opdat de kerk aanstonds zou kunnen opkomen uit haar slaap- en wasstede. Daarom zal na zoveel gunstbewijzen het gezegend heidendom het geluk van deze Koning prijzen, Die Davids troon beklom.

En zo vinden wij dan Christus, wanneer ze Hem door de straten van Jeruzalem hebben heen gesleept de via dolorosa door, Jeruzalems poorten uit, buiten de legerplaats, buiten het Jeruzalem van dode werken. Daar, op die heuvel, daar, op dat ruw houten kruis, daar is de Zoon Gods op genageld, daar heeft Hij het uitgeroepen: "Mij dorst". En: Vader, vergeef het hun, die Mij uitwerpen, die Mij doden, die Mij vernagelen aan het kruis, zo heeft Hij voor de overtreders gebeden. Ge weet dat verhaal, die historie. Ieder jaar komt het terug en telkens wordt het u weer voorgesteld een bladzijde uit het lijden van de Christus.

En wat doet het u? Denkt ge dan inderdaad, dat ge met een historische Jezus, met een papieren Jezus, met een belijdenis van de Christus Gods omtrent Zijn geboorte en Zijn leven en omtrent Zijn lijden en strijden en sterven en begraven worden, dat ge daar inderdaad een bedekking in hebt?

Neen, het is niet de meest gewone zaak van de wereld, dat we de Heere Jezus liefhebben. Het is heus zo'n gewone zaak niet als we Hem gaan belijden als de Christus Gods. Maar het is een wonder, een wonder van genade als het u overkomt. En wanneer het u overkomt, dat kan alleen omdat ge tegen God gezondigd hebt, dat kan alleen omdat Hij van de hemel heeft neergezien, Hij alleen, als die Zon der gerechtigheid ziet hetgeen op aarde is. Hebt ge de opmerking wel eens gemaakt bij uzelf dat, als de zon schijnt aan de hemel - het grote wonder van de schepping Gods - dat ge dan door dat licht van de zon alles kunt onderscheiden en waarnemen waar die zon hier beneden op schijnt en straalt?

Dan kunt ge waarnemen dat de zon aan de hemel, wanneer hij de duisternis verjaagt en alles aan het licht brengt en gij bij zijn stralen kunt onderscheiden wat er is beneden die zon.

Maar hebt ge ook opgemerkt, dat wat er boven die zon is, dat ge daar niets van ziet? Wat er onder die zon is kunt ge klaar en duidelijk zien en onderscheiden, maar wat er boven is, niet. Hebt ge die opmerking wel eens gemaakt?

Welnu dan, Hij is een God, Die Zich verborgen houdt en van die verborgen God is die zon een uitstraalsel en een levensopenbaring en een levenskracht. Hoe meer God Zich openbaart, hoe meer Hij de Verborgene wordt. En hoe meer God Zich openbaart en uitstraalt, hoe minder ge van Hem weet, maar hoe heilbegeriger ge wordt. Zo kan God zijn een God van eeuwigheid wanneer de eeuwen teruggaan op haar as. En wanneer we in die eeuwigheid zullen vragen: Hoe laat is het op de wijzerplaat Gods?

Dan zal het antwoord zijn: Het is nog eeuwigheid.

En wanneer de eeuwen zich vereeuwigd hebben en wanneer ge dan nog zult vragen: Hoe laat is het op de wijzerplaat Gods? dan zal het nog zijn: Het is eeuwigheid. Alleen durf ik dit zeggen: Gij zult het niet vragen, want de eeuwigheid zal voor u zijn een eeuwige genieting omdat God er is. Welnu, wanneer dan die zon op klaarlichte dag verduisterd is, wanneer daar de zon zijn stralen inhoudt, wanneer er een algehele zonsverduistering is en wanneer daar op dat hoge houten kruis die Zon der gerechtigheid is genageld, Die Zijn bloedkreet heeft uit gesnikt: "Mij dorst". Dat was de kreet van het bloed. Wanneer het daar dan zo donker is, dat we schier niets meer aanschouwen, waar is dat? En hoe is dat? En wat zal dan de door genade verlichte ogen van Gods kerk, wat zal er dan?

En bij het kruis stonden Maria, de moeder van Jezus, en Maria Magdalena met Johannes, de apostel der liefde. Ik weet niet of gij er bij staat.

Ja, zegt ge, dat is fantasie.

Ik weet niet of gij er bij staat. Maar wanneer het zo donker in uw leven wordt, dat ge niets dan zonde en niets dan schuld ziet, en wanneer er niets anders is dan veroordeling van buiten en van binnen, en vervloeking, wanneer het dan zo donker in uw leven wordt, dat ge de hand van uw naaste best kunt missen, dat ge het liefdehart van uw getrouwe best kunt missen, wanneer het dan zo duister wordt rondom en van binnen, dat het is alsof de nacht zijn zwarte vlerken reeds over u en in u heeft uitgelaten, wanneer ge daar als een eenzame zit, wanneer er zoveel bange tegenspoed is, ook lichamelijk zowel tijdelijk als geestelijk, wanneer dan de matten van het gebed bij u zijn opgerold, wanneer Gods Woord voor u gesloten is, wanneer Gods volk uw huis voorbijgaat, wanneer de genadewerkingen zo ver van uw hart zijn afgezonderd, dat ge zegt: Zou ik wel ooit genade van God gehad hebben? En dat ge toch de milddadigheid en de weldadigheid van uw God, van uw Maker en uw Man waarneemt in de natuur, dat ge zegt: Maar waarom leef ik nu nog en waarom ben ik nog niet verworpen? Waarom draagt God mij nog, waar er toch niet anders is dan ijdelheid der ijdelheden, waar er toch niet anders is dan altijd zonde en dat ik bij dat altijd zonde altijd weer opnieuw weldadigheid mag ervaren, en dat ik toch waarneem dat het voor mij niet zaligmakend is.

Zo kunt ge het verstaan en waarnemen, dat ge noch het één kunt onderscheiden, noch het andere, dat het duister is geworden, zo duister, dat gij Hem niet ziet schier Christus, de Logos. Want door Hem zijn alle dingen gemaakt. In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt. Dan is Christus dus Scheppings-Middelaar en dan is Christus ook de Herscheppings-Middelaar. En ge belijdt het en ge ziet het één en het ander in duisternis wegzakken en ge neemt uw eigen gemoedsleven zo zwaar en zo benauwd waar en zo bang. Dan is de bangheid er zelfs, dat ge er niet bang genoeg mee zijt voor het aangezicht Gods.

Ge neemt de ellende waar en de schuld in uw persoonlijk en in uw huiselijk en in uw huwelijksleven. Ge belijdt en ziet het dat het niet goed gaat in uw gezins- en huwelijksleven. Het gaat niet goed met de kinderen. Het gaat helemaal niet goed, want ge zijt begraven onder de dingen van beneden en des stofs. En ge neemt u zo weinig geestelijk waar, dat ge moet zeggen: Het zwijn in het woud brengt het er beter af dan ik.

Die dingen zijn aan een waarachtige ontdekking eigen, en aan een waarachtige ontbloting niet vreemd, omdat God het zegt: En Ik zal het hun ordentelijk voor ogen stellen. Dan wordt het zo donker en zo nacht. Geen vogel vliegt er meer in die duisternis. Het vee heeft zijn kop gebogen, en zich afgezonderd. Er blaft geen hond. Er zingt geen vogel.

En daar, op de hoogte van het kruis - neen, ge zijt niet weggedaan. Ge leeft nog. En?

Zou er wel een God zijn? Is die Bijbel wel waar? Is het geen fantasie van mij geweest, dat ik genade gevonden zou hebben in de ogen Gods? Is het geen verbeelding? Wat is het eigenlijk geweest? Ik kan er niets meer van gevoelen noch onderscheiden. En toch: De ogen houdt mijn stil gemoed opwaarts, om op God te letten. God is er nog en Hij leeft, maar het is een God, Die ik niet zie. Een God, Die Zich verborgen houdt.

Waarom loopt ge met al die dingen vast?

Omdat ge er wel eens wat van gehad hebt. Het is toch wel eens echt waar geweest, en echt licht en bemoedigend. Het heeft toch wel eens in uw ziel gezongen:

U zullen als op Mozes' bee, Wanneer uw pad gaat door de zee, Geen golven overstromen.

Het is toch wel eens waar geweest, dat God uw ganse leven kwam te veranderen, dat Hij tot uw ziel kwam te spreken:

U is een beter lot bereid,

Uw heilzon is aan het dagen.

Ge weet toch ook te spreken niet alleen van benauwdheid, maar ook van uit reddingen en Hij het op het onverwachts, zo heel zacht in uw ziel kwam in te schuiven, hetgeen nog komen moest, maar waarvan ge toch op dat ogenblik de mededeling had, dat het komen zou. Hoewel het stikdonker en bestreden was in uw ziel en rondom u, en dat alle duivels met u spotten, en uw huisgenoten tegen u opstonden, dat Hij het toch in een wonderzacht ogenblik wanneer het zo duister was, het zo teder in uw ziel inschoof:

Maar de Heere zal uitkomst geven, Hij, Die 's daags Zijn gunst gebiedt. Ik zal in dit vertrouwen leven.

Dat is waar. Op dat ogenblik was er al uitkomst en was het of de banden van u vielen. Op dat ogenblik was het al een beetje echt waar. Maar het was volkomen waar, hoewel het nog niet was uitgewerkt. Dan werd ge onder die belofte wonderlijk getroost.

Waar is dat allemaal gebeven? Was dat dan niet waar? Was dat dan maar een gemoedsaandoening?

Ge zegt: Het is allemaal weg, het is allemaal verloren en weggezonken. Zou het dan toch van de verkeerde kant geweest zijn? Zou het dan toch van de duivel geweest zijn? Heb ik mij dan toch wat toegeëigend? Heb ik mij dan toch wat laten aanleunen? Maar God zal Zijn waarheid nimmer krenken. Wat is er dan overgebleven? Ge bleef zuchten. Ge bleef behoeftig en bang. Er werd een sterk roepen in u openbaar. Er was toch meer nog een zoeken van de eenzaamheid en ge kon er toch ook niet komen. Want de nood in de nood werd een zodanige nood, dat ge met uw nood niet bij God kon komen. En daarom haalt ge dan een streep door uw genadestaat.

Ge ervaart, dat God er is, dat Hij leeft, en dat Hij Zich verborgen houdt. Ge ervaart, dat God u bij ogenblikken toch nog een wonder troostwoord in uw ziel kan schuiven. Dan kan het zo heel ver weg zijn alsof iemand van heel ver weg uit een woud of bos een woord roept. Ge ziet geen mens. Ge hoort alleen een stem. Dat is de stem mijns Liefsten. Maar ge onderscheidt niets. Ge hoort en ge begint opnieuw te luisteren omdat die stem u nieuwsgierig deed omzien en het is weer een dubbele duisternis. En ge twijfelde opnieuw.

Wat is er dan overgebleven?

Ik zal roemen, zegt de apostel, maar wanneer ik roemen zal dan zal ik roemen in het kruis van Christus. Daar buiten het Jeruzalem van dode werken, daar buiten de legerplaats, daar is de slachtplaats. Daar wordt het Lam geofferd.

Paulus had maar één roem: Jezus Christus en Die gekruisigd. Daar was hij gebracht. Daar was hij ook gehouden en daar werd hij ook bewaard.

Ik preek vanmorgen niet uit het Hooglied. Ja, toch wel. Ik heb een woord genomen uit het Hooglied, of liever gezegd, dat woord heb ik niet genomen, maar dat woord heeft mij genomen, want ik had geen tekst, ik had zelfs geen versje om te laten zingen.

En nu: De ogen houdt mijn stil gemoed, opwaarts om op God te letten.

En ge ziet niets. Blinde ogen, een beneveld verstand en zo bestreden dat ze zeggen: Ge hebt nog nooit een aasje genade van God gehad, man. Het is niets anders dan opvoeding en aangeleerdheid, want uw leven is in flagrante strijd met hetgeen ge belijdt.

Dan staat ge in het donker bij het kruis. Dan staat ge in het duister voor de Middelaar des nieuwen verbonds. Ge hebt Hem horen roepen. Ge hebt Zijn stem gehoord: Mij dorst.

Ge begrijpt van al die dingen niets. Ge kunt die zeven kruiswoorden beluisteren en uit uw hoofd leren en die historie van de Christus kunt ge ook opstrijken en ge kunt er mee begaan zijn, ge hebt dat allemaal in u opgenomen en?

De verharding van uw hart en de verstoktheid van uw gemoed en de onaandoenlijkheid in uw zieleleven, en het bevangen zijn met de dingen van dit lichaam der zonde is zodanig, dat ge zegt: Ik ben niet bij degenen, die de Heere zoeken en die Hem vrezen.

En toch, er is een liefdesbetrekking. Ge zoudt u er onder doodwonen, mensen, vanwege die liefde die kwam en die bleef en die zich liet tegenstaan en die zich toch niet onttrok. En dan?

Het gaat niet over. Het gaat niet voorbij. Het blijft liggen op de bodem van uw hart.

Wat is dan uw strijd?

Ge zijt bang, dat ge u bedriegt, en ge roept tot God: O God, Gij zijt mijn Toeverlaat. Ge roept tot God, dat Hij Zich niet zal onttrekken en dat Hij u niet zal verstoten en toch is het op de bodem van uw hart: Bij U schuil ik. En ge kunt er niet komen. Ge zoudt willen weten wat het nu eigenlijk was om bij de Heere te schuilen en wat het was: God is een Toevlucht voor de Zijnen, hun Sterkte als zij in droefheid kwijnen. En ge gaat maar door en ge wordt oud en versleten en ge hebt voor uw eigen zaligheid en voor uw eigen ziel geen rust, maar ge zijt als een voortgedrevene, als een gejaagde en als een geplaagde en toch als één die telkens volhoudt aan de troon der genade: Heere, wanneer het geen waar en oprecht werk bij mij is, maakt U het dan eens oprecht en echt waar. Wanneer U nog nooit de hand der genade aan mijn ziel geslagen hebt, doet U het dan vandaag eens voor het eerst. Zo wordt ge zalig. Zo zijt ge zalig. Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Ge gelooft het weer niet. Zalig zijn ze, die hongeren en dorsten. Ge neemt het bij u waar, maar ge vertrouwt het niet of het bij u eigenlijk wel een oprecht helder en klaar werk van de Heilige Geest is, omdat ge telkens door de wereld en door het vlees wordt weggesleept, en er een ondergang en een onderliggen is, telkens weer met dezelfde zonde.

Kan dan het leven zo voortgaan, geliefden? Neen.

Daar, in die duisternis, op die middag zoals er nooit een middag geweest is in de wereld en voor de kerk, dat de zon verduisterd werd tijdens het sterven van de Christus.

Zeg mij, zeg mij - op de hoogte van het kruis - Die mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert op de middag. Ge ziet geen schaap en geen kudde. De Herder kunt ge nauwelijks zien, ge kunt Hem alleen maar horen wanneer Hij antwoord geeft.

Weet ge iets van die toestand? O God, waar zijt Gij nu?

O Herder Israëls, waar weidt Gij de kudde in deze middag?

Hij weidt in de duisternis van de hel en van de dood en van de val.

Dat is de arbeid van uw Borg en van uw Heiland. En daarom moogt gij ook de voetstappen van die gezegende Herder Israëls een weinig drukken. Dat maakt het vreemde van uw weg uit wanneer ge dan uw pad gaat en iets van de overblijfselen van het lijden van de Heere Jezus moogt drukken. Ja, geliefden, de beelde Zijns Zoons gelijkvormig te worden. Iets maar, maar dan toch ook iets van: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Iets maar te verdragen van hetgeen Hij heeft verdragen.

Hoe lang zal Ik ulieden nog verdragen? Gij hebt geen acht geslagen op het teken der broden.

Zeg mij waar Gij weidt. Maar ze zegt er wat bij. Zeg mij aan, Gij, Die mijn ziel liefheeft. Dat is het. Dat is geen gewone zaak, maar dat is een wonder van genade. Wij hebben God zo maar niet lief. Wij hangen de Heere zo maar niet aan. Neen, dan is er wel een bidden en een vragen tot de Almachtige, tot de Alwijze: Zeg mij, Gij, Die de Almachtige zijt en de alleen wijze God, de Schepper van hemel en aarde, de Onderhouder van al wat leeft, zeg mij, Gij, Die de Alwetende zijt en het al-bestuur in Uw handen hebt, de teugels van het wereldebewind, zeg mij. Dat kan er allemaal zijn en dat dat éne er niet is:

Zeg mij aan, Gij, Die mijn ziel liefheeft. Dat is het!

Kunt gij dat zeggen? Of is het nog een vragen naar de Almachtige, naar de Allerhoogste, naar de Allerwijste. Maar zeg mij, Gij, Die mijn ziel liefheeft. Dan zijn de snoeren gevallen in lieflijke plaatsen. Dan leeft ge reeds uit de erfenis en het tegoed: Hoe groot is het goed dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen. Gij, Die mijn ziel liefheeft. Dat is het levenskanaal, dat is hetgeen me greep en vasthoudt en bewaart. Daarom kan ik niet meer bij Hem weg omdat er een verborgen liefdesbetrekking is op de Heere. En dan is het: Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot. Dat is een heuglijk lot: Dat gij zo ongelukkig zijt en dat ge zo ongelukkig blijft en dat ge bij die ongelukkigheid bewaard wordt. Ge kunt het er niet voor houden, maar Hij onderhoudt gestaag het heuglijk lot dat ik naar U mag vragen en blijf vragen, dat ik bang ben voor hulp van de verkeerde kant.

Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot, dat ik van niets en van niemand anders geholpen wil worden dan van U, de Heere, alleen. Dat ge niet jaloers zijt op andere hulp. Gij, Die mijn ziel liefheeft. Dan kunnen ze God op de bodem van hun hart laten zien. En al is uw leven nog zo tegenstrijdig en al vliegt het u nog zo in het aangezicht en al wordt ge gescholden door alle spotters en alle duivels, dan gaat er niets van af, waarvan af?: Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot. O God, ik meen het niet. En toch: Mijn ziel, vol angst en zorgen, wacht sterker op de Heere. Hoe kunt ge het nu niet menen en hoe kunt ge er toch naar verlangen?

De ene paradox valt en struikelt hier over de andere. Maar wat voert dan de boventoon bij u?

Dit: Uw on-verzekerdheid. Ge zijt zo onverzekerd.

Wat denkt ge dat beter is: Een levendige onzekerheid of een dode zekerheid?

Nu moet ge niet denken over een bekering en over rechtvaardigmaking en of ge dat wel eens gekend hebt en of ge daar wel eens geweest zijt. Neen, daar ga ik op het ogenblik helemaal niet op in, want mijn rechtvaardigmaking kán geen grond zijn. Ze zijn bekeerd of ze zijn van een bepaalde richting en daar gaan ze met hun beide voeten op staan.

Neen, zo is het niet. Gods liefstekinderen zijn zo bestreden en ze zijn zo onverzekerd. En omdat ze zo onverzekerd zijn, daarom zijn ze door de Heilige Geest verzegeld tot de dag der opstanding. Want zij blijven het verderf en de verdeeldheid met zich omdragen. En zij die onverzekerd zijn in zichzelf liggen onder het zegel van de Heilige Geest en mogen het bij ogenblikken zingen:

Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar woord, Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord.

Daar ziet de kerk naar uit. Mijn genade is u genoeg. Maar ge krijgt geen genade in eigen beheer. Ge kunt er niet over beschikken. Wat vanmorgen waar is geweest dat ligt 's middags zo heftig bestreden.

Onverzekerd maar toch verzegeld. Zeg mij, waar Gij de kudde weidt.

Ik weid de kudde onder de verzegeling van Mijn Vader. Daar hebt ge de zaligheid. Ik weid de kudde in de nacht van Mijn lijden. Ik weid de kudde in het graf. Ik weid de kudde met Mijn doorboorde handen en met de doornenkroon. Ik weid de kudde - hoort ge het - Mijns Vaders. Ze waren Hem gegeven, die schapen. Nu zal Christus er voor in staan, dat er niet één verloren gaat. Daar kunt ge zelf niet voor instaan, dat ge niet verloren gaat, maar daar zal Christus voor instaan.

Niemand kan zichzelf bewaren voor de afgoden, noch voor de hel en de verdoemenis. Maar daarom is Hij de Herder Israëls. En dan zingt de grote herder Israëls, die lieve David, van die nog grotere en betere David: De God mijns heils wil mij ten Herder wezen, Ik heb geen gebrek, 'k heb geen gevaar te vrezen.

Zoudt ge willen behoren tot dat volk? Neen, niet om het te hebben, maar om het eens van Zijn kant te mogen beluisteren: Over weinig zijt ge getrouw geweest.

Hè, het is er uit. Nu, minder als de zonde kan het niet, hè? Weiniger als de zonde kan niet. Nu, daar zijt ge nu getrouw over geweest. Daar zijt ge getrouw onder geweest om het voor Mij te bewaren, om het bij Mij te brengen. Ge haat de zonde en ge kunt ze niet laten.

Ja, er zijn van die mensen die kunnen dat allemaal, maar ik niet. De zonde haten en de zonde niet te kunnen laten. Als die zonde zo ligt te loeren, als slapende monsters, dan haat ik de zonde en ik maar loeren of ze nog niet wakker worden. Neen, het is niet zo mooi. Neen geliefden, jullie zullen wel een ander bestaan hebben en een ander hart.

Ik wou vluchten voor de zonde, maar ik kon nergens heen. Waarom niet?

Omdat Christus Zich nog verborgen hield. Omdat die poort nog niet open was.

Omdat ik die donkere ure van zonsverduistering nog moest beleven.

Zeg mij, waar Gij weiddet?

Ik ben voor u de zaligheid aan het uitwerken, Mijn kind. Ik ga voor u naar de hel. Daar weid Ik en daar werk Ik. Ik ga voor u naar het graf.

Ge moet zelf naar de hel of ge moet een Ander hebben, Die voor u naar de hel gaat.

Daarom hebt ge een Borg nodig. Dus die Borg gaat voor u naar de hel, en anders moet ge er zelf naar toe. Zeg mij, waar Gij weidt op de middag. Waar is de kudde wanneer Gij hier hangt op de hoogte van Golgotha, op de hoogte van het kruis in het midden van Uw lijdenscirkel, waar is dan de kudde? Ge zag er niet één. Zijn schapen waren weg. Zijn liefste discipelen hadden Hem in de steek gelaten en verstoten.

Daar hing de Herder. Waar is nu Uw kudde? Waar zijn nu Uw schapen? Waar zijn nu Uw lammeren?

Voelt ge niet dat het één stuk duisternis is onder de slingerstenen van de vorst der duisternis?

Waar was de kudde van de Heere Jezus Christus?

Daar naast Hem, daar hing nog een schaap, die moordenaar: Heere, gedenk mijner als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.

Waar waren zij, die schapen, die getelden?

Die waren in het hart van de Herder. Hij hing met Zijn ganse kudde, met Zijn ganse kerk op de hoogte van het kruis. Wat geen oog gezien heeft en wat in geen hart is opgekomen. In het hart van de Herder, daar is Zijn kerk. Daar zijn de zeventuizend, waarover God tot Elia gesproken heeft, die hun knie nog niet gebogen hebben voor Baal. Daar zijn die honderdvierenveertig duizend in het hart van de Herder uit het Nieuwe Testament. Daar zijn ze, die twee of drie, die in Zijn Naam vergaderd zijn, die zijn in het hart van Jezus. Niemand zal ze rukken uit de hand Mijns Vaders. Daar zijn ze, één uit een geslacht, twee uit een stad. Dat is die kerk. Waar is die kudde op de middag?

Op de hoogte van het kruis, toen de zon verduisterd werd, toen die Zon der gerechtigheid uitstraalde, toen, toen.

Kijk, daar kunt ge naar luisteren, maar wanneer dat waarachtige beleving wordt dat ge als een onbekeerd en als een onverzekerd mens over de wereld gaat, nu, dan valt ge onder uw koeien neer, hoor en dan zijt ge jaloers op uw kippen.

Moet het dan zo koud? Want waar is mijn gebed?

Moet het dan zo koud, want waar is mijn verbrokenheid? En waar is mijn schuldbelijdenis, en waar is mijn dankzegging? Moet het dan zo koud waar we onderling in ons huiselijk leven en huwelijksleven vaak verteerd worden door de nijd die als twee stenen tegenover elkaar ketsen, zodat het bij beide mensen wel genade kan zijn en dat er toch niet anders is dan een vereten en verbijten van elkaar.

Ja, zegt ge, maar de vrucht?

De vrucht? Die mijn ziel liefheeft, want als ge Hem niet liefhad, dan had ge het zo ellendig niet. Maar juist omdat die liefde er is, juist omdat dat waar is hebt ge het zo slecht. Want als die liefde er niet was dan had ge geen struikelblok. Maar juist omdat die liefde er is: O God, Gij zijt en dan durft ge niet verder te komen noch te spreken en dan zegt ge: Zou God in zo'n huis wonen?

Ik weet waar ge woont. Namelijk daar, waar ge eigenlijk gezegd geen leven hebt.

Ik weet waar ge woont. Namelijk daar, waar de troon des satans is. En dan kan het zo mooi zijn en dan kan er zoveel zijn waar geen mens in kijkt en waar geen mens erg in heeft, dat ge zegt: Dat gaat goed hoor. Omdat alles nog van de straat gehouden is, ja, en omdat er een zekere zachtmoedigheid is, maar dat ge toch leeft onder de zonsverduistering, hè.

Op die middag, wanneer God met Zijn Zoon afrekent, dan wordt de ganse kudde en de ganse kerk er finaal buitengezet. Want Ik heb geen lam van uw kudde begeerd en geen schaap uit uw kooi. Zo is het ook. Want alle runderen, schapen en lammeren, ja al het vee op duizend bergen is Mijne. Maar God heeft Zichzelf een Lam ten brandoffer voorzien, Hij heeft Zijn Zoon geofferd. Hij wilde niet één van onze offeranden hebben. Niet door stieren of bokkenbloed, maar het bloed van die geheel enige dierbare Heere Jezus.

Zo kan er in uw huiselijk en persoonlijk en huwelijksleven heel wat zijn, maar o, verstaat ge wat van die zonsverduistering? Want in dat licht zien we toch het Licht. Maar niet in het licht van uw bevinding en van uw genietingen. En dan moeten jullie niet zeggen: Ik wilde, dat ik er nog eens wat van kreeg. Dat is wel aangenaam. Ik weet best wat het is. Maar om nu in het donker in God te geloven. Want Christus heeft in het donker betaald omdat Hij het Licht der wereld is. En nu hebt ge het in dit morgenuur een ogenblik beluisterd, maar is dit bij u: Die mijn ziel liefheeft.

En daarom hebt ge het zo slecht en zo moeilijk. Daarom is uw ontrouw en uw inwonend verderf en uw blijvende zonde een dagelijks kruis, enkel en alleen omdat die liefde Gods in uw hart is uitgestort. Ge kunt het niet meer kwijt. En daarom: Zalig, zalig wanneer ge uzelf op een zodanige wijze leert wegwerpen aan de voet van het kruis, dat het met u en mij niets is en dat het ook niets met ons worden zal.

Verbeeld u maar niets. Er zijn wat een mensen, en ze zijn hier ook. Ik zal het niet uitspreken, ganselijk niet. Maar ge hebt het gehoord wat er wezen kan dat het niet is.

Ge hebt gehoord wat er niet wezen kan wat het wel is.

Het hangt niet aan uw beleving, ganselijk niet, maar het hangt alleen aan het leven en het sterven van de Christus Gods. Het leven ligt buiten Gods ware volk in Christus.

De blijdschap ligt buiten het leven van Gods ware volk in Christus.

Zo ligt de zaligheid buiten ons.

Nademaal ik zulk een weldaad - dat het buiten ons ligt, want anders zouden we het er nog weer door kunnen brengen, en dat ik het zelf niet in handen krijg - met een oprecht geloof aanneem.

Mijn onverzekerde broeder en zuster in ons midden, ik zou haast zeggen: Wat zijt ge gelukkig met een levendige onverzekerde in plaats van met een dode verzekering, dat we maar over de feiten heengaan. Die ziel kan niet over de feiten heen. Zeg mij, Gij, Die mijn ziel liefheeft. Ach, ze zou Hem wakker willen roepen, maar Hij slaapt niet. Want Hij is de Wachter Israëls, Die van geen sluimeren noch slapen weet.

Zeg mij, waar Gij weidt. Waar zijt ge nu, nu ik zo in het donker verkeer? Waar zijt Ge nu, nu de hel mij omringt? Waar zijt Ge nu, waar ik onder zoveel benauwers en aanvechters onderlig, waar ik geen raad en geen weg meer zie en geen gebedje meer heb, o Heere, als U mij niet vasthoudt dan zal ik in de wanhoop wegzinken, zeg mij, waar Gij weidt.

Daar ik zo in het donker ben? Om voor u te betalen. Om de losprijs voor u te betalen. De kostelijke bruidsschat, opdat gij in zoudt gaan, omdat Ik in het donker betaald heb, en gij aanstonds het eeuwige licht zal mogen genieten.

Amen.

O Heere, wij verstaan het niet tenzij dat Gij het ons leert. Hoe zullen wij Uw Goddelijk getuigenis verstaan en hoe zullen wij het betrachten wanneer Gij niet Zelf antwoordt? Wilt Gij ons dan genadiglijk met Uw dierbaar getuigenis en met Uw lieve waarheid nog onderwijzen. Opdat wij de vraag der verlegenheid: Zeg mij, Gij, Die mijn ziel liefheeft.

O God, doorgrond ons en beproef ons en neem de schadelijke wegen bij ons weg, want we zouden misschien ons kunnen verbeelden, dat we U liefhadden en dat het toch niet oprecht is.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 56e Psalm en daarvan het 6e vers:

*Gij hebt mijn ziel beveiligd voor de dood,
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot,
Gij zijt voor mij een Schild in alle nood,
Gij hebt mijn smart verdreven.
Uw dierb're gunst is m' altoos bijgebleven;
'k Zal voor Gods oog, naar Zijn bevelen, leven.
Zo wordt door mij Zijn Naam altoos verheven,
Zo wordt Zijn lof vergroot.*

Het zij mij vergund u nog even mee te delen, dat wij aanstaande vrijdag Goede Vrijdag, 's middags om half drie aan deze plaats hopen voor te gaan en als God ons verwaardigt dan hopen wij het Heilig Avondmaal in het midden van u te bedienen.

Gaat thans heen in vrede:

O Vader, dat Uw liefde ons blijk',
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,
O Geest, zend Uwe troost ons neer,
Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

WIE HEET MIJ AANGERAAKT ?

Voorzang: Psalm 69 : 3

Voorlezen: Markus 5 van vers 21 tot het einde

21 En als Jezus wederom in het schip overgevaren was aan de andere zijde, vergaderde een grote schare bij Hem; en Hij was bij de zee.

22 En zie, er kwam een van de oversten der synagoge, met name Jairus; en Hem ziende, viel hij aan Zijn voeten,

23 En bad Hem zeer, zeggende: Mijn dochtertje is in haar uiterste; ik bid U dat Gij komt en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde, en zij zal leven.

24 En Hij ging met hem; en een grote schare volgde Hem, en zij verdrongen Hem.

25 En een zekere vrouw die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had,

26 En veel geleden had van vele medicijnmeesters, en al het hare daaraan ten koste gelegd en geen baat gevonden had, maar met welke het veeleer erger geworden was;

27 Deze van Jezus horende, kwam onder de schare van achteren en raakte Zijn kleed aan.

28 Want zij zeide: Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, ik zal gezond worden.

29 En terstond is de fontein haars bloeds opgedroogd, en zij gevoelde aan haar lichaam dat zij van die kwaal genezen was.

30 En terstond Jezus bekennde in Zichzelf de kracht die van Hem uitgegaan was, keerde Zich om in de schare en zeide: Wie heeft Mijn klederen aangeraakt?

31 En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Gij ziet dat de schare U verdringt, en zegt Gij: Wie heeft Mij aangeraakt?

32 En Hij zag rondom, om haar te zien die dat gedaan had.

33 En de vrouw vrezende en bevende, wetende wat aan haar geschied was, kwam en viel voor Hem neder en zeide Hem al de waarheid.

34 En Hij zeide tot haar: Dochter, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede en zijt genezen van deze uw kwaal.

35 Terwijl Hij nog sprak, kwamen enigen van het huis van den overste der synagoge, zeggende: Uw dochter is gestorven; wat zijt gij den Meester nog moeilijk?

36 En Jezus terstond gehoord hebbende het woord dat er gesproken werd, zeide tot den overste der synagoge: Vrees niet, geloof alleenlijk.

37 En Hij liet niemand toe Hem te volgen dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, den broeder van Jakobus;

38 En kwam in het huis van den overste der synagoge, en zag de beroerte en degenen die zeer weenden en huilden.

39 En ingegaan zijnde, zeide Hij tot hen: Wat maakt gij beroerte en wat weent gij? Het kind is niet gestorven, maar het slaapt.

40 En zij belachten Hem; maar Hij, als Hij hen allen had uitgedreven, nam bij Zich den vader en de moeder des kinds en degenen die met Hem waren, en ging binnen, waar het kind lag.

41 En Hij vatte de hand van het kind en zeide tot haar: Talítha kûmi; hetwelk is, zijnde overgezet: Gij dochtertje (Ik zeg u), sta op.

42 En terstond stond het dochtertje op en wandelde; want het was twaalf jaren oud; en zij ontzetten zich met grote ontzetting.

43 En Hij gebod hun zeer dat niemand datzelve zou weten, en zeide dat men haar zou te eten geven.

Votum:

Onze hulp en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft door het Woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen. Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God de Vader, en van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 38e Psalm en daarvan het 21e vers:

*Zie mij, HEER, wien elk moet duchten,
Tot U vluchten.
O mijn God, verlaat mij niet;
Blijf niet, wegens mijn gebreken,
Ver geweken;
Toon, dat Gij mijn rampen ziet.*

In het paradijs zijn we moordenaars van onze eigen zaligheid geworden. En het is alleen, wanneer we het ervaren met de moordenaar aan het kruis: "Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn".

"Ja", zegt ge, "maar dat bedoelde Christus dat Hij met hem in het paradijs hier boven zou zijn".

Wie hier beneden niet in het paradijs geweest is, en geen moordenaar van zijn eigen zaligheid geworden is, die komt nooit boven in het paradijs. Wat zouden we daar moeten doen als we hier de paradijs armoede en -ellende niet hebben beleefd? Hoe zullen we dan de paradijsluister en rijkdom en heerlijkheid enigszins kunnen verstaan?

Heden met Mij in het paradijs. Dan worden we door almachtige genade in de eerste Adam gezet, opdat wij also zouden bekennen:

De Allerhoogste maakt het goed, na het zure geeft Hij het zoet.

Want wie het voor zijn God verzondigd heeft, dat is niet anders dan uit de verdienste van de Christus Gods.

Nood is niet te maken. Nood is niet op te nemen.

Nood neemt ons op en nood neemt ons mee. De nood is uit God vandaan, omdat Hij God is, omdat Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid over hetgeen Hij heeft voortgebracht en waar Hij nooit afstand van doen zal.

Daarom, bergen zullen wijken en heuvelen zullen wankelen, alle hinderpalen zal God wegnemen, omdat Hij een weg zal hebben uit Zijn eigen bewogenheid.

Bergen zullen wijken en heuvelen zullen wankelen, maar het verbond Mijns vredes niet.

Voelt ge het niet terwijl ik het zeg, dat het in jullie hart en mijn hart nog kouder is dan buiten?

Voelt ge het niet, hoe koud en verstorven we hier neerzitten en hoe onaandoenlijk het is in uw gemoed, dat ge er niets mee te doen hebt, maar dan ook niets?

Waar grijpt een mens naar?

Naar een borrel voordat hij naar de kerk gaat.

God beware ons, geliefden. Het is de weg naar het paradijs en het is de weg naar de verdoemenis, het is de weg naar de hel. Want geen dronkaard zal het Koninkrijk Gods beërven, en geen onkuise en geen dief en geen hoereerder.

Daarom, ge gaat onder het Woord van God niet kapot.

En wanneer God het liefste van uw hart zal afscheuren, dan gaat ge nog niet kapot. Zó en zó ellendig zijn we geworden.

En wanneer God u dat nu gaat leren, dan brengt Hij u in het verloren paradijs en dan is er geen sprake meer van: Hij kusse mij met de kussingen Zijnsmonds. Dan is dat diefstal.

Want alleen in de beleving van die verlorenheid ligt de gunst Gods.

En die het nu treft vanmorgen, die treft het.

Ge kunt voor mij wel schuilevinkje spelen, maar voor mijn Zender kunt ge het niet. En wat voor tafereel ge op wilt hangen en wat voor camouflage ge wilt voordoen, voor Zijn alziend oog is het naakt en ontsloten.

Wat is naakt en ontsloten?

Dat ge niets met uw zaligheid op hebt.

Ge hebt uw eigen zaligheid vermoord in het paradijs en sindsdien kijkt ge er niet meer naar om.

Ik zou misschien doorvloeien. Ik hoop dat God mij er voor bewaart, maar ik zou liever naar huis gaan dan nog één keer preken.

Sta ik hier dan zo alleen?

Is er dan nog een kruiper geweest vanmorgen aan de troon der genade?

Is er nog een roepen geweest, een zuchten en een vragen?

Ik heb het niet erover of ge een godsdienstige en een gevoelige houding aanneemt. Daar gaat het niet over. Het gaat hier over: Dat ge op zoudt gaan naar 's Heeren huis en dat we hier zouden verkeren voor Gods aangezicht: En het was winter van buiten en het was winter van binnen.

Hoe zijn we dan hier neergezeten? Is er nog één verontschuldiging? Is er nog één woord van verweer en van verzet? Wanneer God mijn adem afsnijdt als een druiventros in dit morgenuur, dan zal Hij mij wel op mijn plaats brengen en ik zal eeuwig amen moeten zeggen, wanneer God mij verdoemt. Maar denkt dan ook, dat gij de verantwoordelijkheid hebt te dragen, hoe ge van sabbat tot sabbat hier neerzit.

Denk er om, dat God mij niet tevergeefs aan deze plaats heeft gezet. Wat zullen we dan? We zullen niets. Er blijft niets anders over dan dat we als verloren mensen in ons zelf zijn. En niet anders.

En uw voornaamheid? Ik ben geen boetprediker. Daar is mijn ligging niet naar, zegt ge. Maar dat doet er niet toe. Maar dat de hemel ons kwam te bekeren op de stoel en onder de stoel. Maar het gaat u voorbij. Het kleeft u aan als de rijm op de takken der wilgen en het doet u niet zó veel.

Heeft God ons dan inderdaad overgegeven aan de verharding en aan de verstoktheid des harten?

Een goede dominee betekent niet zoveel.

Waar gaat het dan om? Dat zal God zeggen en dat zal God werken. Maar het zal een voorrecht zijn als we het met zijn allen niet meer wisten.

Ja, ik heb mijn bestaan tegen en ik kan het zelf niet werken. Het is alleen het grote wonder als God het in uw leven waarmaakt: Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.

Dan krijgen we met een verloren paradijs te doen. Dan krijgen we daar een plek en een plaats, waar almachtige genade ons alleen maar brengen kan.

Het woord van onze tekst is de vraag van Jezus uit Markus 5 het 31e vers en daarvan het laatste gedeelte:

Wie heeft Mij aangeraakt?

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Hoe het geloof ontstaat.

Hoe het geloof werkt.

Hoe het geloof overwint.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 102e Psalm en daarvan het 2e en het 3e vers:

*Want mijn leeftijd is door wenen,
Als een ijd'le rook, verdwenen;
Mijn gebeent', in droeven stand,
Als een haardsteê uitgebrand.
Mijne ziel, door rouw bezweken,
Kwijnt, als 't gras in dorre streken;
'k Heb in mijn ellend' vergeten
Mijn gewone spijzen t' eten.*

*'k Voel de krachten mij begeven,
't Vlees aan mijn gebeente kleven,
Wegens mijn benauwde klacht,
Die ik uitstort dag en nacht.
Ik gelijk, in 't eenzaam kwijnen,
Aan den roerdomp der woestijnen,
Aan den steenuil in de wouden,
Waar geen mensen zich onthouden.*

Wij bevinden ons nogmaals in Kapernaüm, de stad van Christus.

En nauwelijks heeft die wondere Rabbi van Nazareth Zijn voeten gezet op het strand nabij de stad, waar Hij Zijn schreden richt naar de binnenstad, of er omringt Hem een dringende schare. Van alle kanten komen ze. Ze willen Hem horen en ze willen Hem zien en ze willen getuigen zijn van Zijn wonderen en van Zijn werken.

Wanneer Jezus daar dan omringd is door die schare en zij Hem als het ware van voren en van achteren verdringen, dan zien we daar één van de voornamen van de stad. Welgekleed en beschaafd, zoals een overste der synagoge betaamt, staat daar Jairis en vraagt Jezus of Hij zou willen meegaan, want, zo zegt hij, ons dochttertje, de twaalfjarige, ligt op sterven. Nooit is Jezus tevergeefs gevraagd. En Hij gaat met hem mee. Wanneer Hij dan met hem gaat, dan keert Jezus Zich ineens om. Dan staat Hij stil en richt Hij Zich tot het publiek achter Zich en vraagt Hij het: "Wie heeft Mij aangeraakt?"

Het is wel een verrassende vraag. Het is een tegemoetkomende vraag. Het is een liefdevolle vraag.

"Maar Heere", zegt Petrus, "dat begrijp ik nu niet dat U dat vraagt".

Nu, die had er ook wat van geleerd, die Petrus. "U ziet toch, Meester, dat de schare U verdringt en hoe kunt Ge dan vragen: Wie heeft Mij aangeraakt? Ge kunt haast niet voor- of achteruit". Zo weinig verstond Petrus er van. Zo weinig kende hij nog zijn Meester.

Zou dan Jezus niet weten wat er gebeurde? Hij had het toch klaar gevoeld, dat iemand Hem aangeraakt had en dat er kracht van Hem uit was gegaan.

Zij kon niet langer in huis blijven, die vrouw. Een smartelijk lijden gedurende twaalf jaar. Een bloedvloeiende. Ze was overal heengegaan om bijstand en uitkomst. Buiten de samenleving moest zij blijven, dat bracht haar kwaal mee. Zij was een onreine voor de wet van Mozes. Zij was onbekwaam voor de samenleving. Zij mocht niet in de synagoge komen. Zij was onrein. En al wat zij aanraakte was onrein. En al wat haar aanraakte was onrein. De genietingen van het huwelijk mocht zij niet genieten, want op straffe des doods mocht zij de man niet aanraken. Zo was zij een verschovene, een verstotene. Zo stond zij buiten het leven. Zo was zij een afgezonderde. En waar ze hulp en waar ze genezing zocht, het was nergens voor haar. Zij had alles beproefd en alles uitgegeven en tenslotte was ze straatarm en berooid. En die kwaal werkte door en bleef. En toen?

Toen heeft ze gehoord van Jezus. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor is uit het Woord. En sindsdien heeft het Woord gedaan wat dat Woord tot haar sprak en is zij verontrust geworden. Toen zij hoorde van die wondere Geneesheer en van die Heelmeester, Die zelfs de doden opwekte, een Heelmeester, eigenlijk alleen voor hopeloze gevallen, voor al degenen die opgegeven waren, toen dacht ze: Nu kan ik ook geholpen worden. Daar moet ik heen voor genezing.

Toen is Jezus gekomen in Kapernaüm en Hij is gekomen op haar weg en Hij is gekomen op haar straat. En Hij is gekomen voor haar huis en bij haar deur. En de schare verdringt zich en Jezus met de schare gaat daar heen. En dan hoort ze het: Jezus van Nazareth gaat voorbij!

Dan rukt zij de deur open, want dan moet ze naar Hem heen. Want Jezus is in haar weg en op haar straat en voor haar huis en voor haar deur. En dan de deur open. Dan wil ze daarheen. Maar welk een hindernissen zijn daar, geliefden, vanwege de schare en vanwege de menigte. Zij kan Jezus niet eens zien, zoveel hindernissen zijn er en zoveel is haar in de weg. Maar het moet!

Dan werpt zij zich tussen de schare. En de schare zegt: "Wat moet ge, vrouw? Gaat toch heen. Wat dringt ge toch en wat stoot ge toch. Doe toch niet zo dwaas mens. Ga toch achteruit. Ge ziet toch wel dat ge er niet door kunt".

Niemand begrijpt haar in haar ziele-angst. Niemand verstaat haar.

En de schare verdringt zich en sluit zich weer dichter opeen. "Mens, schiet toch op, ben je helemaal niet goed met je gedrang?"

Maar ze had van Hem gehoord en er was zoveel in haar hart gevallen, ja, ze kan het eigenlijk niet zeggen, maar het is ook niet om uit te drukken. Ze kan er niet bij, zij kan niet reiken over de schouders van die schare. En toch kan ze niet anders dan naar beneden, bukken, buigen. Dan maar onder de mensen door. Dan maar lager, nog steeds lager. Zo wordt zij door de Heilige Geest onderwezen om te bukken onder de menigte. Als ik de zoom van Zijn kleed maar mag aanraken, het uiterste maar mag aanraken. Zo werd het geloof in haar gewekt door het Woord. Daar ging zoveel verontrusting en kracht van uit. Door het Woord werd het geloof gewekt. Zij kan niet redeneren. Dat weet ze niet te doen. Maar dat geloof wordt gewekt en dat geloof zelf werkt ook. Dat werkt in haar ondanks alles. Zo gaat het door en zo moet ze er naar toe.

Waar komt dat vandaan?

Dat ze Jezus zal aangrijpen, waar komt dat vandaan?

Ze kon niet in haar huis blijven. Het jaar van Gods welbehagen was aan de kim en het stondeke der minne was aangebroken. Zult gij het ook mogen leren, wanneer ge daar als een bloedvloeiende ligt op de vlakke des velds, vertreden in uw bloed? Zult ge het mogen verstaan: En ziet, Uw tijd was de tijd der minne? Uw tijd, wanneer men van u spreken zal. Dat is het. We hebben nog een kleine zuster. Wat zullen wij onze zuster doen, wanneer men van haar spreken zal?

Ik hoef niet anders en ik weet niet anders, dan dat ge met kuise oren luistert. Maar wat zal men haar doen wanneer zij in die jaren en toestand komt wanneer men van haar spreken zal? Moet ik het verder uitweiden? Wat zal men haar doen wanneer men van haar spreken zal, wanneer ze vrouw is geworden? Die bloedvloeiende, die kon niet in huis blijven. Dat kon niet. Waarom niet?

Omdat zij Vaders kind was. Omdat zij een gekende was van eeuwigheid. Omdat zij een beminde was.

En wanneer dan dat uur er is, dan is daar ook de zaligheid. Zie, dan kunt gij het nergens stellen en dan kunt ge het nergens bergen. Dan komt ge in de weg van ontdekking. Dan gaat ge zien dat ge een onreine zijt. Dan gaat ge zien dat ge een onkuise zijt. Dan gaat ge zien dat ge een zondaar zijt. Dat kunt ge wel belijden. Maar wanneer ge het echt door almachtige genade voor God wordt, dan zult ge het niet belijden en bekennen in de vormelijke zin van het woord. Maar dan gaat ge het in de beleving voor God bewenen. Dan wordt ge in uw eigen huis en in uw eigen leven en in uw eigen bedoening opgesloten. Ik was besloten en kon niet uitkomen. Want dan gaat ge er amen op zeggen. Dan wordt ge schuldenaar voor de ganse wet.

Ze kon en mocht niet naderen, want er stond in de wet van Mozes en wijzende op die wet heeft Mozes het ook haar toegeroepen: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. Vlamvend schrift. Schuldig voor de ganse wet als een onreine. En zij zullen geen erfenis hebben in het Koninkrijk der hemelen. Dat kunt ge nu wel belijden en dat kunt ge wel duizend maal opzeggen, maar wanneer het eens waar wordt in uw leven, wanneer het levende godzaligheid wordt in uw leven, dan gaat ge er bij zitten en dan gaat ge er bij liggen. Dan krijgt ge zulk een liefdesbetrekking op God, dan krijgt ge zo'n onweerstandelijke genegenheid dat ge zegt: "Heere, het is goed dat ik er buiten zit, laat mij maar".

Niet om er achter weg te schuilen, maar enkel uit liefde voor de Heere, dat ge zegt: "Heere, ik zal niet beërven. Ik ben een afgodendienaar. Ik ben een onreine. Ik ben een dief. Ik ben een moordenaar. Ik ben een hoereerder. Ik ben alles, behalve godzalig".

En zo zat zij in haar onreinheid neer als een verstotene.

Dan krijgt ge vermaak in het recht Gods. Dan krijgt ge vermaak in de waarachtigheid en in de heiligheid Gods.

Dan zijn alle penningen uitgegeven. Dan hebt ge alles als gebroken bakken leren kennen. Dan blijft er niet anders over dan de dorre hand des geloofs die daar neerhangt. Maar uit liefde tot een liefhebbend en wonderdoend Ontfermer zet ge u neer en werpt ge u aan de voeten Gods.

Blijven er dan geen roepen en werkzaamheden over?

Zo'n ziel kan zichzelf niet meer verklaren. Zo'n ziel kan zichzelf niet meer meekrijgen. Zo'n ziel, dat is een ziel die naar de vrede haakt en het morrend ongenoegen wraakt om nog langer met God te twisten en om nog langer onverenigd te zijn met de wegen des Heeren Heeren. Ach, ze kan er niet bovenuit, en toch: Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn. Gelooft dat ze dood zijn. Zie geliefden, daar is de praktijk der godzaligheid tot alle dingen nut.

En dan, dan komt Jezus in uw straat en dan komt Jezus voor uw deur.

Want het is de bediening en de huishoudelijke werking van een drieëinig God. Dat is het trekken des Vaders. O, als God u gaat trekken, mensen, dan kunt ge niet anders dan achter de Zoon aankomen. Dan trekt die Vader opdat die Zoon aanstonds zal zeggen: "Mijn dochter, wees welgemoed". En opdat de Heilige Geest haar zou vervullen met een zodanige genegenheid. Zo wordt het geloof gewekt. En zo werkt het geloof. En zo overwint het geloof. Vrouw, schei er uit. Mens, ga toch opzij.

Niemand verstaat haar.

Zou God dan geen uitkomst geven? Ach, al haar gebeden heb ben niet geholpen. Twaalf jaar krank. Twaalf jaar in ellende. Twaalf jaar onder een gesloten hemel. Twaalf jaar het ervaren, dat ze buiten alles stond.

Die ouders van dat meisje, die Jairus en zijn vrouw, waren twaalf jaar blij geweest. Die hadden twaalf jaar in verheuging en vrolijkheid dat kind bezeten. En deze vrouw had twaalf jaar droefheid gehad.

Zo zijn de wegen des Heeren verschillend. Toen werden die twaalf jaar van verheuging en blijdschap afgesneden voor die gelukkige ouders en ze werden in rouw gezet. En de droefheid en de smart werd beëindigd in deze vrouw. En vreugde en verheuging werd er voor in de plaats geschoven. Wie heeft Mij aangeraakt?

Ja, die aanraking dat is de trekking des Vaders. Die aanraking, onder de mensen door in het stof, daar ligt de zoom, de zoom van Zijn kleed.

Als ik die maar mag aanraken.

Dat was zij zelf niet, dat was de trekking des Vaders. Want de Zoon moest gehuldigd worden. De bediening van de Geest. Ze stonden Hem daar te verdringen. Zij verdrongen Jezus. En nog vandaag de dag verdringen wij Jezus, om er wat van te zien en er wat van te horen. Zo was er maar één, die Hem aanraakte. Zou het nog zo zijn?

Zo was er maar één, en die ene was het ondanks zichzelf. Zij raakte Hem aan. Ja, dat weet ge niet hoe dat gaat en daar kunt ge eigenlijk geen verslag van uitbrengen. Toen ik daar vorige week zondagmorgen in die consistoriekamer stond en toen ik tegen jullie zei: Ik heb aan jullie ook niets - neen, want wat heb ik nu aan jullie? Ik heb geen kerkenraad, maar wat ik heb, daar heb ik ook nog niets aan. Jullie hoeven niet kwaad te worden, want daar trek ik me niets van aan - toen zei ik: "O God, ik kan niet preken en ik kan niet bidden en dat volk dat kan niet horen" en terstond voelde ik, dat er kracht van Hem uitging, op hetzelfde ogenblik. En er ging kracht van Hem uit. En ge weet hoe ik gepreekt heb: Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig. Dat was een levendige geestelijke bediening.

Zo krijgen we het in de praktijk te ervaren: Als God wat aan u kwijt wil, dan trekt Hij u naar Zich toe.

En met al uw verlorenheid en met al uw ledigheid en met al uw hulpbehoevendheid wanneer ge daar niet kunt komen en wan-neer ge geen raad meer weet ener niet anders overblijft dan een zucht, die ge ondanks uzelf zucht. En dat ge geloof oefent ondanks uzelf, wanneer er ineens kracht van Hem uitgaat. Gans neergebogen in hulpbehoevendheid, zo was het die vrouw gegaan. Zo gaat het al Gods lievelingen. Zo en niet anders. Maar zij had Hem aangeraakt en er was kracht van Jezus uitgegaan. En zodra zij Hem had aangeraakt voelde zij, dat de fontein des bloeds ophield, opdroogde, en dat haar lichaam genezen was, terstond.

En waarom Jezus Zich dan omwendde?

Jezus wilde haar niet alleen gezond maken, maar Jezus wilde met haar naar huis. Hij wilde Zichzelf meedelen.

Jezus kon Zijn verrassingen en Zijn weldaden en Zijn uitredingen wel kwijt. Ook de genezing wel.

Maar het ging bij haar niet alleen om de genezing, maar ook om Zijn Persoon.

Wanneer ik die zoom aanraak, wanneer ik dat kleed grijp, dan heb ik ook Hem.

Wanneer die Kananese vrouw zegt: " Een kruimeltje, Heere", dan was ze zo slim in het geloof, dat ze bij zichzelf zegt: "Als ik een kruimeltje heb, dan heb ik het hele brood".

En zo greep zij naar die zoom van Zijn kleed.

Eerst kroop zij achter Jezus, door alles verdrongen en opzij gezet.

En nu heeft Jezus Zich omgekeerd dan staat Jezus vóór haar. Gij zult de man niet aanraken.

Geliefden, ze heeft de ganse wet tegen, ze heeft de samenleving tegen, ze heeft alles tegen, haar overtuiging, haar opvoeding. Vrouw, opzij. Onreine, wat doet ge hier? Ge moogt niet eens in de vergadering komen. Zo wordt ze teruggeduwd. En dan: Het is niet voor u, helemaal niet. Mozes zegt: Gij zult de man niet aanraken.

Toch is zij een dochter Abrahams.

Abraham, neem uw enige, die ge liefhebt en offer hem op één van de bergen, die Ik u wijzen zal. En daar heeft Abram het altaar gebouwd. De harde klipstenen heeft hij bijeen gesjouwd en hij heeft het hout geschikt om daarop zijn enige, zijn Izak te offeren.

En dan: "Gij zult niet doden. Gij zult niet doden, Abraham".

Zo roept de wet, want wie bloed vergiet, diens bloed zal vergoten worden.

Hoort ge het niet: Gij zult de man niet aanraken, vrouw. Ge zijt een onreine. Terug! zegt Mozes.

En Abraham breekt door in het geloof. Hij heeft het mes reeds getrokken. Dan grijpt God zijn pols. Het mes ontzinkt aan zijn handpalm. Nu weet Ik dat gij Mij uw enige niet hebt onthouden. En Abraham gaat daar met een honderdjarige bevinding overboord. En?

Hij krijgt zijn zoon terug. Die zoon is niet meer zijn zoon. Het is de Zoon Gods. Hij was Izak aan God kwijt geraakt en dan krijgt hij hem uit God terug als het beloofde zaad.

Neen vrouw, terug! Zij buigt. Daar ziet zij de zoom van Zijn kleed.

Ik heb me in nood aan God verbonden en in Hem mijn hoog vertrek gevonden.

"Wat", zegt ge, "kan ik dan ook niet de zoom van Zijn kleed aanraken?" Ja.

Wat is dan de zoom van Zijn kleed.

Uw Woord, ofschoon ik alles mis, is mij een zoet getuigenis. Zie hier, geliefden, de Heilige Schrift. Zie hier, geliefden, Gods getuigenis en Gods beloften. De heilige sacramenten, doop en avondmaal, zij vormen met de Heilige Schrift de zoom van het kleed van Christus.

"Ach", zegt ge, "ja, kom laat ons samen Israëls Heere". En dan herinner ik mij het, dat ik, als jongen van zestien jaar, bij ons op de vliering kroop met de Heilige Schrift voor mij. Ook jongens en meisjes van zestien jaar kunnen hun verdrukking hebben. En wanneer dan de trekking daar is. En toen heb ik Psalm 50 opgeslagen. Er stond daar zo'n oude kist met lompen en vodden van mijn moeder en daarop legde ik die Bijbel en heb ik Psalm 50 opgezocht. En toen heb ik mijn vinger daarbij gehouden. Ik wist ook nog niet wat "bekeerd" was. En dat weet ik eigenlijk nog niet! Toen zei ik: "Heere, hier staat het. Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal u uit helpen en gij zult Mij eren".

Dat is de zoom van Zijn kleed.

Hoe ik er gekomen ben, weet ik niet.

Weet ge wat dat nu is?

Roep mij aan in de dag der benauwdheid, dat is de weg der ontdekking, dat is het stuk van ellende.

En Ik zal u uit helpen. Dat is het stuk der verlossing.

En gij zult Mij eren. Dat is het stuk der dankbaarheid.

Zo leert God Zijn kinderen de drie stukken kennen: Ellende, verlossing, dankbaarheid.

Dat zijn niet drie stukken naast elkaar. Maar het is een cirkel, een kringloop, uw hele leven lang.

Eerst ellende, en dan van de ellende in de verlossing, en van de verlossing in de dankbaarheid. En dan uit de dankbaarheid weer opnieuw in de ellende en dan uit de ellende weer opnieuw in de verlossing en uit de verlossing weer opnieuw in de dankbaarheid. Zie, dat is de zoom van Zijn kleed. Wanneer ge daar zo laag moogt bukken, heeft Hij daar Zijn Woord neergelegd, en laat Hij Zijn Woord nog prediken in dit morgenuur, opdat gij het zoudt verstaan: Heden, indien gij dan Zijn stem hoort. Dat is het.

Het ligt wel buiten u. Maar omdat het buiten u ligt, daarom is het gewis. En wat is gewis?

IK zal ze allen tot Mij trekken. En er kan niemand tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke. En daarom zijn uw handen en voeten gebonden. Daarom kunt ge niet meer leven zoals ge wilt. Daarom wordt het u belet om deze kant uit te gaan en die kant. En het wordt u belet om buiten de zaligheid te blijven.

En dan uw onaandoenlijkheid.

Toen God kwam voor haar deur en toen Christus daar stond op haar straat, neen, toen kon ze er niet buiten blijven.

Nu kan het twaalf jaar duren en ge kunt al uw penningen uitgeven en er kan niets anders dan een verdorven bestaan en een verstoten mens overblijven, dat kan.

En een ander hebt ge twaalf jaar in blijdschap zien leven en er

was niets in de weg. En toen ineens. Als het Gods tijd maar is.

Want het is Gods belang en het is Gods werk en het is Gods liefde.

En waaraan kunt ge dan weten in Gods weg te zijn?

Dat het hoe langer hoe lager met u afloopt en dat het hoe langer hoe leger in u wordt, en dat er tenslotte geen penning meer over is en dat ge afgetobd zijt.

Want hoe lang moeten we wel niet tobben, totdat we doodgetobd zijn? En dat we doodgewerkt zijn?

Dan krijgen we de genadeslag. En dat is: Voor u geen heil in der eeuwigheid. Dan zijt ge schoon met alles aan een eind. Dat zijn we niet zo gauw. Neen, we praten wel eens over een afgesneden zaak.

Maar Gods arme kind weet het eigenlijk niet eens te zeggen wat een afgesneden zaak is.

Weet ge waar Gods kind op wacht? Die wacht op de hel. Want wat moet er nu met een mens gebeuren, die de verdoemenis met zich omdraagt? Maar omdat God God is, daarom was het de trekking des Vaders dat de Zoom gehuldigd zou worden en de Heilige Geest het die vrouw zou doen verstaan: Mijn dochter - dat is wat, geliefden.

Dat zegt de Vader door de mond des Zoons en dat wordt aan het hart toegepast, opdat ge het zoudt leren niet naar de letter, maar in de praktijk des ongeloofs, hoort ge het, dat het geloof een moord doet op het ongelooft en het aldus zou zijn: Die in het stof lag neergebogen, wordt door Hem weer opgericht.

Laat ons zingen uit de 116e Psalm en daarvan het 4e en 5e vers:

*D' eenvoudigen wil God steeds gadeslaan;
'k Was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder.
Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder;
Gij zijt verlost; God heeft u welgedaan.*

*Gij hebt, o HEER, in 't dood'lijkst tijdsgericht
Mijn ziel gered, mijn tranen willen drogen,
Mijn voet geschraagd; dies zal ik, voor Gods ogen,
Steeds wandelen in 't vrolijk levenslicht.*

Wanneer ge ooit een ontmoeting met de Christus krijgt, wanneer ge ooit een ontmoeting met Jezus krijgt, wanneer ge ooit een ontmoeting krijgt met een drieënig God, dan ontmoet ge een vrolijk God. Dan is God vrolijk over u, dan heeft Hij Zichzelf een verheuging gemaakt en Jeruzalem een vrolijkheid.

Hij heeft naar u gezocht, Hij heeft naar u gevraagd. Gij hebt mij van mijn kindse dagen geleid en onderricht. Hij is u nagegaan. Hij heeft u nagespeurd onder vele volken en tenslotte heeft Hij u gevonden in de straat en in de staat uwer verlorenheid.

Een vrolijk God. Dan is God, dan is Vader veel blijder met uw thuiskomst dan dat gij blij kunt zijn met uw zaligheid. Daarom zegt Hij: Geenszins zal Ik u uitwerpen. Daarom is het ook een weelde voor de Christus, wanneer hij het zegt: "Wie heeft Mij aangeraakt?" O liefde, welks hitte doet mij branden.

Wie heeft Mij aangeraakt? Wat een weelde voor de Christus, wat een jubel voor de Zoon Gods, dat de Vader Hem zo komt te huldigen en zo komt te eren.

Wie heeft Mij aangeraakt? Ja, dan moet ge voor God openkomen midden op de straat, hoor.

Dan moet ge voor God openkomen: Ik bekende aan U, o Heere, oprecht mijn zonden en ik verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden. En ze zei Hem al de waarheid.

Als Jezus het mag horen dan mag de wereld het ook wel horen, hè, uw baas ook. Dan mogen ze het allemaal horen, al de waarheid. Die geschiedenis van haar leven kwam open. Haar onreinigheid en hoe ze aan die krankheid gekomen was en hoe vreselijk en ongeneeslijk het allemaal wel was. Wat een ellende ze ontmoet had. Zo straks nog. Daar stond ze voor de wet van Mozes, die haar wilde keren. Ze moest eerst rein zijn. Het moest eerst anders met haar worden. Het moest eerst genezen zijn. Dan kunt ge naderen. Ga weg, vrouw.

Maar zij is niet beschaamd geworden, neen.

God, is dat nu Jezus' bruidskerk daar op de straat van Kapernaüm?

Zo zal God die bruidskerk als met Zijn eigen hand bij haar eigen Man brengen. Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam.

Wie heeft Mij aangeraakt?

Wat was nu het einde van die vrouw?

Vrede en blijdschap door de Heilige Geest. En dan zal iedere vrouw haar eigen man thuis vragen. Dan hebt ge geen straatlopend geloof, neen. Geestelijk verstaan: dan vraagt de vrouw, dan vraagt de bruidskerk haar eigen Man bij haar thuis. Het gaat hier over de praktijk. Er is hier niets te maken. En jullie kunnen het toch niet nadoen. Jullie kunnen het niet eens nazeggen. Maar wie heeft Mij aangeraakt?

Dan komt ze open en ze vertelde Hem al de waarheid.

Zie, kunt ge u nu nog ergeren aan mijn prediking?

Als ge u niet aan mijn prediking kunt ergeren dan is het geen prediking van de Heilige Geest. Ge zoudt mij wel dood kunnen pikken, ja, zo kan het zijn. Maar het is niet anders. Zij hebben Mij eer dan u gehaat.

En wanneer we dan in een zodanige weg zijn gekomen, Zijn hulp zal blijken, hoor. Want dan kunnen de maanden en jaren en tijden verstrijken en ge kunt uw weduwkleed dragen. Hoe dan?

God komt met Zijn vleugel, met de vleugel van Zijn mantel, al uw en mijn kleuren, al uw en mijn glans, al uw en mijn luister uit te wissen.

Uit te wissen in de dood.

Dat is liefde, wanneer God u in de eenzaamheid zet.

Dat is Zijn liefde wanneer Hij u laat tobben.

Dat is Zijn liefde, wanneer het gaat van krankheid tot krankheid en van graf tot graf.

Dat is Zijn liefde, wanneer ge niet boven de straatstenen en boven het grint uitkomt.

Waarom?

Omdat Hij de Vervuiler en de vervulling Zelf wil zijn in uw uitgestorven hart. Ja, om in dat uitgestorvenhart in te keren en bij u in te wonen, om daar Zich bij u neer te zetten en om daar Zijn vleugel en Zijn arm om u heen te slaan, want Hij treedt met u in een verbond.

Dan kunt ge zo eenzaam en verlaten zijn, enkel en alleen, omdat Hij plaats voor Zichzelf maakt.

De liefde is net zo goed liefde in zijn nemen als in zijn geven. Ge moet niet denken dat de dagen van voorspoed de gezegende dagen des hemels zijn. Dat moet ge niet denken.

De apostel zegt: "Ik heb geleerd arm te zijn en ik heb geleerd honger te lijden en gebrek te hebben, ook overvloed". Uitgestorven. Dan komt Hij als de Vervuiler. Dan komt Hij als de Vervulling.

Waarom zijn we dan toch zo ongelukkig iedere dag? Waarom is het dan zo nameloos ongelukkig bij ogenblikken? Omdat ge nog zoveel rechten hebt? Omdat ge geholpen wilt worden omdat ge er recht op hebt? Of moet ge geholpen worden uit genade?

Ik kan het niet meer bekijken. Ik weet het niet meer. Trouwens, ik wil het ook niet meer bekijken.

Wat of er dan overblijft? God, Die helpt in nood, is in Sion groot.

We gaan aanstonds voor de dood liggen, gij en ik, en dan? Dan mag God doen wat of Hij wil.

Of ik dan zo los van het leven ben? Dat kan ik ook niet zeggen. Hoe het dan is?

Ik ga naar huis. Hoe het dan is?

Ik ben ongeschikt voor de aarde, ongeschikt voor de wereld. Dat is geen praatje, dat is geen belijdenis. Dat hebben die zeventig jaar mij geleerd. Ongeschikt voor de aarde. Ik kan niet leven en ik kan niet sterven zonder God.

Ik ben ongeschikt voor de hel.

Ik ben ook ongeschikt voor de hemel.

Nu, waar moet dat nu met zo iemand naar toe? Waar zal ik mij nu bergen?

Voor de aarde ongeschikt, want ge zijt onnut en ge zijt een stuk verdriet voor God en voor uw naaste. Ze kunnen nauwelijks met u huizen. Als ik nog eens ergens naar toe moet, dan moeten de hulpmiddelen er bij komen, maar God zij geloofd en geprezen, Hij zendt mij de mooiste auto's en de prachtigste wagens die er zijn.

Ongeschikt voor de aarde. En ongeschikt voor de hel ook, want daar kan ik ook niet wezen. Want als ik naar de hel moet, en dat heb ik verdiend, dan ga ik God grootmaken. Dan zeg ik: "Mensen, ik ben hier rechtvaardig. Nu ben ik op mijn plek". Maar dan zou ik God moeten vloeken en dat kan ik niet. Ik ben ervan overtuigd, dat als ik in de hel kom, dan schrikken alle duivels en zij kruipen in de uiterste hoeken van de hel, want ik zou de hel verontreinigen. En toch zou ik daar niet kunnen wezen, want dan moet ik God vloeken, en o God, dat kan ik niet.

En in de hemel kan ik ook niet wezen, want dan moet ik God grootmaken en dat kan ik ook niet.

Dus niet geschikt voor de aarde, niet geschikt voor de hel en niet geschikt voor de hemel. Waar zult ge dan blijven?

In Christus! Want uw leven is met Christus verborgen in God.

Zo in Christus, in die geheel enige Wijnstok, in die geheel enige Borg en Middelaar.

Dit is de toepassing. Zo is zij het meest om haar inwendig schoon te loven. In Christus, daarin geborgen. En wanneer ge dan geen leven hebt in uzelf, dan kan het alleen maar leven zijn in Hem.

Wie heeft Mij aangeraakt? Heere, ik weet het niet of het echt waar is.

Gaat ge zo wel eens op uw knieën? Wanneer het in uw ziel zingt: Hij maakte, Hij Die heerlijk is, Zijn wonderen een gedachtenis. Wanneer het in uw ziel is: U is een beter lot bereid, uw heilzon is aan 't dagen.

Wat doet ge met die regel? Wat doet ge met die belofte? Wat doet ge met die waarheid?

Als het echt van God is, dan gaat ge het volgende ogenblik op uw knieën. En als ge niet op uw knieën kunt komen dan zucht ge met uw pet op: O God, dat is er in mijn hart en ik kan het niet geloven en ik kan het niet aannemen. Ik kan het ook niet afwijzen.

Wat is dat dan?

Dan raakt ge Hem aan. En wanneer ge dan een ogenblik leven aan uw ziel hebt - wanneer hier kinderen Gods zijn die dat leven kennen, die zullen het bevestigen - dan is het zo makkelijk en aangenaam, dat ge u een ogenblik verwondert, dat ge lijk en aangenaam, dat ge u een ogenblik verwondert, dat ge zegt: Gij doet de storm bedaren, de golven zwijgen stil. En het volgende ogenblik is het weer weg.

Waarom? God gunt u geen leven. Wat?

Gij zult geen leven in uzelf hebben. Dan snijdt Hij het weer af. Uw leven is met Christus verborgen in God. Zo krijgt ge uw dood uit te leven.

Dat is nu een mens die bezet is met zijn eigen verdoemenis. Wie heeft Mij aangeraakt? Nogmaals, dat zal dan uw beleving zijn: Want mijn leeftijd is door 't wenen Als een ijdele rook en damp verdwenen; Mijn gebeente in droeve stand Is als een haardstee uitgebrand.

God heeft Zijn licht en Zijn haardstee hierboven.

Hoe wordt ge dan bediend?

Sieraad voor as, dat is hier in het hart, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest. "Ach", zegt ge, "de zonde is toch zo levendig in mij". "Ach", zegt ge, "als ge het eens wist, die opspuitingen van ongerechtigheid. Als ge het eens wist, dat onverenigd zijn met de wegen des Heeren. Mijn vlees heeft nog zoveel kracht en de duivel heeft nog zoveel macht en ik kan niet buiten de zonde blijven. Ik kan niet buiten de narigheid blijven. Het is telkens maar weer een doorbreken, dat ik uit moet roepen: Ongerechte dingen hebben de overhand over mij".

En nu weten we het wel, dat, wat de duivel in uw ziel werpt en wat de duivel in uw hart stort, daarvan hoeft gij geen rekening en verantwoording van te doen. Als hij de vloeken in uw inge-wanden stort en opstandigheid dat het van de duivel uitgaat, dan hoeft gij er geen rekenschap van te geven. Dat is zijn kant. De duivel zal aanstonds voor drie zaken op het aller ernstigst geoordeeld worden.

In de allereerste plaats wat hij de eerste Adam heeft aangedaan. In de tweede plaats wat hij de tweede Adam heeft aangedaan. En in de derde plaats wat hij de kerk Gods heeft aangedaan. Dat is de kant van God en de kant van de duivel. En wat is dan onze kant?

Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Maar de zonde, ik kan er niet buiten en de dwaasheid rijst op en ongerechte dingen hebben de overhand over ons.

En dan die binnenpratens: "Het is niet voor u. Voor zo'n onreine is het niet. Ge zult eerst gereinigd moeten zijn". Toch heeft die vrouw het gekregen. En wat is nu de vrucht van haar leven? Neen, nu loopt zij niet meer buiten. Ja, dat is wat als ge niet meer buiten kunt lopen. Dan richt uw leven zich niet meer naar buiten, dan gaan uw treden niet meer naar buiten, neen.

Neen, geliefden, dan blijft ge wel van de straat af. Dan krijgt ge een thuiszittend leven en dan wordt ge een thuiszittende arme. En die waarlijk weduwe is, nu, die zitten eenzaam en zwijgen stil. En daar gaat zoveel van uit, mensen, dan moet ge er eens bij zo'n mens op visite komen. Nu, ge zoudt uw laatste centen eraan geven. Dan zeggen ze zoveel niet meer, neen.

Jaren geleden, ja, het waren een godvruchtig man en vrouw en die leefden bij elkaar. Die vrouw was jaren ziek geweest en ellendig en ze was helemaal kromgegroeid, zo krom, dat ge haar aangezicht niet meer kon zien. Ja, mensen zonder kinderen. En toen zegt ze: "Evert, ik ga naar huis. Gods vriendelijk aangezicht geeft vrolijkheid en licht, Evert, ik ga naar huis". En zij blaast zo de laatste adem uit. Haar hele leven had ze haast niets gezegd. Ge moet maar een bloedvloeiende vrouw zijn, ge moet maar onrein zijn. En toen liet hij me roepen en zo krom als zij was geweest, zo recht uitgestrekt was zij nu, met een hemelse glimlach op haar gelaat. En zo zat hij met haar koude, dode hand in de zijne en zei: "Wat is ze nu recht".

"Heeft ze nog wat gezegd?" vroeg ik. Het is zo eigenaardig, dat vraagt ge dan direct of ze nog wat gezegd heeft.

Vader Jakob is gestorven. Heeft hij nog wat gezegd? Hij heeft zijn hele leven lang gesproken.

Wat heeft hij dan gezegd?

Op Uw zaligheid wacht ik, Heere. Dat was genoeg.

Nu, als ze dat dan van u en mij kunnen zeggen, dan is dat ook wel genoeg.

Die vrouw was begraven en ik kwam stelselmatig bij die man. Toen zei ik: "Mag ik je eens wat vragen?"

"Ja", zegt hij, "dominee, vraagt u maar".

Ik zeg: "Hoe lang is het nu van je vrouw?"

"Nu", zegt hij, "het is een maand of zes, zeven".

Ik zeg: "Is er wel eens wat op afgekomen?"

Hij zegt: "Hoe bedoelt u dat?"

"Nu ja", zeg ik, "is er wel eens wat op afgekomen, je weet wel wat ik bedoel".

"Nu", zegt hij, "het is nog niet zo lang geleden, dat de duivel in eigen persoon bij mij binnenkomt. Hij zegt: Ik ben helemaal niet voor verschijningen of voor die dingen, maar daar komt de duivel in eigen persoon. Daar staat hij en ik zit hier aan de tafel.

En wat is nu het bewijs dat jouw vrouw is ingegaan? Wat zijn daar nu de gronden voor?"

Hij zegt: "Ik schrok. Maar ik doorzag het. Ik stond op. Wat mijn gronden zijn? En wat haar zaligheid is?

Nooddriftigen zal HIJ verschonen Aan armen uit gena,

Zijn hulpe ter verlossing tonen Hij slaat hun zielen ga.

Hij zegt: Dat is de grond.

Gij en ik hebben niet minder nodig voor de eeuwigheid.

Want dan zijt ge door HEM aangeraakt. Halleluja.

Amen.

O Heere, dat is het. Wie heeft Mij aangeraakt? Dat Gij de Eerste zijt en dat Gij de Middelste zijt en dat Gij de Laatste zijt. Wie heeft mij aangeraakt, dat ik zo gezond ben geworden? Wie heeft mij aangeraakt, dat mijn onreinheid geweken is? Wie heeft mij aangeraakt? De Zoon Gods heeft mij aangeraakt.

O God, mochten wij het leren.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 138e Psalm en daarvan het 4e vers:

Willen jullie er om denken, dat het laatste gedeelte een gebed is, dat ge niet aan 't schreeuwen blijft, maar dat ge overgaat, mocht het zijn door genade: Verlaat niet wat Uw hand begon.

*Als ik, omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet,
Schenkt Gij mij leven;
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
Uw rechterhand
Zal redding geven.
De HEER is zo getrouw, als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volen - den,
Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.*

Gaat thans heen in vrede:

O Vader, dat Uw liefde ons blijf'

O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,

O Geest, zend Uwe troost ons neer,

Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

DE KERK IN DE MIST

Voorzang: Psalm 96 vers 5 en 6

Lezen: Lukas 21 : 20-33

20 Maar wanneer gij zien zult dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt, zo weet alsdan dat haar verwoesting nabijgekomen is.

21 Alsdan die in Judéa zijn, dat zij vlieden naar de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daar uittrekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.

22 Want deze zijn dagen der wrake, opdat alles vervuld worde dat geschreven is.

23 Doch wee den bevruchten en den zogenden vrouwen in die dagen; want er zal grote nood zijn in het land, en toorn over dit volk.

24 En zij zullen vallen door de scherpste des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.

25 En er zullen tekenen zijn in de zon en maan en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven,

26 En den mensen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen die het aardrijk zullen overkomen; want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.

27 En alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien komen in een wolk met grote kracht en heerlijkheid.

28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.

29 En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Ziet den vijgenboom en al de bomen.

30 Wanneer zij nu uitspruiten en gij dat ziet, zo weet gij uit uzelfen dat de zomer nu nabij is.

31 Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet dat het Koninkrijk Gods nabij is.

32 Voorwaar Ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.

33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.

Votum:

Onze hulp en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren, Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen. Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader, en van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest.
Amen.

Proberen we nu te zingen uit de 121e Psalm het 2e vers:

*Hij is, al treft u 't felst verdriet,
Uw wachter, die uw voet
Voor wankelen behoedt;
Hij, Isrels Wachter, sluimert niet;
Geen kwaad zal u genaken;
De HEER zal u bewaken.*

Er is in deze wereld en eigenlijk in dit leven maar één nood.

En dat is de nood om God en de nood naar God.

Dat is het wezen van het "kind van God" zijn.

Dat is een door God Zelf gewerkte nood uit de bewogenheid van Zijn eeuwig Wezen.

En wanneer gij onder die nood van God besloten ligt, zal het in uw ziel werkelijkheid worden:

De afgrond roept tot de afgrond bij het gedruis Zijner waterbeken.

Dan zal het een waarheid in uw ziel worden, dat ge als een stomme voor God gaat luisteren naar het zwijgen Gods.

Wanneer ge gaat luisteren naar het zwijgen Gods, dan is er bij u niets meer overeind, want de ware gelovige houdt God niet verplicht om Zijn belofte te vervullen. De ware gelovige houdt God niet verplicht, maar krijgt het te billijken en te rechtvaardigen, wanneer God nooit meer naar hem omziet, wanneer God hem voorbijgaat. Die krijgt God ruimte te laten.

Die laat, met eerbied gesproken, God passeren en God voorbijgaan en toch schreeuwt het en blijft het schreeuwen in het hart van een zodanige. Want ze kunnen aan Gods eis niet beantwoorden en zij kunnen Gods genade niet aanpakken.

De wonderlijke leidingen en de Godsontmoetingen die er kunnen zijn in uw en in mijn leven, de uit reddingen en de vertroosting, de bemoedigingen, de woorden Gods u toegevoegd in stikdonkere nachten, het zijn allemaal bewijzen van Gods neerbuigende goedheid, dat Hij weet, waar gij woont en dat Hij u ook nog wil kennen in uw weg en in uw weduwschap, en in uw ellende en in uw krankheid en in uw onredelijkheid. Dat zijn kostelijke dingen, en toch, gij kunt het niet geloven. Ja, gij kunt het wel geloven dat het waar is, maar dan wilt ge u er buiten zetten en dan zegt ge: Het is toch niet genoeg voor de eeuwigheid.

Nu, er buiten zetten kunt ge uzelf niet, want ge zoudt u er uit willen zetten en zeggen: Het is met mij niets. En dan zoudt ge God Zijn goedertierenheden in het aangezicht slingeren. Ge kunt uzelf er niet uitzetten aan de éne kant, want ge wordt aan de andere kant verteerd door de zonde.

En op een zodanig volk, dat daar woont in het land van de schaduwen des doods, daar heeft Hij Zijn oog in liefde op gevestigd en tot dezulken komt Hij af te dalen in Zijn Zoon. Want, dat is het wonderlijke, dat God in onze dood en in ons verderf Zijn Zoon komt neer te laten, enkel en alleen, om te bewijzen, dat de dood en het verderf God niet kunnen houden, maar dat Hij door het geven van Zijn Zoon, de hel en de rampzaligheid en de dood komt te overwinnen, opdat degenen, die in Christus Jezus zijn, het zouden leren om te luisteren naar het zwijgen van God.

Dat is nu echt het verborgen leven om te zwijgen voor God, en te luisteren naar een zwijgend God.

En dat is nu een Zich verbergend God achteraan te kleven. Zie, dan leven wij uit de bewogenheid Gods.

Dan is het, dat uit dat geschonken leven in ons hart, dat dat geschonken leven weer terugkeert tot Hem, Die het haar toefluisterde: "En zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid". Dan geeft God u over in uw verlorenheid en dan troost Hij u wonderlijk: "En gij zult niet verloren gaan in der eeuwigheid". Maar wanneer wij dan niet zullen vergaan als zijnde het werk Gods, dan zal alles buiten ons wel vergaan.

En wij zullen juichen en wij zullen vrolijk zijn onder de gerichten en onder de oordelen.

Vergeet nooit, wanneer gij God ontmoet, dan ontmoet gij het oordeel.

Wij mensen zijn bezeten van het vergeten van Gods Woord en van Gods getuigenis. Daar zijn wij nu geheel van bezeten. Maar wanneer God komt, dan drijft Hij die bezetenheid uit. Het woord van onze tekst is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte. Het is bij Lukas. Welnu, Lukas de medicijnmeester kan het ons wel niet geven, maar hij is hier de mond des Heeren.

Lukas 21 vers 28, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is"

de kerk in de mist

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

De tekenen der tijden vervuld.

De sirenes der wereld loeien.

De toekomst des Heeren onthuld.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 68e Psalm en daarvan het 11e en 12e vers:

*Gewis, hoe hoog de nood mag gaan,
God zal Zijns vijands kop verslaan;
Dien haar'gen schedel vellen;
Die trots, wat heilig is, onteert,
En, daar hij schuld met schuld vermeert,
Zich tegen Hem durft stellen.
De HEER heeft Zelf ons toegezeid:
"k Zal u, door macht en wijs beleid,
Uit Bazan weer doen komen;
U zullen, als op Mozes' beë,
Wanneer uw pad loopt door de zee,
Geen golven overstromen.*

*Dan moogt g' in zegepraal uw voet,
Ja, uwer honden tong, in 't bloed
Van elken vijand steken."
O grote God, geduchte HEER!
Uw gangen, zo vol roem en eer,
Zijn aan Uw volk gebleken;
De gangen van mijn God en Vorst,
Wien, schoon Hij 's werelds rijkskroon torst,
Deez' woningen behaagden.
De zangrei trad den speelrei voor,
In 't midden ging het vrolijk koor
Der trommelende maagden.*

Wanneer Jezus spreekt over de wereldvoleinding en over de tekenen en wonderen die daarmee vergezeld gaan, of die Zijn komst zullen voorafgaan, dan is dat geen nieuwe openbaring. Want daarvan hebben reeds de profeten van den ouden dag getuigd. Dan horen wij een Jesaja en een Amos en een Joël. Ook zij spreken, niet alleen profeterende van de komst van de Messias en van Hem, Die beloofd was te komen in het vlees, maar zij hebben ook gesproken van de toekomende dag. En het is als het ware met adembenemende klaarheid dat ons de woorden en voorstellingen van de profeten van het Oude Testament de dag des Heeren aankondigen als de dag der grote verwoesting, door Zijn almachtige krachten, wanneer zij daar het oordeel hebben aan te zeggen en de nood der laatste tijden voorspellen. Maar dan is het toch nog niet in die klaarheid, toch nog niet in die frisheid, want dan is het nog vaag en ruig, dan is het nog zo omhuld, wat die Godsmannen ons hebben bericht.

Maar wanneer het vlees geworden Woord daar is, en wanneer Christus spreekt dan zijn de nevelen opgeklaard en dan staat Hij daar op de glooiing van de Olijfberg en Zijn discipelen zijn om Hem heen gehurkt, en dan zegt Hij: "Ziet gij deze stad en ziet gij al haar heerlijkheid, die tempel en haar gebouwen?" Wanneer zij dan toestemmend knikken, dan zegt de mond der Waarheid:

"Al die dingen zullen vergaan en er zal geen steen op de andere gelaten worden".

Ja, dat zijn wel verbijsterende en verbazende dingen.

De discipelen hebben hun Heer en hun Meester aangestaard en ze zijn verslagen geworden.

Hoe kan dat nu en hoe zal dat nu? En wanneer? Neen, we willen de historische lijn niet verbreken, maar we willen alleen luisteren en wij willen ons in dit morgenuur niet verdiepen en niet verliezen in de toekomst van de Zoon des mensen. Want wat weten wij daarvan?

Maar wij willen spreken over vandaag en over morgen. Wij willen spreken over de dingen, waarin wij nu zijn, opdat wij het van 's Heeren wege mogen weten wat of het belangrijkste is in uw leven.

Dat is niet uw geboortedag.

Dat is niet uw trouwdag.

En dat is ook niet uw sterfdag.

Ja, dat zijn wel mijlpalen en dat zijn wel belangrijke dagen, maar het is lang het belangrijkste niet. Maar dit is de dag, de roem der dagen, die Israëls God geheiligd heeft, wanneer gij de stem Uws Gods mag horen. Dat is de "dag des levens" in uw leven, wanneer gij Zijn stem horen mag, dan komt dat Woord tot u en dan komt dat Woord in u, en dan gaat dat Woord doen wat of het zegt. Dan zal Juda als een akker geploegd worden en dan keert Hij de gestaltenis om.

Dan, maar ook dan alleen, zal het zijn: De stem des Heeren is met kracht. De stem des Heeren is op de grote wateren.

Dan wordt ge en dan zijt ge op uw eigen bestaan teruggeworpen.

Dan woont ge op uw eigen eiland, dan woont ge in uw eigen bedoening.

En dat eiland, dat ligt daar gelijk gij daar woont in het midden der volkerenzee. En wanneer gij het loeien der orkanen hoort uit de vier windstreken des hemels en gij hoort het gekraak van de cederen van de Libanon, zie, wanneer u dan horen en zien vergaat en wanneer gij daar het onderwerp van zijt geworden, dan hoort ge de stem des Heeren op de grote wateren, ook op uw eigen eiland, uw eigen eiland, dat gij leerde noemen: rampzaligheid.

En wanneer dan die dingen betekenis voor u krijgen, dan vergaat u hemel en aarde.

Wij hebben het wel over de laatste dingen. Echter, wanneer wij het hebben over de laatste dingen, dan moeten de eerste dingen zekerheid bij ons hebben, want de laatste dingen die zullen de eerste dingen beproeven!

Zo zijn we dan in de smeltkroes en zo zijn we dan in de loutering. Want Christus Jezus heeft door lijden gehoorzaamheid geleerd, niet omdat Hij niet gehoorzaam was, daarom hoefde Hij het niet te leren, want Hij was van eeuwigheid de Gehoorzame en Hij was het en Hij sprak het uit, dat dat Zijn eten en Zijn drinken was om de wil Zijns Vaders te doen. En heeft Hij het niet aan uw ziel verklaard: "Zie Ik kom".

Was Hij niet de Gehoorzame in uw hart, omdat Hij Gods heilige wet in Zijn ingewanden droeg?

Was Hij niet Gods Dierbare?

Was Hij niet de Enige, Die voor God bestaan kon? Die voor ons naar de hel is gegaan, Die voor ons naar de verdoemenis is gegaan, Die voor ons in dood en verderf is afgedaald, opdat Hij zou bewijzen, dat Hij God was. Ook de God van de dood, ook de God van de ellende. Ook de God van de hel. Ook de God van het verderf. Dat Hij ook de God was, waarvan de profeten hebben gesproken en Hij zou dat alzo bewijzen.

Want wanneer de Heere Jezus tot u komt en zegt: "Ik ben de Weg en Ik ben de Waarheid en het Leven", dan zegt Hij dat, omdat Hij dat niet alleen bewijzen zou, maar opdat gij het beleven zou. Ziet ge!

Want uw beleving dat is de bevestiging.

En uw beleving, dat is niet een kwestie van gevoeligheid, en een kwestie van het vrome vlees, en dat is niet een kwestie van overtuiging, en dat is niet een kwestie van doen en laten. Want dat is nog maar een arm portie, als ge uw hele leven bezig geweest bent in de weg van overtuiging en in de weg van doen en laten. Dan hebt ge toch maar een mager bestaan. Want dan zijt ge net als die magere koeien van Farao, die hebben die zeven vette koeien opgegeten en ze zijn al net zo mager gebleven. Want met het gelezen Woord en met het geleerde Woord van God, en met het gepredikte Woord van God, en met het uitgebrachte Woord van God daardoor wordt ge niet zalig. Maar het vlees geworden Woord, dat maakt zalig.

En juist omdat het vlees geworden Woord het alléén is, namelijk dat de Zoon Gods de Zoon des mensen is geworden. Zal dat betekenis in uw leven krijgen, of gaat dat aan uw oor en aan uw aandacht voorbij?

Vertoeft gij in de fluistergang der tijden, dan zijt ge niet anders dan een nieuwsgierige.

Maar wanneer ge door genade belangstelling krijgt in de dingen die buiten uw wezen liggen, dan is dat alleen het werk van de Heilige Geest. Dan is dat alleen de bediening en de bedauwing die van Boven is.

En wanneer ge daar wat van proeven en smaken mag, dan zijt ge door Die Geest aangeraakt, dan zijt ge door Die Geest bedauwd, dan heeft Die Geest intrek bij u genomen om te blijven. "Ja", zegt ge "maar dat weet ik niet". Neen, denkt ge dan inderdaad, dat de wedergeborene en de ware gelovige een etiket op hun borst dragen, dat ze een wedergeborene zijn?

Het koninkrijk Gods is binnen in u.

Maar daarom is het wel te zien en wel te weten of een mens wederomgeboren is.

Wederomgeboren, dat is van Boven af gegrepen.

En als ge van Boven af gegrepen wordt, dan krijgt ge de littekenen van Jezus Christus in uw lichaam.

Wanneer ge van boven af gegrepen wordt, dan kunt ge niet meer onder God vandaan, maar dan krijgt ge te bukken en te buigen onder uw eigen vloekwaardigheid en onder uw eigen helwaardigheid.

Dan krijgt ge met het oordeel Gods te doen. En dan is dit het wonderlijke en dat is de vrucht der wedergeboorte: dat gij u laat oordelen, en dat gij u laat veroordelen. Dan krijgt ge daar in die weg de raad Gods liever dan uw eigen zaligheid.

"Neen, dat is niet aan de buitenkant te zien", zegt ge.

Zo, wanneer ze het aan de buitenkant niet kunnen zien, dan is het geen waarachtig werk uit God vandaan.

Dit is géén godzaligheid wanneer gij zegt en zingt: "Ik zet mijn treden in Uw spoor, opdat mijn voet niet uit zou glijden". Neen, het gaat hier over: of ge van Boven af geboren zijt. Want hoe zouden de laatste dingen, hoe zou de eeuwigheid, hoe zou de Zoon Gods, hoe zou God de Vader, hoe zou de milde bediening van de Heilige Geest voor u enige beduidenis hebben dan alleen, wanneer ge door Gods Geest bearbeid en geleerd en geleid wordt.

Neen, die mens die is niet anders dan een ander mens.

Maar die mens, die ziet in het gewone leven GOD!

Onze christenheid van vandaag is zo ongewoon, dat als ze iemand ontmoeten die gewoon is, dan zeggen ze: "Wat is dat voor een vreemde".

En juist dat is het.

Dan wordt ge ook een vreemde. Dan wordt ge een vreemde in uw eigen huis, en dan wordt ge een vreemde aan uw eigen tafel, dan wordt ge een vreemde in uw familie, dan wordt ge er eigenlijk één te veel en dan zijt ge niet meer in tel.

Dat is het, wanneer ge door God zijt wedergeboren.

Want door God bemint is door de wereld en de valse godsdienst gehaat.

En wanneer ge dat nu niet wilt en wanneer ge dit nu niet leert, nu, dan krijgt ge ook uw zin.

Maar wanneer ge er door Almachtige genade in betrokken wordt, dan is het: "Hooft aandachtiglijk naar Mij en eet het goede en laat uw ziel zich in vettigheid verlustigen".

Weet ge wat het goede eten is in de gunste Gods?

Wanneer ge tranenbrood krijgt!

Wanneer ge moet drinken uit een drieling.

Wanneer de lijdensbeker aan uw lippen wordt gezet.

Dan krijgt ge hier een afgaand leven in de valleien. Want dan leidt God u en mij van diepte tot diepte en van verlorenheid tot verlorenheid en van graf tot graf.

Dan gaat er van uw leven een sprake uit.

En wat is dan de sprake?

Dat gij het ervaart: In de grootste smarten, wanneer ge niet in God kunt geloven en wanneer ge geslingerd wordt en wanneer ge op de mond geslagen wordt, en wanneer ge door uw eigen zonden gegeseld wordt en wanneer uw boezemzonden zo zwaar en zo slecht gaat liggen, dat ge uzelf veroordeelt en verfoeit. Dan krijgt ge dat: Ik heb vanmorgen vergeten mijn brood te eten. Ja, dan laat ge uw boterham wel eens een keer staan.

Dan is er een neervallen voor God in het verborgene.

Want dit is het, dat, wanneer ge van God gezocht en wanneer ge van God beproefd wordt, dan krijgt ge bij iedere verdrukking uit God vandaan een vrije toegang aan de troon der Genade.

Zo donker kan het niet zijn en zo zwaar kan het niet zijn, en zo mistig kan het niet zijn en zo daveren kan het niet van de oordelen en van de gerichten Gods rondom u en aan uw tafel, maar wanneer het echter een beproeving en een verdrukking uit God vandaan is, brengt dat altijd een toegang aan de troon der Genade mee.

"Ja - zegt ge - maar dat durf ik mij niet toe te eigenen".

Neen, geliefden, dat kunt gij u niet toeëigenen, maar dan eigent en doet de genade dat.

Wij kunnen God niet begrijpen.

Maar God grijpt ons.

Hij is de Onbewijsbare, Hij is de Onbegrijpelijke, de Verborgene. Maar juist dat is Zijn Wezen, dat wij Hem niet begrijpen en dat wij Hem niet verstaan. Dat Hij voor ons de Onverklaarbare is.

Maar, als uw beproeving uit God is, en wanneer de oordelen en gerichten over uw huis en over uw hart heengaan, dan brengt dat voor Gods wedergeborenen, voor Gods keurlingen een vrije toegang aan de troon der genade.

Nou, dat is wel heel erg bout gesproken: een vrije toegang aan de troon der genade. Dan zal ik het een beetje voorzigtiger uitdrukken: ge krijgt altijd zoveel licht, dat gekunt zien dat het donker is!!

Nou, lager kan ik het dan toch ook al niet zeggen, dat God u nog zo begenadigt en nog zoveel licht geeft, dat ge zien kunt, dat het donker is.

Zo alleen kan de belofte waarheid worden: "En Hij voert ze uit de donkerheid en uit de duisternis tot het eeuwige Licht". En wanneer dan gij op uw eigen eiland, dat gij rampzaligheid leerde noemen, wanneer wij dan zitten in deze bewogen tijd, wanneer er niet alleen een wereldbrand is, vandaag, wanneer we niet alleen leven onder de wereld catastrofe, maar wanneer we de wereldravage tegemoet gaan.

Wanneer het dan zo donker is en wanneer het dan zo mistig is, dat we geen doorzicht en dat we geen inzicht en dat we geen uitzicht meer hebben, wanneer ons dan innerlijk en uiterlijk alles benauwt, ach laat ik u de tekenen der tijden niet in den brede behoeven te schetsen, maar dat is één van de belangrijkste tekenen der tijden, die op het spaarzaamlijkst wordt opgemerkt, dit:

Dat er schier geen waarachtig geloof meer is op aarde. Het ware geloof in eigen rampzaligheid, in eigen verdoemenis, is het ware geloof van Gods uitverkorenen in de God des eeds en des verbonds.

Jezus vraagt het Zelf: Wanneer de Zoon des Mensen zal wederkomen op aarde zal Hij dan nog geloof vinden? We zakken weg in verval, in Godverzaking en in Godslastering.

Met al zijn godsdienstigheid heeft de mens toch met God gebroken.

Want het ware christelijke geloof dat is niet een godsdienst. Het ware christelijke geloof is niet een vorm, een belijdenis. In welke richting ge ook kijken wilt. Maar het ware Christelijke Geloof is dit: Wat geen oor gehoord heeft, en wat geen oog gezien heeft en wat in geen 's mensen hart is opgekomen, dat is het.

Dat God genade in Zijn boezem had.

Dat God de duivel en de satan, ja de zonde een eeuwigheid is voor geweest.

Dat is niet in uw hart opgekomen.

Wat er in uw hart is opgekomen, wel, dat er een God was, ja, die God, Die hebt ge wel beleden van uw prilste jeugd, maar wanneer God echt zaligmakend komt in uw leven, dan krijgt ge deze twee dingen te zien: Dat God er is, en dan krijgt ge ook te zien dat gij een ziel hebt te verliezen voor de eeuwigheid.

En dan krijgt ge een leven tussen uw eigen verlorenheid en dagelijkse zonden en de overwinning van Christus in. Met die dingen krijgt dan de ziel een zodanig leven, dat ze het wel degelijk aan u kunnen zien en wel degelijk aan u kunnen horen, en wel degelijk aan u kunnen merken, dat de toekomst des Heeren genaakt.

Ja, het kan soms zo zijn in het bevindelijke leven, dat de Heere zoveel ruimte komt te maken voor Zichzelf, in de weg van afbraak en in de weg van neerwerping en in de weg van beproeving en afsnijding.

Want ook gij zult leren, dat alleen in de weg van het lijden gehoorzaamheid geleerd wordt.

Wanneer God u komt neer te werpen, zie dan gaat gij naar een plaats waar gij uit u zelf nooit zou komen, maar wanneer ge dan neergedrukt en ingedrukt wordt in uw schade en in uw schande, en in uw schaamte, wanneer ge daar "Amen" op gaat zeggen, dat dat alles het eigen gekozen pad is, dan gevoelt ge, dat Zijn toekomst genaakt. Dan begint ge te verstaan, dat ge een luisterende ziel krijgt, dat ge een verlangend uitzicht krijgt. Dan gaat ge luisteren naar het zwijgen Gods.

Ach, wat een smart, wanneer ge de stilte niet meer kunt verdragen en wanneer ge u gaat uitzuchten voor Gods aangezicht: "Hoelang zal ik nog klagen, hoe lang Uw gramschap dragen, o, God, mijn Toeverlaat?"

Niet omdat ge recht op een antwoord hebt. Ganselijk niet. Want gij hebt God gelijk gegeven, gij zijt Hem toegevallen in Zijn recht en gij houdt Hem helemaal niet verplicht, dat Hij Zijn beloften zou vervullen aan u, ganselijk niet.

Maar waarom hebt ge het dan zo slecht? Wat maakt dan uw ellende uit?

Dit maakt uw "ellende" uit, dat ge God op de bodem van uw hart kan laten zien: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb".

Want juist omdat ge God liefhebt, daarom hebt ge het zo slecht. Juist omdat ge God liefhebt, dat maakt uw ellende uit. Want wanneer de liefde Gods niet in uw hart was uitgestort, dan had gij niet uw tranen onder het klagen tot uw spijsdag en nacht.

Juist omdat Hij Zich van boven af met u bemoeid heeft, daarom wordt ge beneden een kruiper in de landpalen, waarin ge nooit bevindelijk geweest zijt en waarin ge uzelf toch gebracht hebt door uw eigen bestaan, en door uw eigen persoonlijke zonden, al zult ge de val in Adam leren omhelzen en al zult ge hete tranen schreien over de erfschuld en over de erfsmet, echter zult ge bittere tranen schreien over eigen verzet en over eigen bondsbreuk.

Dat gaat dieper uit.

Want dan krijgen we Adam en Eva niet alleen als onze voorouders, maar dan krijgen we ze als huisgenoten Gods.

Dat is wonderlijk als ge Adam en Eva krijgt als huisgenoten Gods. Dan worden ze uw vertrouwd en dan gaat ge met hen handelen. Dan worden de eerste dingen beproefd. Ja, dan wordt de schepping beproefd, zegt ge, en de val beproefd en de voorzienigheid. Ach, laten we over al die dingen toch niet praten. Wanneer de Werkelijkheid der Werkelijkheden over ons komt, dat is God Drieëinig, de Vader Die verkiest, de Zoon Die verlost en de Heilige Geest Die het bewerkt, dat is de Werkelijkheid der Werkelijkheden, wanneer Die over ons komt, zie dan leven we niet meer onszelf en dan sterven we niet meer onszelf, ja dat zal toch een mens wel niet.

Maar dan wordt het gevoelig bevindelijk en dan wordt het zoet en zalig, ja dan is het alsof God van de hemel Zijn handen naar ons uitstrekt en wij daar staan als verloren mensen in onszelf, want wie durft zijn ogen op te heffen, wanneer we met de tollenaar van verre moeten staan en wanneer we met de melaatsen buiten moeten wonen in de kloven der steenrotsen, en zo wanneer er een mens voorbijgaat, we moeten uitroepen met een bewimpelde lip: onrein, onrein!

Wanneer dan alzo onze wereld en onze hemel vergaat, dan wanneer zo het gedruis der wateren vloeit, dan komt God tot Zijn gevallen mens.

En dan, wanneer God tot de mens komt, neen, wanneer God in de mens komt, dan zingt daar één en dat zijt ge zelf niet, maar dan wordt ge meegenomen op de vleugelslag van de Heilige Geest, Die niet gekomen is om te getuigen van Zichzelf, maar die Geest zou de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en van oordeel. En Die komt ook in uw innerlijk te getuigen, dat het met u uit is en dat het nooit iets met u worden zal, en dan zingt die Geest:

*God, die helpt in nood,
Is in Sion groot;
Aller volken macht
Niets bij Hem geacht;
Buigt u dan in 't stof,
En verheft met lof
't Heilig Opperwezen;
Wilt het eeuwig vrezen.*

*Gij, met hen begaan,
Hebt hun wens voldaan;
HEER, die naar Uw woord,
Hun gebed verhoort,
Gij, Gij waart hun lot,
Hun vergevend God;
Schoon z' ook om hun zonden,
Straffen ondervonden.*

Komt laat het ons zingen. Het is uit de 99ste Psalm het 2e en het 7e vers.

Zie, wanneer u dan al deze dingen zullen geschieden en dan leg ik de vinger niet op de buitenkant, op het geweldige van het wereldgebeuren van vandaag, want dan horen wij ook wel sirenes loeien, dan horen we de sirene van Washington, dan horen we de sirene van Moskou en van Londen en van Caïro en van Parijs. Dan horen we het loeien van de sirenes uit Indonesië en uit het Midden-Oosten. Dat zijn de sirenes, die allen met hun eigen verlossingssysteem en met hun eigen reddingsstelsel ons tegen komen, maar die roepen in hun hoogmoed en in hun waan-wetenheid en in hun vijandschap tegen de levende God. Maar we horen toch in dat alles de angst der volkeren.

En wanneer ze u de krant voor de voeten smijten dan leest ge daarin de verwarring en de ellende en het wereldleed en achter die dingen een vreselijkheid, die ons bedreigt en niet te keren is.

Maar de sirene, die loeit en ge hebt het enigszins gevoeld in het zingen:

God, Die helpt in nood, is in Sion groot. Dat is niet van beneden.

Wanneer gij dan zo bevindelijk leert, wie en wat ge zijt en blijft in uzelf, wanneer ge bevindelijk leert, dat ge het één niet kunt aanpakken en het andere niet kunt loslaten, wanneer ge het bevindelijk leert, dat ge zo onaandoenlijk zijt voor de dingen der eeuwigheid, dat ge zo gebonden zijt beneden aan het stof.

Nu kunt ge die dingen belijden, maar wanneer ge van Bovenaf geboren zijt, wanneer ge in deze dingen betrokken zijt als Gods lieveling, als Gods keurling, want de kerk moet uit de grote verdrukking, en de kerk moet uit de wereld opgehaald worden. Daarom zegt Hij: "Zie, Ik kom op de wolken des hemels". En dit is dan uw smartelijke beleving, dat ge bij een leven naar boven krijgt te ervaren, dat ge niet los kunt komen van de dingen van beneden.

Dat is een smartelijke ervaring van al degenen die de Heere liefhebben, en die wedergeboren zijn tot een levende hoop, dat ze niet los zijn van beneden. Ik zou haast zeggen, niet los willen komen van de dingen van beneden. Is dat uw schuldige onmacht?

"Ja - zegt ge - zo is het ook, want we liggen er onder begraven". Maar dan is het toch zeker voor mij niet?

Wanneer ge niet aangegrepen wordt door de Heilige Geest en wanneer Die Geest u niet leidt en leert, en bestuurt in die wegen waarin gij gevangen zijt, hoe zult ge dan losmakende genade kunnen proeven en smaken?

Dat moet uitkomen.

Een steen, die lang door de zon beschenen is, geeft warmte af. Nu kunnen jullie zeggen, neen, maar dat kunnen jullie voelen en tasten. Als de hele middag de zon daarop geschenen heeft op die muur en op die steen, dan geeft die steen warmte af.

En wat denken jullie wel, wanneer het dan de bediening is van de Heilige Geest, dat ge dan maar als loden soldaatjes en als houten mannetjes daar blijft zitten en dat er niets van God in uw ziel is uitgegaan? Ja, geliefden, wanneer de Heilige Geest ons aanpakt, dan gaat er wel degelijk wat van God uit en al gevoelen wij dan, dat wij niet los kunnen komen van de dingen van beneden en dat wij gebonden zijn aan onze eigen verdorvenheid en aan onze geldzucht en aan onze vleselijkheid, dat we zo verdorven zijn, dan voelen wij heel goed, dat we losgemaakt moeten worden en dat hemel en aarde van ons kleine bestaan vergaan moet en dat het voor het aangezicht van God versmelten moet als was voor gloeiende kolen. Dan roepen wij Gods ontferming in, al liggen wij er stug en stijf tegenover. Maar wij krijgen God lief in die weg en wij krijgen God in te roepen.

Ja, dan geeft die steen warmte af, maar dan zal uw arme ziel ook steigeren naar God, en dan zal het verstaan worden: 's Heeren goedheid kent geen palen.

Die kent de palen van mijn zonden en die kent de palen van mijn vijandschap en Die kent de palen van mijn Godonterend bestaan.

Die komt Hij uit de weg te ruimen.

En wanneer ge dan in uw eigenhuis niet anders ziet dan ellende en ledigheid, en de jaren gaan daarhenen en het is niet anders dan tegenvallen, want het valt maar tegen, hè? Ja, dat valt ontzettend tegen.

En wanneer ge dan zegt: Moet het nu zo en zal het nu zo? Neen, een ziel die komt aan het eind.

En wanneer dan een ziel aan het eind komt, dan zijn daar de gangen van de Christus, Die gangen zo vol roem en eer, zijn aan Zijn volk gebleken. Wanneer ze daar aan het einde der aarde lagen, wanneer ze zich dood gezondigd hadden, wanneer er niet anders overblijft dan een hellevaart, wanneer er dan niets overblijft dan: O, Heere, ik ben Uw gramschap dubbel waardig.

Wanneer ge dan in uw huis zijt en in uw leven zijt en in die wereld zijt, en wanneer ge dan woont op uw eigen eiland, wat ge "rampzaligheid" leerde noemen, dan hoort ge het loeien van de sirenes der wereld en van de godsdienst en van de kerk.

Of is de kerk niet gelijk aan de wijze en aan de dwaze maagden, die met elkander in slaap gevallen zijn? Ik zal u dat niet verder illustreren. Maar ik doe nog een stap verder. Voelt ge dan niet uw eigen onaandoenlijkheid? Voelt ge dan niet uw eigen koudheid? Voelt ge dan niet uw eigen onverschilligheid en uw eigen onredelijkheid? En uw gebonden zijn aan de dingen van beneden? En dat ge telkens maar weer een toevlucht neemt, een toevlucht waarin? In de dingen die ge wel eens gehad hebt. Want als God u daar gered heeft en Hij heeft u daar uit die benauwdheid geholpen, vlucht dan niet meer in die dingen, want dat zijn allemaal dingen die ge koestert.

Dat moet allemaal vergaan.

Weet dan, dat de tempel en Jeruzalem verwoest zullen worden en dat er geen steen op de andere gelaten zal worden.

Ook geen enkel steentje van uw bevinding en van uw beleving zal blijven bestaan.

Gij klaagt over krankheid, en gij klaagt over zonde, en gij klaagt over narigheid, maar gij zijt zo krank niet, ge zijt zo ellendig niet, ge zijt niet zo beroerd als ge zegt. Het is een arme klacht!

Het is arm in uw mond.

Want wanneer ge werkelijk ziek was, wanneer ge werkelijk een verloren mens was, wanneer ge werkelijk gekomen was aan de einde der aarde, dan werd ge vannacht nog gered!

Dan liggen de waarborgen in God.

Is Christus niet de wereldgrond en is Christus niet de hemelluister!

Maar ge koestert uw ellende, en de eens geschonken genade koestert ge.

Ge wilt niet genezen worden, want ge hebt uw krankheid en uw narigheid veel liever.

Want als God u komt te genezen, dan moet ge gezond zijn in het midden van een krom en verdraaid geslacht. En dan moet ge getuigenis afleggen.

Dan is het uit met al die heiligheden en met die heilige huisjes, en met al die dingen waar ge nou ja, u mede op de been houdt. Gelukkig wanneer ge dat bevindelijk gaat leren.

Dat is genade.

Dat is de vrucht van het kruis van Christus.

Dan gaat gij Zijn stem horen.

Dan zijn alle dagen voor u hetzelfde.

Maar alleen, wanneer ge weer eens horen mag, wanneer het weer eens gaat in uw ziel, hetgeen de Heere Jezus Zelf zegt: Wanneer gij al deze dingen zult zien geschieden. Ja hè, zult zien geschieden.

Weet ge, wat dan een mens uitroept met genade, en voor zijn eigen besef zonder genade? Want als ge met gebedsleven uw knieën buigt aan de troon der genade, dat is precies een te veel. Gij moet met gebedsleven niet komen aan de troon der genade. Een mens die genade bezit, die gaat aan de troon der genade vragen om genade, dat is een bedelaar van professie. Dat is precies te veel.

Wanneer ge gaat leren wat Jezus zegt: wanneer uw hart vreesachtig wordt, wanneer uw hart u begeeft, wanneer er niets overeind blijft, wanneer die dingen beginnen te geschieden, zie, dan gaat ge roepen en vragen, want uw hart vergaat van honger en uw ziel vergaat van dorst, en het is zo leeg aan uw tafel, en het is zo nameloos arm in uw huis; er is geen ander geluid dan het geluid van eten en drinken en van kleren en van de wereld, en wat moeten we zus en wat moeten we zo. Geen ander geluid dan de klacht over uw lichaam, de klacht, ja, wat klaagt een levend mens?

Maar een levend mens klaagt over zijn zonden.

Zie, weet ge wat ge dan vraagt, mijn metgezel en metgezellin op weg naar het Jeruzalem dat boven is?

En wanneer we dan het loeien horen van de sirene van het Jeruzalem daar boven, dan vindt dat weerklink in ons hart. En dan komt ge te vragen, wat? Is de Heere wel in het midden van ons?

Of niet?

Ziet, geliefden zo staan we hier vanmorgen op de kansel met de vraag der verlegenheid:

Is de Heere wel in het midden van ons? Of niet?

Wanneer dan uw hart hongert, wanneer dan uw ziel schreeuwt, wanneer dan de jaren daar voorbijgaan in ledigheid en in verlorenheid, en wanneer ge grijpt naar idealen en wanneer ge grijpt naar dingen die ge niet missen kunt, want het vlees kan het vlees niet missen.

En wanneer ge dan schreeuwt en schreeuwt om liefde vanwege het gebrek waar God u mee op de wereld heeft gezet, dat met een gebrek aan liefde, dat is met een gebrek aan God, aan God Die Zich laat missen.

En wanneer dan die wereld u vergaat, ganselijk vergaat, wanneer er dan niets anders overblijft dan de rokende puinhopen van de stad die ge optrok, idealiter of realiter van de tempel, van uw godsdienst en er blijft niets over, niets anders over dan tegenvallen, dan teleurstelling, dan verscheuring, dan verwoesting, dat het zo leeg is, al die uren, al die dagen, al die maanden en die jaren, zo ontzettend leeg.

Ziet, dan is God in het midden, dan is Hij daar als een plaats makend God, namelijk voor Zichzelf.

Wanneer Hij toch alles is, dan moet er toch niets meer zijn. Wanneer Zijn naam en liefde de ganse aarde zal vervullen, ook de aarde van uw huis en van uw hart, dan is er toch niets meer overeind, dan mag er toch niets meer overeind zijn?

Welnu dan, is de Heere dan in het midden van ons of niet?

Zo gaat daar dan maar mede naar huis, namelijk met die waarheid en met die vraag.

Dan kunt ge alleen maar schreeuwen, en dan kunt ge alleen maar zeggen: Neen, niet zo, want dan wordt het maar weer een letter godzaligheid, en dan wordt het weer een lettergodsdienst.

Enkel wanneer dat smartelijke ervaring wordt dan is dat een genaderijke bedeling. Een smartelijke ervaring, een genaderijke bedeling, neen, dat is geen dualisme, maar dat is:

Maar de Heere zal uitkomst geven, Hij Die 's daags Zijn gunst gebiedt.

Maar het dan ook Hem laten zijn en het ook Hem laten doen, en het ook Hem laten uitwerken.

Dit is, nauwkeurig op Zijn werken en derzelve uitkomst merken.

Opdat wij God gelegenheid zouden geven het kabinet van Zijn eeuwig welbehagen te ontsluiten, opdat Hij het ons zou laten zien, dat van de eerste zucht van onze overtuiging tot de laatste traan en snik van onze droefheid naar God, in dat kabinet lagen. Daar was van u geen traan en geen roepen en geen zuchten en geen gebed bij!

Dat lag allemaal in Zijn Zoon. De steeds Komende!

Zie, wanneer u dan zo de aarde vergaat en wanneer gij het dan zo alles leert, dan zult gij zien de Zoon des Mensen. Heft dan uw hoofden opwaarts en ge zult zien dat uw verlossing nabij is.

Dat is vrucht van de wedergeboorte. Zien, is vrucht van de wedergeboorte.

Dan wordt uw hart geopend en dan krijgt ge met Lydia acht te geven op het Woord dat tot u gesproken wordt. Kijk, dan is het voor uw eigen besef dat het Woord u veroordeelt en dat ge uw ogen neerslaat en dat er niet anders is dan schaamte en dat er niet anders is dan..., ja, gij kunt het niet zeggen, maar gij zoudt uzelf verfoeien, want: Met het gehoor heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog en verfoei ik mij in stof en as.

Zien, dat is de vrucht der wedergeboorte.

Dan worden de blinde zielsogen geopend.

Dan gaan we wat zien van Zijn koninkrijk.

Dan gaan we wat zien van Zijn profetisch ambt en van Zijn priesterlijk ambt en van Zijn koninklijk ambt en van het Maranatha. En dan gaan we Hem inroepen, hoort gij het?

Dan zegt ge:

De Profeet, Die mij het Woord verklaart.

De Priester, Die mij de verzoening verklaart.

En de Koning, Die mij Zijn heerschappij verklaart.

Maar, o, God, ik zal niet zeggen, dat dat niet genoeg is, en toch....

Waar blijft ge dan?

Ge blijft met uzelf over. Gij blijft met uzelf over in uw onaandoenlijkheid en in uw verkeerdheid en in uw stugheid, en in uw verzet tegen de wegen des Heeren, omdat gij niet wilt en omdat gij ook niet kunt willen wat Hij wil. En wanneer er dan toch een liefdesbetrekking op die God is gevallen, waarvan gij eigenlijk gezegd niets anders weet dan: Goedertieren is de Heere, Zijn goedheid eindigt nimmermeer en Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht, tot in het laatste nageslacht.

Is dat dan niet genoeg?

Ach, ik weet niet wat genoeg is, en toch... die leegte blijft nog. Ik weet alleen maar te spreken van mijn verzet tegen de wegen en tegen de wil des Heeren, want het is nooit eens goed. En daarom en daarvoor heb ik Hem nodig om mij te verslaan. Is dat ook een ambt?

Ja, dat is ook een ambt.

Wij geven de Christus geen ambten, maar de Christus verklaart Zich in Zijn ambten.

Want de wereld van binnen bij mij moet vergaan.

De aarde van mijn beleving en van mijn stoffelijkheid in dit vlees, en de hemel van mijn geestelijk leven - heb ik geestelijk leven? - en de hemel van wat ik heb ondervonden, ja, dat is dan tenslotte maar een hemel zonder Christus. Die moeten vergaan! Daarom heb ik Hem nodig. Niet allereerst dat ik zalig zal worden, maar ik heb Hem nodig opdat Hij mij zal overwinnen.

Ik heb Hem nodig dat Hij mij zal verslaan.

Ik heb Hem nodig, dat Hij mij zal neerwerpen.

Ik heb Hem nodig, dat ik het mag leren met de kerk: En er zal een zwaard door uw ziel gaan; door uw zieleleven, opdat ik van mijn zieleleven word afgesneden als grond.

Mijn zieleleven is geen grond.

Dan zult gij Hem zien, uw Borg, uw Middelaar, uw Profeet, uw Priester en uw Koning.

Dan, wanneer gij Hem hebt ingeroepen als Held.

Gord Uw zwaard aan Uw heup, o, Held, en rijd voorspoedig op het Woord der Waarheid in mijn hart.

Kijk, dan krijgt ge Hem als Held nodig, opdat ge zelf verslagen zou worden, opdat ge zelf ten ondergebracht zou worden, opdat ge krachteloos gemaakt zou worden, omdat Hij u zou overwinnen en omdat Hij het eens in uw huis op zijn plaats zou zetten en omdat Hij het eens zou verslaan wat gij niet aandurft. Want gij durft uw eigen zonden niet aan. Ge kunt uw eigen zonden niet aan. Ge kunt uw eigen vleselijkheid niet aan.

Ge kunt uw eigen hartstochten niet aan. Ge kunt uw eigen verlangens niet aan.

Daarom, wanneer gij al deze dingen zult zien geschieden, wanneer uw eigen verderf oprijst uit uw verdorvenheid en wanneer uw vlees begint te steigeren in zijn begeerlijkheid, en wanneer ge begint te hunkeren naar bevrediging van het vlees, en wanneer ge begint te hunkeren naar de bevrediging van uw ongedode hoogmoed, wanneer ge niet anders waarneemt dan: mensenkind, ja, dan heb ik Hem daarvoor en daarin nodig. Ach Heere, wat zal het toch echt zijn, wanneer die dingen beginnen te geschieden. Dan krijgt hij zich er schoon voor over, volk.

Dat is de enige weg om bij God te komen.

De enige weg: ondergang. Wij moeten uit de weg geruimd worden.

Ondergang is opgang.

Versterving en doding dat is met Christus opgewekt zijn, tot het eeuwige leven.

Gaat het dan verkeerd in uw en in mijn leven? Wanneer Sion als een akker geploegd wordt en wanneer God het aangezicht van uw en van mijn aardrijk komt om te keren, gaat het dan verkeerd?

En wanneer God u in een loerende beer is veranderd, schijnbaar voor u?

Neen. Ik zie mijn moeder nog daar liggen. Zij verloor haar vierde zoon in twee jaar tijd. De jongste was zeventien en de oudste was zesentwintig. En toen ik bij moeder kwam, toen lag ze daar radeloos, toen zei ze: Kind, praat maar niet meer tegen me, want God is in een loerende beer veranderd en Hij berooft mij van kinderen. En daar heeft moeder zesendertig uur in geleefd. En toen haar wereld was vergaan, toen heeft God Zijn hart geopend en toen kwam Hij zo laag. Want in het komen, Hij moet maar komen op de wolken des hemels, Hij moet maar afdalen, want in het lage afdalen Gods daar ligt onze behoudenis in. O, God, hoe is dat mogelijk?

Ja, dat kan alleen in Christus Jezus.

Het Woord is vlees geworden. Immanuël.

En wanneer dan het harte Gods opengaat, en wanneer Hij dan even daarin laat zien en even daarin laat blikken, en wanneer Hij dan vraagt: En ben Ik u niet beter dan tien zonen? Wat blijft er dan over?

Aan onze kant niet anders dan schaamte en schande.

Maar dan blijft er dit over: dat gij de Zoon des Mensen ziet, Die alles voor u is en Die alles voor u overgenomen heeft, en Die alles voor u wezen zal, Uw Maker is uw Man.

Toen ik mijn broer van 23 jaar verloor, van de ene bloedspuwing na de andere werd hij gedompeld, toen kwam in die eerste ure God over en heeft zijn ziel gered. Veertig dagen na zijn levendmaking is hij heengegaan. En toen hij uitgeteerd was en in het middernachtelijk uur oprees en recht ging zitten in zijn bed, toen riep hij uit: Koning Jezus komt mij Zelf halen.

Kijkt, geliefden, Koning Jezus komt mij Zelf halen. Ja, hemelse muziek, trommelen en reien. Jezus Christus, Gods Zoon, is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Ook voor mij. En zo ging hij de doodsjordaan over. De Koning had hem Zelf gehaald.

Denkt ge, dat ge het met iets minder zult hebben te doen? Dat zijn geen gevoeligheden, dat zijn geen gemoedsaandoeningen.

Kijk, dat zijn de laatste dingen, weet ge.

En met die laatste dingen worden de eerste dingen beproefd, of ge werkelijk uit de Geest geboren zijt.

Dan worden de laatste dingen de waarmakende gerechtigheid, waar de kerk mee bevestigd zal worden.

Zo is dan de vrucht der wedergeboorte hieraan te kennen, dat ge moogt zien.

Dat ge moogt zien, dat het donker is.

Dat ge moogt zien, dat gij blind zijt.

Dat ge moogt zien, dat ge niets onderscheiden kunt.

Dat ge moogt zien, dat God woont in het heiligdom en dat God woont in het duister.

Wat ziet ge dan nog meer?

Dan ziet ge het gloren van de blinkende Morgenster, Die in uw eigen hart opkomt.

Want dan zijt ge wederomgeboren, niet uit vergankelijk zaad, maar dan zijt ge wedergeboren uit onvergankelijk zaad.

"Ach - zegt ge - mijn leven is daar niet naar, ik ben er de mens niet naar". Waar kunt ge het nu eigenlijk aan weten? Ach... Ge zijt vrolijk in uw hart soms en gij loopt te zuchten. Gij zijt treurende en gij zijt toch niet als degene, die geen hope heeft. Gij zijt verslagen en gij zijt neergebogen en dan zijt ge onder de belofte: De zachtmoedigen zullen het aardrijk beërven.

En de zachtmoedigen, dat is naar het Hebreeuws de gebeukten. En dat zijn degenen, die niet meer overeind kunnen komen, dat zijn de verbrijzelden, die zullen het aardrijk beërven.

Dat aardrijk, dat is een nieuwe aarde en een nieuwe hemel waarin gerechtigheid wonen zal.

Maar daar zijn we nog niet. Maar daar zult ge hier toch onuitsprekelijk naar krijgen te verlangen.

Neen, ik wil mij niet verliezen in de toekomst des Heeren en in die dingen, die dan zullen geschieden, want daar weten wij niet van. Maar komen doet het.

Wanneer ge het waarneemt in uw hart.

Maar nu gaan we naar huis. De tijd is mij ontgaan. Maar aan één ding zult gij het ook kunnen weten, dat ge wedergeboren zijt en dat ge aanstonds, wanneer die dingen dan zullen geschieden en als de wereld zal vergaan, ach, laat ik me daar maar even uitstrekken. Wanneer de hemelen zullen opgerold worden als een dunne doek en wanneer de elementen zullen branden en wanneer alles zal zijn in ondergang vanwege de atoomkracht en vanwege de energie die door God in de schepping is gelegd, en die nu in het laatste der dagen door Goddelijke besturing wordt ontdekt. Ja, dat het Gods brandstof is om de wereld te doen vergaan.

Want ook dat is het wat genade genade doet zijn.

Dan, wanneer die dingen beginnen te geschieden, dan zult gij Hem zien.

Dan wordt Zijn genade rijk ontplooid, onthuld. Dan krijgt de Christus volle betekenis en volle kracht in Zijn werken en in Zijn Namen en in Zijn heerlijkheden.

"Ja - zegt ge- dat is alles buiten mij en dat zal alles komen". Maar gij zult gekend moeten worden.

En waaraan is dan een wedergeborene te kennen? Al draagt hij het etiket van zijn wedergeboorte niet op zijn boezem en al is het Koninkrijk der hemelen niet met uitwendig gewaad. Waaraan zijt gij dan te kennen? Aan uw levensrichting! Aan uw sierlijke, godzalige wandel. Dan gaat ge de kant naar God uit.

Dan hebt ge een levensrichting naar boven: Ik roep U aan in angst en smart, duizend zorgen, duizend doden kwellen mijn angstvallig hart.

Richting! Wanneer ze dan aan u vragen: Aan welke kerk zijt ge? Wanneer ze dan vragen: Waar zijt ge bij aangesloten en wat zijn uw beginselen? Dan kunt ge dat gerust aan zijn plaats laten, maar dan kunt ge dit antwoord geven: Ik heb de richting van de eerste vraag en het antwoord van de Heidelbergse Catechismus. Dat is onze richting.

Wat is uw enige troost in leven en in sterven?

Dat ik met lichaam en ziel niet meer mijns, maar mijns getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus eigen ben, Die mij met Zijn dierbaar bloed gekocht heeft en voor mij alles voldaan heeft. Dat is het. Dat is de richting!

Twist dan maar niet meer met de godsdienst en twist dan maar niet meer met al die mensen, die het zo goed weten en die het zo goed zeggen kunnen wat er allemaal moet wezen. Neen, twist er maar niet over.

Wat? Dat is uw richting, omdat het uw richting niet is. Hoort ge het?

Dat is uw richting omdat het uw richting niet is. Ja, ik spreek tot degenen die de wet verstaan.

Want het is een richting van boven en dat is uw richting niet. Maar gij krijgt door de overwinning die in Christus Jezus is en die ook in uw hart wordt uitgedrukt, een richting van beneden naar boven.

En dan leeft ge tussen uw dagelijkse zonden en dwaasheid en de overwinning van de Christus.

Ik kan het niet verder brengen.

Het is ook alleen maar: Ik, de Wijsheid, dat is Christus, woon bij de kloekzinnigheid.

En wanneer ge nu kloekzinnig, door genade uw zonden en uw schuld en uw dwaasheid en uw vleselijkheid krijgt te belijden, en krijgt te zeggen: O God, Gij weet wat er in mijn hart is, ik wil die weg niet en ik wil die richting niet en ik kan die richting niet gaan, kijk, dan woont de Wijsheid bij de kloekzinnigheid. Dat is: Ik bekende aan U, o Heere, oprecht mijn zonden en ik verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden.

Dan komt ge alleen te staan. Gans alleen. Dan gunt God u aan geen mens.

Want onze God is een verterend vuur. Hij verteert alle mede-minnaars. Hij verteert alle liefhebbers. Hij gunt u aan geen mens.

Hij gunt u alleen aan Hem.

Kijk, dan komt God Zelf richting te maken voor de liefde die Hem van eeuwigheid bewoog.

Wij hebben vanmorgen zo maar wat tegen u gezegd. Neen, niet zo maar wat. Maar toch, wanneer gij mij van verwarring zou beschuldigen, dan zou ik moeten verstommen.

Maar het was toch een ogenblik nat van de dauw des hemels en uw oog begon te druipen en daar was, wat was er in uw hart?

Nu, dan gaan we naar huis.

Wat is er in uw hart?

Dit: Och, dat ik klaar en onderscheiden zag, hoe ik mij naar Uw bevelen moet gedragen.

Och, dat Gij mij een Overwinnaar waart in mijn hart.

Want o God, ik stem de waarheid wel toe en ik weet wel, dat dat de weg en ik weet wel dat dat de richting is en ik weet wel, wanneer dat alles moet vergaan, dat is noodzakelijk, enkel en alleen, omdat Gij God zou zijn.

Maar, o Heere, dan moet ik zelf ook vergaan.

Kijk, daar krijgt ge zin in.

Als die liefde het wint, dan krijgt ge er alleen maar zin in. Als ge Hem ziet. Want wanneer Hij gaat staan tegenover en naast alle andere minnaars dan alleen zult gij het verstaan, dat Hij voor u koos, dat gij kiest omdat Hij Zich openbaart.

Wat is openbaring?

Vergeet het nooit!

Openbaring is zonsopgang.

Eenvoudiger kan ik het niet zeggen.

Opdat de Zon opga in uw harten.

Amen.

O Heere, wanneer die dingen beginnen te geschieden, dan weten wij het niet meer. En wanneer die dingen voortgaan te geschieden dan weten wij het nog minder. En waar zal ons einde zijn? Alleen wanneer Gij het ons doet verstaan: Voorwaar, voorwaar, tenzij dat iemand wederomgeboren worde, hij zal het koninkrijk Gods niet zien en hij zal de Koning alleen maar zien, Die hem zal veroordelen.

O God, leer ons de tekenen der tijden verstaan. Leer ons het roepen van de sirenes der wereld horen. Maar bovenal, dat wij die stem mogen horen Die boven al het geweld en boven alle gerichten uitgaat: Wend u naar Mij toe en word behouden. Heere, trek ons en overwin ons, dan zullen wij U nalopen.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 118e Psalm het 12e vers:

*Dit is de dag, de roem der dagen,
Dien Israels God geheiligd heeft;
Laat ons verheugd, van zorg ontslagen,
Hem roemen, die ons blijdschap geeft.
Och HEER, geef thans Uw zegeningen;
Och HEER, geef heil op dezen dag;
Och, dat men op deez' eerstelingen
Een rijken oogst van voorspoed zag.*

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u;

De Heere doe Zijn aangezicht aan ulichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

BIDT OM DE VREDE VAN JERUZALEM

Voorzang: Psalm 103 : 5 en 7

Lezen: Psalm 122

1 Een lied Hammaäloth, van David.

Ik verblijd mij in degenen die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEEREN gaan.

2 Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem.

3 Jeruzalem is gebouwd als een stad die wel samengevoegd is;

4 Waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israëls, om den Naam des HEEREN te danken.

5 Want daar zijn de stoelen des gerichtts gezet, de stoelen van het huis Davids.

6 Bidt om den vrede van Jeruzalem; wél moeten zij varen die u beminnen.

7 Vrede zij in uw vesting, welvaren in uw paleizen.

8 Om mijner broederen en mijner vrienden wil zal ik nu spreken: Vrede zij in u.

9 Om des huizes des HEEREN onzes Gods wil zal ik het goede voor u zoeken.

Votum:

Onze hulpe en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren,
Die hemel en aarde gemaakt heeft door het Woord van Zijn kracht,
Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen.
Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader,
En van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere,
Door de bediening van de Heilige Geest.
Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 76ste Psalm en daarvan het 1e vers:

*God is bekend bij Juda's stam,
Waar Hij Zijn hogen zetel nam;
Zijn naam is groot in Israël;
In Salem staat op Zijn bevel,
De hutte van dien Hemelkoning;
Op Sion is Zijn heil'ge woning.*

De crisis in het Midden-Oosten is een crisis, waarin de ganse wereld betrokken is.

Dat is een crisis van universele betekenis. Dat is een crisis, waarin de kerken betrokken zijn.

Dat is een crisis, waarin Gods kind, inzonderheid Gods keurlingen, betrokken zijn.

Lijdt ge niet aan de crisis in het Oosten, in het Midden-Oosten, of kent ge daar geen smart over?

Gaat dat u inderdaad voorbij? Want we leven tenslotte maar over de dingen heen. Ge neemt uw persoonlijke ellende waar; ge neemt uw huiselijke ellende waar; ge neemt uw huwelijksellende waar; ge neemt de narigheid met uw kinderen waar; ge ziet dat de schuld dagelijks groter wordt; ge voelt zo maar dat het op u afstormt en dat het met lawinesnelheid naar beneden gaat; ge bekent uw smartelijke en schuldige onmacht tegenover dat alles; ge neemt het waar, ge zucht, ge wordt oud en grijs onder die dingen, ge worstelt er tegen en? Ge leeft er overheen. We gaan zo maar langs de werkelijkheid heen.

En zo zullen wij proberen over de crisis in het Midden-Oosten heen te komen en er langs te gaan.

Maar dat gaat niet.

Het gaat in het Midden-Oosten niet over Arabië; het gaat niet over Syrië, het gaat niet over Irak, het gaat niet over de Libanon.

Maar het gaat over Jeruzalem. En over het volk van Israël. Daar gaat het om.

En wanneer ge nu met dat volk van Israël verankerd ligt aan de blijvende werkelijkheid van Gods belofte, dan zult gij het bij ogenblikken en bij tijden waarnemen: De snoeren zijn mij gevallen in liefelijke plaatsen.

Dit zijn de snoeren van vrije genade, wanneer God uw ziel voor anker legt onder Zijn bestel. En wanneer ge onder de roepende liefde Gods een vertederd en een vernederd mens zijt geworden; en dit is de roepende liefde Gods: dat ze als een koord om de ziel wordt heengeslagen, een koord dat om de ziel wordt heengeworpen dat de ziel gevangen neemt en de ziel gevangen houdt en de ziel op een onwederstandelijke wijze trekt en blijft trekken.

En die nu aan het snoer van Gods eeuwige liefde verankerd is, die kan nooit meer los.

Maar die aan het snoer van Gods eeuwige liefde verankerd is, heeft ook gemeenschap met al degenen, die aan datzelfde snoer gebonden zijn.

Daarom is het lijden zo groot.

Lijdt ge niet onder het wereldgebeuren, en onder al die dingen? Ge kunt zeggen: "Ja, het is ver van mijn bed en het gaat mij niet aan". Zo is het niet.

Wanneer ge aan dat snoer gebonden zijt, dan heeft dat snoer verbinding uit God vandaan tot al degenen, die door God geroepen worden.

Ge weet, ik doe meestal niet veel aan die politieke dingen, tenminste voor u in het openbaar niet.

We hebben er weinig mee te doen en daarom komt het Woord Gods ook in dit morgenuur tot ons uit de 122ste Psalm en daarvan het 6e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"Bidt om den vrede van Jeruzalem; wél moeten zij varen die u beminnen"

Bidt om de vrede van Jeruzalem

Een beminnenswaardige opwekking.

Een dierbare noodzakelijkheid.

Een profijtelijke bezigheid.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 89ste Psalm en daarvan het 13e en het 14e vers:

*Ik zal de heerschappij doen duren bij zijn zaad,
Zolang de hemel zelf op vaste pijlers staat.
Maar zo zijn kinders ooit Mijn zuiv're wet verlaten,
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten,
Zo zij ontheiligen, wat Ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven.*

*Dan zal Ik hen, die dwaas en wreev'lig overtreên,
Bezoeken met de roe en bitt're tegenheên;
Doch over hem Mijn gunst en goedheid nooit doen enden.
Niet feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden;
'k Zal nooit herroepen 't geen Ik eenmaal heb gesproken,
't Geen uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.*

Bidt om de vrede van Jeruzalem.

Dat is een woord dat uit de hemel druipt.

Dat is een woord uit het Vaderhart Gods.

Dat is een woord uit de hemelse tempelzalen.

Laat het tot u doordringen. En zit hier niet gelijk een standbeeld, opdat het weer niet langs u heengaat.

Want het druipt van de hemel; het druipt uit het hart Gods; het druipt uit de Middelaarsbediening van de Christus; het druipt en het is nat van de dauw des Heiligen Geestes.

"Bidt", dat is de nood in God.

"Bidt", dat is de liefdesdrang van de Drieënige, opdat ze zouden worden toegebracht tot de gemeente die zalig zal worden. Israël moet ook komen onder "de gemeente onder het kruis". De christenheid van alle eeuwen staat in de schuld tegenover Israël. Hoe laks en hoe geesteloos en hoe biddeloos is daar de kerk door alle eeuwen heengegaan, waar ze zo weinig of schier niets met dat Israël van de oude dag hadden te maken. "Israël werd vervolgd", zeggen ze, "omdat ze hun Koning en omdat ze hun Zaligmaker hadden verworpen".

Daarom was er de wraak Gods over dat Israël, waar ze hebben uitgegild in hun haat en waar de witte gevel van het magistrale paleis van de stadhouder Pilatus zwart sloeg van de haat van de Israëliet tegenover de Christus Gods, Die daar stond op het tweetal met Barábbas. "Wie wilt gij, dat ik u loslaat?" Toen is hun haat uitgebroken en waar ze zichzelf in zelfhandhaving daarhenen wilden doen gaan, daar was het: "Kruis Hem. Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen".

En sindsdien is de Joodse natie als een paria onder de volkeren heengegaan. Sindsdien is ze verzonken in de nacht der tijden, is ze ondergegaan in de vloed van Gods oordelen en van Gods gerichten, en is ze verzonken in de diepte der zee harer verlorenheid en spoelen de wateren over Israël heen.

Wanneer ik zeg: "Jeruzalem", dan bedoel ik daarmee het Joodse volk. En wanneer ik zeg "Jeruzalem" dan denken we aan dat Heilige Land en dan denken we in dat Heilige Land aan die heilige Stad en dan denken we in die heilige Stad aan Gods heilige Tempel, en in Gods heilige Tempel aan Gods Heiligdom en aan Zijn bezit daar boven de Ark der Verzoening.

En dat alles is weggezonden, dat heilige land en die heilige tempel en die heilige dingen, ze zijn allemaal verzonken en verdronken. En toch, wanneer het heel erg stil is en laat in de avond, zo stil, zoals het op een zomeravond stil kan zijn. En wanneer dan de wind een weinig gunstig is uit het oosten en wij staan dan aan dat strand, dan, wanneer die zee zich daar uitstrekt in rimpelende deemoedigheid, dan horen we wat, dan horen we wat. Het is, als die zee wat weg deint dat we daar iets zien van Slons top, dat we daar iets zien van de hoge contouren van de tempel te Jeruzalem.

Wanneer het dan zo stil is, is het net alsof we daar nog horen de bazuin en de ramshoren, de tempelzangen der Levieten. Wanneer we dat daar uit die zee horen oprijzen, dan is het net alsof we nog horen, horen, dat Jeruzalem er is en dat Jeruzalem daar is onder die wateren.

Zo kan het zijn.

Jeruzalem is wel ondergegaan in de zee der volkeren.

Jeruzalem is wel ondergegaan in de nacht der tijden. Israël is wel bedolven onder de wateren van Gods oordelen en van Gods gerichten. Maar Israël is toch gebleven, omdat het Gods Jeruzalem was en omdat het Gods Israël was. Daarom is het nog gebleven.

Hoe weet ge dat?

Voelt ge het dan zelf niet aan uw eigen hart?

Hoe weet ge dat?

Voelt ge het dan zelf niet aan uw eigen ingewanden? Zijn we dan niet verankerd? De verwerping van Israël is toch tot aanneming en bekering der heidenen geworden? Wat denkt ge dan? Dat, wanneer Israëls verwerping tot uw en tot mijn bekering is geworden, Israël dan niet zal zalig worden? Maar dat het ook tot hun leven is geworden.

Israël is er nog.

Israël is er nog in de zee der volkeren. En Israël is het Israël van universele betekenis.

Israël heeft aan zijn roeping niet beantwoord.

Israël heeft zijn Koning verworpen.

Israël heeft de Knecht des Heeren verworpen, omdat het zelf koning wilde zijn en omdat het zelf de knecht des Heeren wilde zijn. Zij wilden zichzelf handhaven en zij wilden zelf het bestuur in handen hebben en zij, met hun wet en met hun instellingen meenden altijd, dat zij het wel konden. Zij hadden een stap op de volkeren voor, zo meenden zij.

En zij hebben Hem verworpen.

Het bloed van Abel schreeuwt om wraak, maar het bloed van die betere Abel schreeuwt niet om wraak.

Daarom hebben we die Jodenvervolgung wel te zien door alle eeuwen heen en de smartelijke dingen die ze hebben moeten ondervinden in de loop der tijden en de jongste gebeurtenissen in Duitsland met hun tragische gevolgen, wanneer ze daar bij miljoenen werden afgemaakt en vergast, wij hebben die dingen wel aan te merken als Gods toorn over Zijn volk.

Zo hebben wij het wel te zien.

En zo zien we dan ook die Joodse natie als een paria onder de volkeren. Maar, wie mij veracht, God wou mij niet verachten, noch oog, noch oor van mijn verdrukking wenden. Neen, geen ogenblik heeft God de Jood uit Zijn oog verloren. En het is niet dat God wraak neemt op Zijn volk.

Wanneer daar dat volk roept in sadistische uitgelatenheid: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen", dan is het antwoord op die sadistische uitroep niet een sadistisch God. Neen geliefden.

Het bloed van die geheel Enige roept niet om wraak, maar dat bloed roept om verzoening.

En wanneer ge in de weg van ontdekking en in de weg van beproeving uw eigen godonterend en dwaas-vijandig bestaan hebt leren kennen, dan zult gij persoonlijk door en door schuldig worden aan het bloed van de Christus.

Dan zal dat bloed van Abel roepen van de einden der aarde om wraak, maar het bloed van de Christus Gods roept uit uw en uit mijn hart om verzoening. Dan zijn we door en door schuldig aan de kruisdood van de Christus. Want ook wij, ook wij, en gij, mijn ziel, gij verstootte Hem bovenal! Omdat ik zelf het wilde zijn en mezelf wilde handhaven, omdat we in de weg van vijandschap geboren zijn, vijandschap tegen het kruis van Christus. Het is niet alleen het hakenkruis van Hitler geweest dat zich stelde tegen het kruis van Golgotha. Neen, maar het is ook onze haat en het is ook onze dwaasheid. Maar daarom, omdat God niet losliet.

"Ja", zegt ge, "maar het gaat niet meer over dat nationale Israël, maar het gaat nu, nadat Christus is heengegaan en opgevaren naar de hemel en gezeten is aan de rechterhand Gods, over het geestelijk Jeruzalem".

Inderdaad, geliefden, het gaat over het geestelijk Jeruzalem; want het is niet alles Israël wat Israël heet. Maar Israël als volk zal ook aanstonds als volk gezaligd worden (Rom. 11 : 26-32).

God had ook met hen een verbond opgericht. Het was wel een exclusief verbond, dat Hij oprichtte met Abraham, de vader der gelovigen.

En dat exclusieve is er afgegaan toen Christus het heeft uitgeroepen: "Het is volbracht". En toen Hij de grendelen des doods en van het graf had verbroken, toen was het exclusieve universeel geworden.

Hoog als de lucht is het Evangelie, diep als de ravijnen, universeel breed als het heelal. Daar kunt ge niet onderuit. Er is niemand, die onder het Evangelie, met eerbied gesproken, zonder schade uitkomt.

Het is volbracht - tételèstai - dat is één woord in het Grieks, tételèstai : "Ik heb Mijn doel bereikt". Zo roept Christus. Dat is een onpersoonlijk woord. Daar kunt ge niet onderuit. Dat is een woord zonder adres. En wanneer ge het wel naast u kunt neerleggen, omdat gij een akker gaat ploegen of omdat gij een juk ossen hebt gekocht of omdat gij een vrouw hebt getrouwd, of wanneer ge er onderuit kunt, dan lijdt ge eeuwig schade!

Maar wanneer ge bij die kerk behoort, waarvan God Zelf gezegd heeft: "Ik trok u met mensenzelen, met koorden der liefde", dan heeft God Zijn roepende liefde en genade om uw ziel heengeslagen, Hij heeft u gevangengenomen door Zijn waarheid. En wanneer ge nu gevangengenomen bent door Zijn waarheid, wat is dan de belijdenis van uw leven?

"O God". Anders niet. Anders niet: "O God". Dan heeft de waarheid u gevangen genomen. En dan kunt ge niet meer onder deze waarheid uit, dat ge zelf een leugenaar bent. Dan kunt ge niet onder deze waarheid uit, dat ge zelf niet deugt. Dan kunt ge niet onder deze waarheid uit: Ge zijt Zijn gramschap dubbel waardig. Dan kunt ge niet meer weggkomen, maar dan is er zoveel verbinding in uw ziel, dat ge bang zijt van alle hulp van buiten, ge zijt beangst voor alle andere bijstand, ge zijt het aller beangst voor uw eigen hart, ge zijt het aller beangst voor uw eigen bestaan, en zo wordt ge aan het stof en in het stof gekluisterd en ingedrukt. En dat is niet anders, omdat God Zijn hart en Zijn hand op u gezet heeft.

En in welke vrucht komt ge nu openbaar?

In een smartelijke droefheid bij ogenblikken, in een droefheid waar ge niet uit kunt praten, in een droefheid die zo menigmaal niet wordt verstaan, waar ge met een veroordeeld hart en met een veroordeeld huis en met een veroordeeld leven daar neerzit, maar dat ge zo nameloos bedroefd bent bij ogenblikken. Waarom? Omdat ge zo veel van God houdt.

Gij durft dat met mij niet te bekennen. "Ach", zegt ge, "dat bestaat niet".

Ge moet dat niet zeggen. Gods liefste kind kan uit de wegen Gods niet wijs worden. Gods liefste kind is het pad bijster in de gangen van het ware geestelijke leven. Zij weten er geen weg mee en ze weten er geen wijs uit te worden, maar ze hebben maar één zaak, ze laten er God inkijken en: "Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot"; en dat is: "O God, ik heb een bestaan om het buiten U te doen". Dan bent ge eerlijk voor God. Ik heb een bestaan om het buiten U te doen. En ik zal het altijd buiten U blijven doen.

Maar ik kan niet anders dan neerzitten in mijn verslagenheid; ik kan niet anders dan neerzitten, want de nacht der tijden is over mij heengegaan, net als bij Israël en bij Jeruzalem.

Ge zijt onder de vloed en onder de oordelen van Gods gerechtigheid, net als Jeruzalem. Ge zijt als het ware neergezonken in grondeloze modder en? Verdrongen en verzonken als ge uzelf waarneemt is dit overgebleven: God heb ik lief. Bewijzen kan ik het niet. Aantonen kan ik het ook niet. Begrijpen kan ik het ook niet. Verstaan doe ik het ook niet. Een ander mededelen kan ik het ook niet, maar ik ben zo nameloos bedroefd, want: God heb ik lief.

Waar gaat het nu om? Om uitgeholpen te worden?

Waar gaat het nu om? Om verlost te worden?

Waar gaat het nu om? Om zalig te worden?

Waar gaat het nu om? Om de hemel aan te doen?

Waar gaat het nu om?

Om aanstonds onder de volmaakt rechtvaardigen en gelukzaligen gerekend te worden?

"Ach", zegt ge, "neen, daar gaat het niet om".

Als ik maar wist dat God nog in gunst en in genade op mij neerziet.

Waar gaat het dan om?

Ze durven het niet te zeggen, want ze hebben het verbeurd en verzondigd.

Waar gaat het dan om?

"Ach, als God nog maar eens één keer wat tegen mij zei". Waar gaat het dan om?

Dat ik een ogenblik Zijn gunst en goedheid mag ervaren. Vanwege zo'n veroordeeld hart en vanwege zo'n veroordeeld leven, vanwege zoveel geesteloosheid en traagheid. Maar dat is, omdat ge verzonken ligt in zelfverfoeiing en zelfveroordeling, omdat ge uw weg voor God verzondigd hebt, omdat ge de Zaligmaker buiten de poorten van Jeruzalem en buiten de poorten van uw hart hebt uitgestoten: en gij, mijn ziel, gij verwierp Hem bovenal. Want ge wilt die arme weg niet. Gij wilt die weg van vrije genade niet. Ge wilt uw eigen pad en uw eigen bediening en uw eigen bedisseling hebben. Ja, geliefden, gij wilt wel met God, maar dan zelf uw pad kiezen!

Gij wilt het wel met de Heere doen, maar dan het zelf uitstippelen hoe het moest. Gehele zelfhandhaving moest er blijven.

En zo ligt daar dan Jeruzalem.

Wanneer ik "Jeruzalem" zeg, dan zeg ik het volk Israël. En zo ligt daar dan die Joodse kerk. En we staan aan het strand der zee en wij horen daar, wanneer het avondstil is en wanneer het nacht wordt, de tempelzangen nog, het bazuingeschal en het geschal van de ramshoren, dan horen we daar nog de liederen Sions. Dan horen we daar nog de kinderen van Levi zingen. Maar het zal wel verbeelding zijn.

Toch is het geen verbeelding, want God van de hemel luistert ook.

God van de hemel luistert nog!

Want Israël is nog Zijn Israël. Doch over hen Mijn gunst en goedheid nooit doen enden, neen. En die snoeren, die mensenzelen, die touwen, die koorden van Gods roepende en trekkende en blijvende zondaarsliefde, daar heeft de vijand boog en schild en vurige pijlen op verspild.

De scherpste zaag van satan en de heftigste aanvallen van de vorst der duisternis kunnen niet de minste kras tweegbrengen op het gepolijste werk van de Christus Gods.

Wat is het gepolijste werk van de Christus Gods?

Ik zal een afgesneden zaak doen op aarde. Dat is een afgeronde zaak, dat is een gepolijste zaak, dat is af. Dat is het werk Gods. Wanneer gij nog kunt roepen om genade, dan is het nog geen afgesneden zaak.

"Maar", zegt ge. Neen, geliefden. Wanneer de smart nog een stem heeft, dan is het zo erg nog niet! Ja, dan kan het wel verschrikkelijk en erg zijn, maar, wanneer gij in de weg van vereenzaming en in de weg van verlatenheid geleid wordt, ach, het kan zo erg zijn, zo heel erg, wanneer ge gedrukt en gebukt en verloren gaat onder de last van het vergeefse, van het tevergeefse van dit leven, ach, dat is een smart en dat is een gewicht, dat uw leven tevergeefs is, dat uw liefde tevergeefs is, dat alles tevergeefs is, alles tevergeefs. Wanneer dat u neerdrukt en ge ingezonken wordt, dan zijt ge daar, waar ge als het ware niet meer aan God durft te denken, waar ge het alles los moet laten voor u zelf, waar ge alles aan uw hart en aan uw hand voelt ontzinken.

Waarom kunt ge dan weten dat gij... Ach, zoekt ge dan nog enige spijkervastheid?

Waarom kunt ge dat dan weten?

Jeruzalem, Jeruzalem, zo ik u vergete, mijn rechterhand vergete zichzelf. Jeruzalem is bij God bekend. Wanneer ge zegt "Jeruzalem", wanneer ge zegt "Israël", wanneer ge dat zegt, dan zegt ge tegelijk: "God des eeds en God des verbonds".

Weet ge dan niet, dat de verberging van Gods aangezicht enkel liefde is? Weet ge dan niet dat de onttrekking Gods enkel barmhartigheid is? Weet ge dan niet, dat Hij het u wil doen verstaan: Voor een kleine tijd heb Ik u verlaten, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij over u ontfermen?

De verbergingen van Gods aangezicht zijn de liefdesbenauwingen van een drieëinig God.

En de verbergingen van Gods aangezicht en het beleven van de verlatingen Gods kunnen alleen maar Gods keurlingen overkomen.

Dat overkomt een nabij-christen niet. Dat overkomt een meeloper niet. Maar dat overkomt alleen hem en haar, die een streep hebben gehaald door hun genadestaat en die het hebben uitgeroepen: "Het is wèl voor Jeruzalem en het is wèl voor Israël en het is wèl voor Gods ware volk, maar voor mij is het niet. Ik ben een meeloper. Ik ben een bijloper. Ik ben maar met die kerk uit Egypte meegelopen en ik ben ook wel onder de wolkkolom en onder de vuurkolom geweest en ik heb ook wel water uit de rotssteen gedronken, ik heb ook wel gegeten van het Manna, dat verborgen was en dat kwam van morgen tot morgen, maar ik sta er voor mijzelf buiten.

En toch staat ge er met recht buiten, ja, ge staat er met recht buiten. En ge kunt ook uw buitenstaan billijken. Gij kunt ook uw buitenstaan rechtvaardigen. Gij zult God geen ongerijmdheid toeschrijven.

Wat is er dan nog bij u overgebleven? Als ge er zelf buiten staat? En waar ge zelf voor uw eigen besef geen kennis aan hebt? Waar het wèl voor Jeruzalem is en waar het wèl voor Israël is en gij er buiten, RECHTVAARDIG er buiten, voor uw zelfbesef verloren.

Wat is er dan nog bij u overgebleven?

Twee dingen zijn er overgebleven: Ge krijgt het Jeruzalem en ge krijgt het Israël zó te gunnen, dat ze zalig zullen worden; ge krijgt het die kerk zó te gunnen, geliefden, wanneer ge hen daar hoort in hun tempelzangen en gij daar buiten moet staan, buiten Jeruzalem en buiten hun beleving, en wanneer ge dan die Joodse kerk en wanneer ge dan die gemeente van Christus eens hoort zingen, al is het onder de wateren der beproeving en in de nacht der tijden, wanneer ge ze dan hoort zingen in het nachtelijk uur, wanneer alle volkeren zich opmaken om die Jood, die met zijn rug tegen de muur staat en die de laatste wanhoopstrijd zal strijden, wanneer ge daar dat oude en be-proefde nazaad van Israël ziet staan. En wanneer ze daar dan staan in het land der belofte, dan staan ze daar niet alleen in het land der belofte, maar dan staan ze daar onder de eden en onder de toezeggingen Gods, dan staan ze daar als de helden van David, dan staan ze daar als de leeuwen van onze tijd, dan staan ze daar als de aangegorden met de meest moderne wapens in hun hand en op hun schouder. Dan staan ze daar. En wanneer de volkeren zich zal opmaken om hen ook ditmaal ten onder te brengen en om hen ook ditmaal van de aarde te verdelgen, dan zal het nog druipen van de hemel: "Bidt om de vrede van Jeruzalem. Bidt om de vrede van Sion". Ziet, geliefden, dan zal dat volk aanstonds uit de oven der beproeving uitkomen, uit de loutering der geschiedenis, dan zal het zo klaar en duidelijk uitkomen, dat ze hun Schepper en hun Formeerder zullen loven. Maar dán zal het ook zijn dat ze hun knie zullen buigen voor het kruis van de Christus, dan zullen zij onder het kruis als de kruisgemeente van de Heere Jezus gebogen liggen en zij zullen aan hun universele betekenis beantwoorden. Dan zullen zij hun roeping verstaan. Dan zullen zij de glorie zijn van hun oudste Broeder. Dan zullen zij komen tot des Heeren goed. En dan, dan zal gans Israël zalig worden. Het Israël naar de verkiezing.

Het Israël van vandaag mag nog zijn communistische kleuren dragen, maar die communistische kleuren zullen verschalkt worden door de communistische kleuren van de Christus Gods. Want het communisme is alleen maar met het communisme te bestrijden!

Zo zien we daar in het Midden-Oosten de crisis zich tot meerdere crises samenspitsen. En?

De helden van David, zij zullen zich openbaren.

Neen, geliefden, we liggen vaster aan de Jood dan wij denken. Jeruzalem ligt ons wel nader aan het hart, veel nader dan we wel denken. Maar God heeft het voor Zichzelf bewaard om het Zelf te doen. Beminnen, beminnen doen we Israël. Beminnen doen we Jeruzalem. Daaraan kunt ge weten dat ge er buiten staat en dat ge toch aan dat volk zijt verbonden.

Hoe dan?

Zalig, die Jeruzalem beminnen.

En dan komt ge in dezelfde weg van Jeruzalem en dan komt ge in hetzelfde spoor van Jeruzalem. En dan wordt ge één met Jeruzalem en dan zingt ge met Jeruzalem en Sion uit de 107e Psalm en daarvan het 6e en het 4e vers:

*Zij, die gebonden zaten
In schaduw van den dood,
Omdat zij God vergaten,
Vervielen in dien nood.
Toen werd hun wreev'lig hart
Verneêrd door zwarigheden;
Zij struikelden, hun smart
Werd hulpeloos geleden.*

*God bracht na tegenheden
Hen weer op 't rechte pad,
En richtte hunne schreden
Naar een gewenste stad.
Laat zulken voor den HEER,
Zijn milde gunstbewijzen,
Zijn wond'ren, Hem ter eer,
Voor 't ganse mensdom prijzen.*

Nog, nog verwacht Israël zijn Messias. Verwacht gij ook uw Messias?

Israël ligt verzonken in de nacht der tijden. De vloek van Gods oordelen en van Gods gerichten is over de stammen Israëls heengegaan. Zij zijn verzonken in de zee der volkeren en nog, nog verwachten zij hun Messias. En gij? "Ja", zegt ge. Neen, geliefden, er is één lijn en er is één parallel te trekken tussen Israël en de doorsnee-christen. Israël wilde zelf de knecht des Heeren zijn. En Israël wilde door de handhaving van Zijn wet zichzelf regeren. En Israël zag, dat het zoveel voor had op de volkeren rondom, dat ze hun bekering in eigen hand hadden. En Israël heeft zijn Zaligmaker verworpen en verstoten, omdat ze het wel buiten Hem konden en omdat ze het wel buiten Hem zouden. En gij?

Wat denkt gij met uw wettische betrachtingen?

Wat denkt gij met uw "in de weg van doen en laten"?

Wat denkt gij van uw "huiveringwekkende" van de dingen van uw "bevinding" en van uw "ervaring"?

Wat denkt gij ervan? Dat gij inderdaad wat voor hebt? Wat denkt gij ervan? Is het niet dezelfde lijn? Is het niet de lijn van zelfhandhaving dat gij het zelf wilt zijn?

Het volk van Israël ziet zich eigenlijk gezegd als de messias onder de volkeren. Israël meent en denkt, dat uit de wet de deugdzaamheid voortkomt. Wat denkt gij?

Precies hetzelfde! Daarom gaat ge in een weg van opknappen en in een weg van ijveren.

Maar Israël moet leren, dat door de wet de kennis der zonde is. En daarom vergaat het Israël zo. Omdat het Gods Israël is. Het is een heidense en een satanische leugen dat Israël daarheen gaat onder de toom en onder de grimmigheid Gods.

Israël was tijdelijk verworpen. God is het tijdelijk voorbijgegaan. Maar in dat tijdelijke lag het eeuwige besloten. In dat voorbijgaan Gods lag hun behoudenis in besloten!

Zó hebben wij dat vraagstuk in het Midden-Oosten te zien. Zó hebben wij het vraagstuk van Gods kerk te zien. Zó hebben wij het vraagstuk van uw en van mijn eigen leven te zien. Een verknoeid leven, anders niet. Ondergegaan onder de wateren van Gods toom en gerichten, neergeworpen, verbrijzeld onder: het is alles tevergeefs geweest, alles. En?

"Ja", zegt ge, "Ik geloof het wel voor de Joodse kerk, maar ik geloof het niet voor mij".

Wil ik dan bewijzen dat ge er óók bij hoort? Ge moogt het die Joodse kerk gunnen. Gij zoudt makkelijker kunnen bidden voor die Joodse kerk, net zo makkelijk, moeders in ons midden, als dat ge makkelijker bidden kunt voor de kinderen, die uit uw ingewanden zijn voortgekomen. Wanneer ge zelf dan niet bidden kunt en ge durft uw knieën niet te buigen, wanneer ge daar dan zo maar onder de lakens kruipt dat ge zegt: "Het is bij mij een zodanige heidense troep, het is alsof de volkeren van rondom baas zijn in mijn hart en in mijn leven, zo begraven, alles over me heengegaan"; dat ge dan toch nog bidt, bidt voor uw

kinderen, dat ge zegt: "Heere" - en dan schuift ge die kleine lievelingen voor u uit en als het grotere jongens zijn geworden, die hun moeder niet meer kussen, ach, dan worden ze zo groot, dan krijgt die moeder geen liefde meer van haar jongens en van haar meiden; is er ook een klein beetje schuld bij die moeder? Waarom trekt ge die grote lummels niet naar u toe, al zijn ze boven uw hoofd uitgegroeid? En waarom trekt ge die meiden niet naar u toe en zegt: "Nu moet ik je eerst eens hartelijk zoenen hoor, want je bent er nog bij". Is het dan geen grote smart voor een ouder, dat ze haar liefde niet kwijt kan? En wanneer ge dan zo die kinderen voor u uitdrijft, zoals die moeders kwamen bij een zegenende Jezus tijdens Zijn omwandelingen op aarde, dan willen ze u terughouden van buiten en van binnen, maar dan gaat het om een zegen voor uw kinderen en dan bent ge ongeveinsd.

En zo staat ge tegenover de kerk Gods. Dan ziet ge daar dat Israël en dat Jeruzalem en dat ware volk wel beproefd en zo bestreden en onder de voet gelopen, dat ge zegt: "Ach". Maar toch zegt ge dan bij uzelf: "Gelukkig volk". En wanneer ze dan zingen: "God zal hen Zelf bevestigen en schragen, en op Zijn rol, waar Hij de volkeren schrijft, hen tellen, als in Israël ingelijfd", dan gelooft ge het voor dat volk, dan gelooft ge het voor die kerk en dan verheugt ge u in het heil van die kerk en ge staat er zelf buiten. En er is een gewilligheid in uw hart om verloren te gaan, een gewilligheid. Maar het is een smartende en een trekkende droefheid in uw ingewanden dat is: Om toch ook bij dat Jeruzalem te mogen behoren, om toch ook nog bij dat volk gesteld te mogen worden.

Zie, dan komt ge uit, in de zin van de Heilige Geest: Welzalig is de mens, die het mag gebeuren, dat God, naar recht, hem niet wil schuldig keuren, maar die in het vroom en ongeveinsd gemoed, geen snood bedrog, maar blanke oprechtheid voedt. Dat is de gerechtigheid van Christus op Zijn volk, want Hij heeft het voor hen verkoren. En gij? Gij bidt voor Jeruzalem.

Welaan dan, dan zijt ge in de schaduw van Jeruzalems muren. "Ach", zegt ge, "dan is het nóg te kort, in de schaduw". Maar toch, toch, ja, toch er bij.

Waarom weet ge dat?

Omdat ge Jeruzalem liefhebt. Ge hebt dat volk zo onuitsprekelijk lief.

"Ach", zegt ge, "maar dat is geen grond, dat is heel geen grond, man. Ge moet me niet wat onder de armen naaien. Dat kan geen bedekking zijn".

Neen, geliefden, grond is het niet en een eeuwige bedekking en een eeuwige behoudenis komt dáár niet uit voort, maar hier komt het uit voort. Wanneer ge meegenomen wordt van boven hoort ge het, want van boven af komt het gebed: "Bidt om de vrede van Jeruzalem".

Dat komt van God vandaan. Het gebed komt nooit van beneden.

Wanneer ge in uw magazijn of in uw werkplaats of in uw stal bent, wanneer ge dan eens onverwachts uw knieën mag buigen of wanneer ge krijgt te zuchten met de pet op, of wanneer uw tranen vallen in uw zeepsop wanneer ge daar aan de vuile was bezig bent, wat is dat dan?

"Ja", zegt ge, "dat kan gemoedswerk zijn".

Inderdaad, er is zeer veel gemoedswerk en nabijwerk, maar, wanneer het van God is, dan krijgt ge een vrije consciëntie, dat wil zeggen, dat ge er God in kunt laten zien, dan krijgt ge een open toegang aan de troon der genade. En wanneer dan zó uw ziel neergebogen wordt en ge ziet het geluk van dat volk en gelooft in de zekerheid van dat volk, dan is uw droefheid en uw verbrokenheid een bewijs van de trekkende genegenheid Gods; een bewijs, dat er een weg van boven naar beneden afdaalt, een bewijs, dat ge door God ontboden wordt aan de troon der genade.

Kunt ge daar weerstand aan bieden? Ge kunt 't ongelovig van u afschuiven, dat het niet voor u is, maar dan zult ge juist met die ongelovigheid tot God uitkeren en zeggen: "O God, ofschoon ik alles mis".

Kijk er eens, dan ligt ge buiten God en ge kunt niet buiten God blijven. Bidt om de vrede.

Neen, Christus heeft geen hulp en geen bijstand nodig. Daar is Hij Koning voor. Daar is Hij Hogepriester voor. Daar is Hij de Eeuwige en de Heerlijke voor. Hij heeft het niet nodig, geliefden, neen. Maar allen, die Mijn Woord bewaren, ook Jeruzalem.

Wanneer gij daar ook bij mag gerekend worden, dan zal Hij u meenemen in Zijn gebedsstroom en dan, met eerbied gesproken, roept Hij uw hulp in, zoals Hij de hulp inriep, laat ik het zo mogen zeggen, van Zijn discipelen toen Hij neerviel in de hof van Gethsémané: "Waakt en bidt". En ze zijn in slaap gevallen! Maar na de opstanding van de Christus, wanneer Hij daar is, in het Heiligdom hierboven, wanneer Hij daar is, als die geheel enige, dienende, worstelende Hogepriester, dan komt Hij Zijn volk hier op te wekken en mee te nemen en dan is er van slapen geen sprake meer, volk, dan is er van slapen geen sprake, want: "Gij hield mijn ogen wakende". Dan zijn we door Gods genade aangeraakt.

En liefde verwekt liefde.

En als ge dat nu niet weet, dan hebt ge nog nooit met de liefde te doen gehad. Liefde beloont liefde. Liefde bedoelt liefde. De liefde zoekt rust in de Beminde. De liefde kan alleen maar tot bedaren komen in de liefde. Dat is nu maar niet een lyrische aanval of beschouwing van mij. Neen, geliefden. Rust, mijn ziel, uw God is Koning, uw God is ook de Beminde, uw God is ook mijn Profeet en mijn Priester en mijn Thuiskomen.

Ge krijgt het Gods kerk te gunnen en ge wordt door de bediening van de Heilige Geest meegenomen, meegenomen en op de knieën gedrukt: Bidt om de vrede van Jeruzalem.

Er is zulk een nood in het hart van de Christus en daar ligt gewaarborgd: Is Israël in nood, er zal verlossing komen. Zijn goedheid is zeer groot.

Hij maakt op hun, hoort ge het, dat is Christus en Zijn kerk, Christus en Zijn Israël, of denkt ge niet, dat er onder het Israël van vandaag nog ware zuchters gevonden worden? Die ook de troon der genade aanlopen, ook al ligt er nog een deksel op hun aangezicht, al zijn ze nog onder de wettische betrachting dan zijn ze daar - Hij maakt op hun gebeden gans Israël eens vrij van ongerechtigheden. En u?

Gij er buiten, gevoelig er buiten, rechtvaardig er buiten, geheel en al er buiten krachtens eigen schuld en krachtens eigen dwaasheid en verharding.

Hij maakt, op hun gebeden, gans Israël eens vrij van ongerechtigheden, en? Zo doe Hij ook aan mij!

Is dat uw verzuchting? Is dat uw greep op vrije genade? Er buiten staan, rechtvaardig er buiten. Zo doe Hij ook aan mij. Ge ervaart het, dat ge u zelf niet kunt insluiten. Gij ervaart het, dat gij uzelf er niet bij kunt voegen. Ge ervaart, dat ge er met dat alles toch nog buiten blijft.

Daar liggen, voor de troon des Allerhoogsten, de gebeden van Zijn volk.

Wat denkt ge, dat, wanneer ge gebeden hebt, voor uw zelfbesef hebt ge niet kunnen bidden of dat het naar God gegaan is, maar voor uw zelfbesef was de hemel van koper en de aarde van ijzer; er ging geen gebed door, wat denkt ge? Dat gebed, die verzuchting, dat verzoekschrift, die smeking die daar is aangekomen door de Heilige Geest, die ligt daar nog voor Gods troon.

En zoals het dan is, zoals het mij ook wel gaat, wanneer ik een verzoek krijg voor het één of ander en brieven. Dan kijk ik dat door en dan zeg ik: "Jij kunt nog wel even wachten, en jij kunt ook nog wel even wachten, en jij moet maar de achterste zijn, even wachten, en wat dan het eerste geholpen moet worden, dat blijft liggen.

Zo kan de Heere wel eens wat naar achteren gezet hebben, dat het Zijn tijd nog niet was.

Of hebben jullie dat ook niet, moeders in ons midden, dat er een kleintje langs uw voeten loopt de hele morgen en maar loopt te zeuren en maar loopt te schreien? Op een gegeven moment neemt ge dat ding op en dan zet ge ze op een stoel of op een stoof en dan zegt ge: "Blijf nu eens even zitten, want ik heb wel wat meer te doen dan met jou alleen". En dan heb je het maar af te wachten.

En zo zet God Zijn kinderen ook wel eens een weinig neer en een weinig opzij, opdat ze wachten zouden leren, opdat ze geduld zouden leren, opdat ze beschaamd zouden worden.

Ja, dan is er een duidelijke p ar allel tussen Isr aël en tussen Gods kinderen vaak.

Maar Israël zal zalig worden! En gij? En ik?

O, die snoeren zijn zo vast voor dat Israël. Israël zal aan zijn bestemming beantwoorden. Wanneer Israël tot bekering gebracht wordt, dan zullen de volkeren toevloeien tot de berg des Heeren. En dan zal Israël een dienend Israël zijn in het midden der volkeren. We spreken van heidenen; we spreken van christenen; we spreken van Joden. Dan is dat niet meer. Die driedeling is er dan niet meer.

Dan is er één algemene, heilige kerk Gods.

En wanneer ge het trekken van uw hart niet voelt van het Israël van vandaag, ik zou zeggen, zoudt ge dan wel inderdaad een wedergeborene zijn?

Israël was tijdelijk verworpen. Maar dat was maar tijdelijk. En het bewijs daarvan?

Dat in de loop der eeuwen er duizenden en honderd duizenden van Israël als enkeling zalig zijn geworden. Het tweede bewijs: Dat Israël, dat de Jood met zijn haat opkomt tegen degenen, die uit Israël getrokken en zalig worden. De jodenhaat tegen het werk van Christus.

En het derde bewijs is het anti-semitisme, de haat der heidenen en der volkeren.

En dat zijn altermaal bewijzen en een onderpand van het Godsrijk, waar ook Christus Zijn plaats in zal innemen.

En nu moet gij u niet verliezen in de Jood. Want dit is een Jood, niet die het in het openbaar is.

Maar dit is een Jood, die het in het verborgen is.

En zoals ik u zie, zo zijt ge niet.

Maar zoals God u ziet in de eenzaamheid, wanneer ge daar kruipt in de verborgenheden, zoals God u ziet. En wanneer ge daar bij betrokken zijt, dan zijt ge bij die levendgemaakte kerk betrokken en dan zult ge met Israël klagen, dat ge onder de oordelen en onder de gerichtten zit, dat ge onder de verlatingen leeft. Dan zult ge met Israël klagen en beleven dat ge onder de verbergingen van Gods aangezicht leeft.

Maar dat is juist het kenmerk van uw kindschap.

Want een wedergeborene, die onder de verberging van Gods aangezicht leeft, roept uit de diepte van ellende, schreeuwt tot God, heeft een bevend hart, vindt geen rust voor het hol van zijn voet.

En wanneer God dan zwijgt in Zijn liefde en wanneer God dan Zijn aangezicht verbergt en wanneer daar Zijn Israël is onder-gegaan onder de vloed en onder de stroom en onder de wateren in de nacht der tijden, dan?

Dan luistert God. Dan luistert Hij.

God neigt Zijn oor tegen het tentlinnen van Israël, tegen de poorten van Jeruzalem.

Maar God neigt ook Zijn oor tegen het tentlinnen van uw en van mijn ziel. En dan luistert Hij of ge nog wat te zeggen hebt. Hij luistert of gij stil zijt geworden onder Zijn bearbeiding. Hij luistert of ge "Amen" gaat zeggen onder Zijn wil.

En wanneer ge dan zo onder die verberging ligt en zo onder die wateren der beproeving, weet ge, wat er dan gebeurt?

Ik spreek uit de beleving van Gods kinderen, maar ik blijf ook niet buiten de beleving van mijn eigen arme hart. Dan gaat daar onder water, dan gaat daar onder die nacht der tijden, dan gaat daar het wezen van een mens open. God opent Zijn Wezen in Christus en dan gaat het wezen van een mens open.

En wat is nu het wezen van een mens?

Louter ellende. Dat gaat open. Want Ik heb Mij doen overblijven een ellendig en een arm volk.

Dan gaat uw wezen voor God open. Want het gaat om het wezen. Het gaat om het zijn.

Dat is nu het gebedsleven, wanneer ge zó voor God opengaat: "Ik ben Uw gramschap dubbel waardig".

Zie, daar zijn ze dan, in de hemel. Want denk er om. Hebt ge een moeder in de hemel, eenvoudige? Hebt ge een voorgeslacht in de hemel? Want het is de lijn des verbonds, die we telkens weer hebben na te speuren. Dan heb ik het u te zeggen, dat ze er in de hemel drukker mee zijn dan wij. Veel drukker. Dan hebben ze daar arbeid. Want dan zijn ze besloten in de opheffing van de handen van de Christus: Bidt om de vrede van Jeruzalem. Bidt met Mij, want we kunnen alleen maar met Christus bidden, bidt met de Heilige Geest, bidt met Gods kerk om de vrede van Jeruzalem. En dat zal geboren worden.

Ik moet eindigen, geliefden. Ik haal een streep door "ik".

Alleen dit nog. Wanneer ge een ware bidder zijt, ja, ge moogt wel blij zijn, want ge moet nu niet denken dat alle blijdschap vergaan is, neen; wanneer ge een ware bidder zijt.

En hieraan kunt ge weten, dat ge een ware bidder zijt: Die wacht op een antwoord.

Nu kom ik naast u zitten, ik kom naast u zitten, mijn vriend, en ik sla mijn arm om u heen en dan?

Dan vraag ik: "Wacht ge nog op een antwoord?" En dan zult ge niet anders kunnen dan schreien en wenen. Dan zult ge zeggen: Ik heb nog nooit eens echt gebeden.

Ik heb nog nooit eens echt gestreden. Ik heb nog nooit eens echt gevraagd. Hoe zal ik dan op een antwoord wachten? Toch is het waar. Zeg het eens eerlijk. Ge verwacht nog een antwoord.

Waarom? Hoe weet ge dat?

Omdat ge tussen uw gebed en het niet antwoorden Gods in het leven zijt gehouden door de liefde; en dat er een hoop is gebleven in uw geslingerd mensenhart.

Daarom, zijn dan de vertroosting Gods u te klein?

"Ach", zegt ge, "ik hoor niet bij dat volk. Zou ik er wel bij horen, want ik heb niet anders dan verdriet".

Die moeder is al vroeg opgestaan. Ze heeft ook een heel huishouden, een koppel met jongens en meiden. En die jongens worden weggeholpen, zij krijgen hun brood mee en het is: "dag moeder". En daar aan haar schorteband daar loopt die kleine drummel, hij is nat van boven en hij is nat van onderen. En maar schreeuwen aan dat schorteband en maar moeder voor d'r voeten lopen. En moeder zegt: "Wees stil, want die groten moeten eerst naar hun baas en die meiden moeten eerst naar de fabriek; die moeten eerst weggeholpen worden". Dan moet die kleine schreeuwen en wachten en nat zijn en daarheen gaan. En als ze allemaal weg zijn, dan gaat moeder zitten en dan neemt ze die kleine op haar schoot en dan wast ze zijn snoetje af en dan krijgt hij allerlei zoentjes van moeder en dan zegt ze: "Nu moet je stil zijn". En dan snijdt ze een boterham en de korstjes en de kantjes er af en wat boter er op en dik suiker en aan

dobbelsteentjes gesneden en dan doopt ze het in haar eigen thee en dan stopt ze het in zijn kleine mondje, en? Dan kroelt hij zo tegen moeder aan. En? Wie denkt ge nu, dat het meeste van die moeder geniet, die grote lummels die daar heengaan, of die kleine?

Ze is er ook bij.

Wanneer ge daar iets van hebt dan vraag ik u: "Zou het dan voor u ook niet kunnen, wanneer we het Woord des hemels horen in dit morgenuur:

Bidt om de vrede van Jeruzalem? En?

Dan is het uw dagelijks kruis, uw ongenoegen in uw eigen huis. Neen?

Dan is het uw dagelijks kruis, uw ongenoegen aan uw tafel, in uw huwelijksbed, in uw hart. Dat ge zegt: "O God, ik kan er niet meer tegen op. De wateren zijn over mij heengegaan". Zo luistert God en zo komt Hij het gebed op te wekken, gelijk de liefde de liefde wekken kan, voor het Jeruzalem hierboven, voor het Jeruzalem hier beneden, en voor het Jeruzalem in ons hart.

Zo gaat gij dan huiswaarts gelijk Jeremia. Toen hij daar stond bij de puinhopen van Israël en de kerk in ballingschap zag heengaan, heeft de grijze Godsman het van de puinhopen des tempels, die in ballingschap gevoerde Joodse kerk nog nageroepen, wat?

Israël en Juda zullen niet altijd in weduwschap gehouden worden!

En dan, wanneer ze daar dan wegtrekken, dan roept hij het ze nog toe:

"Laat Jeruzalem in uw hart opkomen!"

Amen.

O Heere. Dat is het: laat Jeruzalem in ulieder hart opkomen. Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt. O, dat is onlosmakelijk aan elkaar verbonden: Jeruzalems ondergang en neergang en de opstanding van Christus met Zijn Jeruzalem naar het eeuwige Sion.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 122ste Psalm en daarvan het 3e vers:

*Dat vreed', en aangename rust,
En milde zegen u verblij';
Dat welvaart in uw vesting zij,
In uw paleizen vreugd' en lust.
Om vriend en broed'ren spreek ik nu:
"De vrede zij en blijv' in u;
Nooit moet haar nijd of twist verkloeken;
Om 's HEEREN huis, in u gebouwd,
Waar onze God Zijn woning houdt,
Zal ik het goede voor u zoeken.*

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u;

De Heere doe Zijn aangezicht aan u lichten en zij u genadig;

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.